

Abstrakt

Tento dokument je predkladaný občianskym združením Žibrica, ktorej členom je 15 obcí: Bádice, Čeladice, Dolné Lefantovce, Horné Lefantovce, Host'ová, Hrušovany, Jelenec, Koliňany, Koniarovce, Ľudovítová, Nitrianske Hrnčiarovce, Podhorany, Štitáre, Výčapy-Opatovce, Žirany a zástupcovia podnikateľského a tretieho sektora, ako aj samotní občania.

Stratégia CLLD MAS Žibrica by mala priniesť nový pohľad na spoločný rozvoj regiónu, územia, kde obce v spolupráci s podnikateľským a neziskovým sektorom budujú svoje ciele a stavajú na skúsenostiach, ktoré im minulosť priniesla. Táto nová stratégia je zameraná na oblasti, ktoré sa podľa výsledkov dlhodobej analýzy vyšpecifikovali v území a na ne sa zameriame.

Tento dokument prinesie „návod“ ako postupovať, riadiť sa a spolupracovať pri aktivitách vedúcich k napĺňaniu priorít a ich cieľov. Má poskytnúť najefektívnejší postup a prístup k realizácii projektov a zároveň neopomína dôležitosť merateľnosti ich výsledkov, aby čo najzmyslupnejšie viedli k zlepšeniu života obyvateľov MAS a skvalitnili nielen služby, ale aj napr. infraštruktúru v udržiateľnej miere.

K spracovaniu stratégie nás viedli najmä potreby a túžby stále zlepšovať to, na čom záleží celý chod samospráv a ich obyvateľov, na ktorom má zároveň veľký podiel aj neverejný sektor. Je dôležité, aby sa v území pomocou integrovaných projektov zlepšili celkové podmienky pre rozvoj podnikania, vytvorili sa nové služby nielen pre marginalizované skupiny a zároveň sa aspoň čiastočne dobudovala infraštruktúra, na ktorej závisí ďalší rozvoj a najmä bezpečnosť a pokrytie základných potrieb územia.

Medzi ciele Stratégie CLLD MAS Žibrica patrí aj nárast záujmu o činnosť v poľnohospodárstve a zachovanie poľnohospodárskej výroby. Chceme zvýšiť konkurencieschopnosť existujúcich podnikov, zvýšiť efektívnosť ich výrobných procesov a dať príležitosť novým, začínajúcim..

Dobudovaním infraštruktúry umožníme využívať toľko skloňovanú cyklodopravu a priradiť jej dôležitosť pri rozvoji, zároveň však zvýšiť atraktivitu územia a celkový vzhľad obcí.

Ďalším cieľom je zabezpečiť spokojnosť obyvateľstva tejto vidieckej oblasti so službami budovaním zariadení voľného času a vytváraním nových sociálnych služieb za účasti odborných poradcov a kvalitných ľudských zdrojov.

Nesmieme opomenúť propagáciu stratégie a informovanie o dotknutom území a pomocou zabezpečenia chodu kancelárie MAS naplniť opatrenia stanovené v dokumente za účasti všetkých členov a ďalších partnerov a kvalitných odborníkov v manažmente MAS.

Veríme, že táto stratégia nám pomôže pretvoriť sa na kvalitnú Miestnu akčnú skupinu.

Obsah

1. Základné informácie o MAS

- 1.1. Identifikačné údaje MAS
- 1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD

- 2.1. Vznik a história partnerstva
- 2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

3. Analytický rámec

- 3.1. Analýza zdrojov územia
- 3.2. SWOT analýza
- 3.3. Identifikácia potrieb

4. Strategický rámec

- 4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa
- 4.2. Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení
- 4.3. Súhrnná tabuľka strategického rámca
- 4.4. Integrované znaky stratégie CLLD
- 4.5. Inovatívne znaky stratégie CLLD

5. Implementačný rámec

- 5.1. Popis riadiaceho a implementačného procesu
 - 5.1.1. Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS
 - 5.1.2. Implementačný proces
- 5.2. Akčný plán
- 5.3. Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD
 - 5.3.1. Opis monitorovacích a hodnotiacich opatrení stratégie CLLD
 - 5.3.2. Monitorovacie ukazovatele

6. Finančný rámec

- 6.1. Financovanie stratégie CLLD
- 6.2. Finančný plán pre opatrenia

7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť

- 7.1. Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia
- 7.2. Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV
- 7.3. Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP
- 7.4. Prínosy k začleňovaniu zraniteľných skupín obyvateľstva
- 7.5. Prínosy k životnému prostrediu
- 7.6. Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD
 - 7.6.1. Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať
 - 7.6.2. Synergie a komplementarity

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS

Tabuľka č. 2: SWOT analýza

Tabuľka č. 3: Súhrnný prehľad strategického rámca

Tabuľka č. 4.A: Opatrenie Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.B: Opatrenie Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.C (atd.) : Opatrenie Stratégie CLLD

Tabuľka č. 5: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020

Tabuľka č. 6: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020

Tabuľka č. 7: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020

Tabuľka č. 8: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy nákladov v rámci príslušných programov

Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu

Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov

1. Základné informácie o MAS

1.1. Identifikačné údaje MAS

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS

Údaje o MAS	Názov MAS	Žibrica
	Dátum registrácie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	28.7.2011 č.spisu: VVS/1-900/90-37910, dodatok č.1- reg. 28.8.2013,č.spisu:VVS/1-900/90-37910-1
	Sídlo	Pri prameni 14, 951 01 Štitáre
	IČO	42206456
	DIČ (ak relevantné)	2023369700
Údaje o banke	Názov banky	Prima banka Slovensko a.s
	Číslo účtu	0887266001/5600
	IBAN	SK 74 5600 0000 008 8726 6001
	SWIFT	KOMASK2X
Údaje o štatutárovi	Meno a priezvisko	Ing. Zuzana Vinkovičová
	E-mail	starostka.stitare@nevernet.sk
	Telefón	0918 320 830
Údaje o kontaktnej osobe	Meno a priezvisko	Mgr. Jana Bieliková
	E-mail	bielikova@rrato.eu
	Telefón	0911 193 965

1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

Katastrálne územia združenia Žibrica tvorí 15 obcí, do ktorých patria obce Bádice, Čeladice, Dolné Lefantovce, Horné Lefantovce, Host'ová, Hrušovany, Jelenec, Kolíňany, Koniarovce, Ľudovítová, Nitrianske Hrnčiarovce, Podhorany, Štitáre, Výčapy-Opatovce a Žirany.

Celková rozloha obcí, ktoré spolu tvoria územia okresu Nitra pozostáva z výmery 151,50 km² a počtom 16 092. obyvateľov. Priemerná hustota obyvateľov predstavuje 115,50 obyvateľov na km². Najväčšou obcou v rámci mikroregiónu je obec Výčapy–Opatovce, ktorá má 2 189 obyvateľov, najmenšia je obec Ľudovítová s počtom 250 obyvateľov.

Rozlohou najväčšia je obec Jelenec, ktorá má 27,18 km² a najmenšia je Ľudovítová, ktorej kataster zaberá len 1,88 km².

MAS Žibrica tvorí celistvé územie navzájom susediacich obcí. Daným územím neprechádza žiadna hranica, ktorá by ho výrazným spôsobom narušila.

2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD

2.1. Vznik a história partnerstva

V tejto časti sa uvedie postupnosť krokov vedúcich k vytvoreniu partnerstva, teda čo bolo podnetom k vzniku, kedy boli prvé stretnutia, kedy bolo zaregistrované občianske združenie, súhrn najvýznamnejších aktivít od vzniku po súčasnosť súvisiacich so zakladaním partnerstva, vrátane popisu spôsobu a zdôvodnenia výberu partnerov/členov MAS. Dôraz sa kladie na preukázanie vyváženosti a zostavenie partnerstva z geografického, sektorového, inštitucionálneho, sociálneho a ekonomického hľadiska. T. z. aký je pomer a rozloženie zastúpenia jednotlivých sektorov, resp. jednotlivých záujmových skupín v členskej základni. MAS tiež stručne popíše doteraz realizované projekty, iniciatívy a aktivity realizované buď samotnou MAS alebo jej členmi.

Prvé začiatky vytvorenia partnerstva majú viac ako 20-ročnú históriu, keď sa začiatkom 90-tych rokov minulého storočia začali stretávať zástupcovia obcí ležiacich na východ a juhovýchod od Zoboru za účelom riešenia spoločných problémov. Regionálne združenie Podzoborských obcí bolo zaregistrované ešte v roku 1993 a Mikroregionálne združenie obcí Zobor bolo založené v roku 2004.

Začiatkom roku 2007 sa verejnosť dozvedela o možnostiach získania finančných prostriedkov formou partnerstiev a začalo sa kreovať partnerstvo verejného a súkromného sektora aj na území obcí susediacich v severovýchodnej časti okresu Nitra, v regióne pod Žibricou (617 m n. m., výrazný pyramídový vrchol v juhozápadnej časti geomorfologického celku Tribeč). Prvé skutočné kroky na spoločné riešenie problémov sa však zrealizovali až v roku 2011, keď sa zjednotilo 12 obcí (jedná sa o obce Bádice, Dolné Lefantovce, Horné Lefantovce, Čeladice, Host'ová, Nitrianske Hrnčiarovce, Kolíňany, Ľudovítová, Podhorany, Štitáre, Výčapy-Opatovce, Žirany) a na podnet a propagáciu starostov týchto obcí sa zapojili aj podnikatelia, neziskové organizácie pôsobiace v tomto území, ako aj občania regiónu.

Keďže obce chceli riešiť rozvoj územia v rôznych oblastiach, koncepčne k tomu potrebovali poznať názory podnikateľov, občianskych združení, neziskových organizácií, občanov, ako aj názory starostov z už funkčných miestnych akčných skupín. V počiatočnej fáze boli pozvaní starostovia z funkčných miestnych akčných skupín (napr. MAS ZODŽO), aby predstavili a odprezentovali svoje skúsenosti s programom LEADER. Po týchto prezentáciách oslovili starostovia vo svojich obciach aktívne skupiny občanov, mimovládne organizácie, podnikateľov, aby identifikovali požadované rozvojové priority pre mikroregión. Išlo najmä o rozvoj občianskeho života, skvalitňovanie podmienok pre život obyvateľov

regiónu, ochranu životného prostredia, ochranu duchovných hodnôt a kultúrneho dedičstva, podporu podnikania a služieb, rozvoj technickej a dopravnej infraštruktúry, rozvoj turizmu a cestovného ruchu, propagáciu a prezentáciu regiónu, ale i ďalšie oblasti rozvoja celého regiónu Žibrice.

Po tejto náborovej aktivite sa vytvorilo v júli 2011 Občianske združenie ŽIBRICA, a zaregistrovalo sa ako verejno-súkromné partnerstvo, nepolitické, nezávislé združenie fyzických a právnických osôb, ktoré zabezpečuje svoju činnosť napĺňaním cieľov a predmetu v celistvom území tvorenom katastrálnymi územiami obcí: Bádice, Dolné Lefantovce, Horné Lefantovce, Čeladice, Host'ová, Nitrianske Hrnčiarovce, Kolíňany, Ľudovítová, Podhorany, Štitáre, Výčapy-Opatovce a Žirany. Občianske združenie vytvorilo podmienky pre jeho existenciu, priestory na stretávanie a vhodné personálne obsadenie. Dalo si vyhotoviť svoje logo, pečiatku, účet v banke a všetky ostatné potrebné náležitosti.

Vytvorenie verejno-súkromného partnerstva (VSP) OZ Žibrica vyústilo do prípravy a spracovania spoločného dokumentu s názvom Integrovaná stratégia rozvoja územia občianskeho združenia Žibrica, ktorá odzrkadľila reálne potreby a rozvojové zámery daného územia. ISRU územia OZ Žibrica bola spracovávaná za širokej účasti rôznych skupín miestnych obyvateľov a zástupcov obcí (mládež, študenti, dôchodcovia, zástupcovia záujmových organizácií – spoločenských, kultúrnych a športových organizácií, predstavitelia verejného sektora – poslanci a starostovia, ako aj podnikatelia vo všetkých sektoroch a odvetviach) a pri jej spracovaní boli použité metódy a postupy práce založené na interaktívnom a participatívnom prístupe k strategickému plánovaniu (prístup zdola-nahor, multisektorový prístup, využitie lokálnych zdrojov), čo zabezpečuje integrovaný a endogénny rozvoja vidieka.

Na základe vytvoreného dokumentu sa v obciach VSP OZ Žibrica realizovalo mnoho aktivít a projektov, ktoré boli financované prostredníctvom nástroja 2 z programu Leader NSK a prispeli k rozvoju celého územia OZ Žibrica.

V druhom polroku 2012 sa k Občianskemu združeniu ŽIBRICA pripojila obec Jelenec, ktorá susedí až so 4 obcami (Kolíňany, Horné Lefantovce, Bádice, Žirany) z pôvodných 12 obcí tvoriacich Občianske združenie ŽIBRICA a má silné kultúrno-spoločenské väzby aj na ostatné obce.

V roku 2015 sa k Občianskemu združeniu Žibrica pripojili obce Hrušovany a Koniarovce, ktoré sú z okresu Topoľčany a susedia s obcami Ľudovítová a Výčapy - Opatovce a rozšírili tak katastrálnu prepojenosť celého územia. Obce priniesli do OZ Žibrica

aj nové podnikateľské subjekty a najmä skúsenosti z množstva realizovaných projektov v rámci iných združení, ktorých boli členom.

Členská základňa MAS v súčasnosti vyjadruje vzťahy územia a jeho obyvateľov k jeho potrebám, problémom a potenciálu. V procese tvorby strategického dokumentu CLLD a stotožňovania sa s cieľmi a princípmi práce OZ Žibrica prešla od doby jeho vzniku dynamickým vývojom. Odzrkadľuje stupeň pochopenia inovatívnosti, potreby partnerstva verejného sektora a súkromno-občianskeho, kvalitného prístupu k zodpovednému riadeniu rozvoja územia všetkými sektormi. Dynamický vývoj odzrkadľuje aj jeho priestorové rozšírenie – k pôvodným 12 obciam sa pripojili ešte 3 obce a pribudli zástupcovia z neverejného sektora. Nadviazala sa spolupráca so združeniami z oblasti sociálnych služieb, ktoré sa venujú práci s marginalizovanými skupinami, ako aj s odborníkmi z rôznych oblastí, okrem iného aj z oblasti regionálneho rozvoja.

V súčasnosti má občianske združenie 44 členov, kde 15 členov je z verejného sektora (obce) a zvyšných 29 členov patrí pod neverejný sektor (súkromný a občiansky sektor – fyzické a právnické osoby, neziskové organizácie, občianske združenia a občania). Percentuálne zastúpenie je nasledovné: verejný sektor 34,09% a neverejný sektor 65,91%. Členská základňa Združenia je zastúpená rovnomerne v rámci celého regiónu.

Zastúpenie členov MAS ŽIBRICA podľa sektorov a územného členenia

Obec	Sektor			Spolu
	Verejný	Súkromný	Občiansky	
Bádice	1	1	2	4
Čeľadice	1	1	0	2
Dolné Lefantovce	1	0	1	2
Horné Lefantovce	1	1	2	4
Host'ová	1	1	3	5
Kolíňany	1	1	0	2
Ľudovítová	1	0	1	2
Nitrianske Hrnčiarovce	1	1	0	2
Podhorany	1	0	3	4
Štitáre	1	2	3	6
Výčapy-Opatovce	1	0	2	3
Žirany	1	0	1	2
Jelenec	1	0	1	2
Hrušovany	1	1	0	2
Koniarovce	1	1	0	2
OZ Žibrica	15	10	19	44

Zoznam členov MAS (okrem obcí) stratégie CLLD je v Prílohe č. 3 k Metodickému pokynu na spracovanie stratégie CLLD.

V rámci prípravy ISRU sa uskutočnilo niekoľko stretnutí, ktoré sa realizovali v roku 2011 za účelom spoločného podieľania sa na jej koncipovaní. Boli to stretnutia k budovaniu verejno – súkromného partnerstva (MAS) (11), k spracovaniu SWOT analýzy (18) a k spracovaniu problémovej analýzy (18), pričom ku všetkým má MAS Žibrica prezenčné listiny.

Počas rokov 2012-2015 sa v rámci OZ Žibrica realizovalo niekoľko stretnutí, ktoré boli primárne za účelom prípravy projektových aktivít. Ku každému projektu sa realizovali minimálne 2 stretnutia, v období 2012-2014 sa uskutočnilo celkovo 48 stretnutí.

V roku 2015 sa začala spracovávať stratégia CLLD pre MAS Žibrica – v tomto roku bolo uskutočnených 20 stretnutí. V rámci prípravy stratégie CLLD sa uskutočnilo v roku 2015 22 stretnutí.

Prehľad o uskutočnených podujatiach a stretnutiach k CLLD je v Prílohe č. 5 stratégie.

Verejno-súkromné partnerstvo MAS Žibrica bolo v súčasnej podobe sformované v júli 2011, preto všetky projekty podporujúce regionálny rozvoj so zameraním na integrovaný prístup sa realizovali od roku 2012. Členské obce v rámci OZ Žibrica v minulosti už realizovali viaceré spoločné projekty, napr. v oblasti infraštruktúry spoločná ČOV obcí Koliňany a Žirany, spoločná ČOV Výčapy-Opatovce pre obce Podhorany, Výčapy-Opatovce, spoločne riešili problematiku zberu a triedenia odpadu v rámci Ponitrianskeho združenia pre separovaný zber atď.

Aktivity verejno-súkromného partnerstva v roku 2011 boli orientované vzhľadom na pomerne krátku históriu OZ Žibrica hlavne na spracovanie ISRU; prípravu a budovanie kapacít na implementáciu ISRU; zvýšenie motivácie občanov pôsobiť v tomto procese ako dobrovoľníci a neskôr možno platení manažéri; zvyšovanie úrovne informovanosti občanov územia ohľadne jeho cieľov ISRU; spoločné budovanie kapacít a manažmentu pre riadenie tohto procesu.

Obce patriace do MAS Žibrica už majú nejaké skúsenosti s integrovaným prístupom, čo sa aplikovalo v rámci 3 mikroregionálnych združení: Mikroregión Zobor (členské obce: Podhorany, Výčapy-Opatovce, Bádice, Jelšovce, Koniarovce, Horné Lefantovce, Dolné Lefantovce, Čakajovce, Žirany, Jelenec, Štitáre, Ľudovítová), Regionálne združenie Podzoborských obcí (členské obce: Branč, Čechynce, Dolné Obdokovce, Host'ová, Jelenec, Klasov, Koliňany, Ladice, Malý Cetín, Nitrianske Hrnčiarovce, Pohranice, Veľký Cetín, Veľký Kýr, Žirany) a Združenie mikroregiónu Svornosť (členské obce: Koniarovce, Hrušovany, Preseľany, Belince, Kamanová, Dvorany nad Nitrou, Ludanice, Horné Obdokovce, Chrabrany, Čermany, Práznovce, Krnča, Solčany, Nitrianska Streda, Čeladince, Oponice, Súlovce, Kovarce).

Od roku 2012 sa v rámci MAS Žibrica realizovalo niekoľko aktivít, prevažná väčšina sa týkala priority Obnova a rozvoj obcí, v rámci ktorej sa zrealizovalo za obdobie 2012-2015 najviac projektov. Aktivity boli financované prostredníctvom Nástroja 2 - Leader NSK a jednalo sa prevažne o investičné aktivity. Celkovo sa zrealizovalo 35 projektov, z toho 8 projektov malo neinvestičný charakter a týkali sa propagácie, publicity, reklamných predmetov, publikácií, zberu dát a informácií, prípadne športových podujatí. Jeden projekt sa týkal prípravy projektovej dokumentácie na výhľadovňu Žibrica. 26 projektov malo teda investičný charakter a týkali sa najmä úpravy verejných priestranstiev, výsadby zelene, rekonštrukcie miestnych komunikácií, chodníkov a autobusových zastávok, rekonštrukcie budov, vytvorenia oddychových zón a detských ihrísk, modernizácie verejného osvetlenia a turistické značenia a infotabule. Projekty sa realizovali do konca roku 2015.

Čo sa týka projektovej činnosti u členov MAS, realizované projekty v predchádzajúcom programovom období riešili najmä obce. Z investičných aktivít prevažovali najmä rekonštrukcie a obnova verejných budov (32), rekonštrukcie miestnych komunikácií, chodníkov a autobusových zastávok (6), projekty zamerané na dobudovanie technickej infraštruktúry ako sú oplatenie, osvetlenie, rozhlas a vodovodné siete (12), kanalizácia, ČOV a odpadové hospodárstvo (22) a bezpečnostné prvky v obciach (10). Infraštruktúra v sociálnej oblasti sa týkala projektov sociálnych zariadení, učební, športových zariadení a ihrísk (12), revitalizácie verejných priestranstiev a vysádzanie zelene (11), výstavbu bytov (2) a projekty na podporu kultúry v obciach (4). 3 projekty sa týkali spracovania strategických dokumentov na lokálnej úrovni a jeden bol zameraný na podporu cezhraničnej spolupráce a vytvárania partnerstiev.

2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

V tejto časti sa popíše postup a spôsoby zapájania verejnosti (občania, podnikatelia, samospráva, profesné a záujmové skupiny a pod.) do tvorby partnerstva a neskôr pri jednotlivých fázach tvorby stratégie CLLD. MAS tiež popíše informačné kanály, ktoré boli využité (ankety, dotazníky, informačné kampane, animačné aktivity, médiá, verejné stretnutia a pod.), počet aktivít, počet účastníkov a pod. V súvislosti s tvorbou partnerstva a neskôr stratégie CLLD MAS tiež popíše či boli vytvorené v tejto súvislosti nejaké pracovné/tematické skupiny, uvedie ich činnosť, dátumy a závery stretnutí.

Na zapojenie jednotlivých skupín do tvorby partnerstva sa používajú rôzne postupy od jednoduchých informačných kampaní, formálnych konzultácií až po partnerstvo a úplnú

kontrolu zo strany občanov. Už zo samotného pojmu – miestny rozvoj vedený komunitou – je jasné, že sa to vzťahuje na vyššie úrovne zapojenia komunity a nielen na jednostranné informovanie alebo konzultácie. Miestne zainteresované strany by sa mali zapájať od prvého dňa navrhovania stratégie až do ukončenia procesu vykonávania.

Stratégia CLLD a projekty, ktoré z nej vyplývajú, majú vychádzať z komunity. Z toho vyplýva, že zapojenie by nemalo byť len doplnkom vykonávaným na začiatku stratégie na odôvodnenie financovania. Konzultanti a ďalší externí odborníci môžu pomôcť poskytnúť širší pohľad a pomôcť s analýzou údajov pri vypracovaní stratégie CLLD, mali by však existovať dôkazy o skutočnom dialógu s miestnymi občanmi a medzi miestnymi občanmi vo všetkých kľúčových fázach navrhovania stratégie CLLD – MAS preto popíše proces zapájania verejnosti pri príprave stratégie CLLD v rámci jednotlivých fáz, napr.:

- pri určovaní silných stránok, slabých stránok, príležitostí a hrozieb;
- pri ich premene na hlavné potreby a možnosti rozvoja;
- pri výbere hlavných cieľov, konkrétnych cieľov, požadovaných výsledkov a priorít, ktoré im boli priradené;
- pri výbere typov činností, ktoré môžu viesť k týmto výsledkom;
- a pri návrhu rozdelenia rozpočtu.

Existuje mnoho spôsobov zapojenia ako sú analýza zainteresovaných strán, používanie zobrazovania problémov a vypracúvanie scenárov, ktoré môžu partnerstvám pomôcť identifikovať otázky, ktoré sú pre ľudí na miestnej úrovni skutočne významné, a ktoré mobilizujú nápady a energiu iniciatív občanov, vytvorenie pracovných tematických skupín a pod. Stratégia CLLD by mala dostatočne preukázať, že je výsledkom takéhoto procesu.

Proces budovania verejno-súkromného partnerstva z hľadiska zapojenia verejnosti prebiehal vo viacerých líniách. Základnou metódou, ktorá bola v procese prípravy mikroregiónu uplatnená je participácia – zapájanie širokej verejnosti do rozvojového procesu. Počas celého rozvojového procesu v prístupe LEADER zástupcovia územia zabezpečovali zapájanie sa čo najširšieho okruhu miestnych ľudí, používaný bol princíp „zdola nahor“ – zadaný ako základný prvok prístupu Leader podľa Nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EAFRV). V regióne bol uskutočnený prieskum formou dotazníkov pre domácnosti (boli zasielané do domácností tak, aby zloženie obyvateľov zodpovedalo zloženiu z hľadiska zamestnanosti, vzdelaniu, pohlaviu, veku), formou dotazníkov pre neziskový sektor a formou dotazníkov pre podnikateľov. Pri prieskume sa zistilo, že ľudia – ako aj právnické osoby –

majú záujem, aby sa v ich obciach zlepšili hlavne služby v sociálnej oblasti, stav technickej infraštruktúry a podmienky pre rozvoj podnikania. Do procesu tvorby verejno-súkromného partnerstva bola verejnosť zapojená aj s rozsiahlou informačnou kampaňou, organizovaním individuálnych stretnutí s občianskymi združeniami, podnikateľmi a predstaviteľmi samospráv, pričom sa zrealizovalo 12 verejných obecných stretnutí – v každej obci jedno.

V rámci prípravy Stratégie CLLD sa využívali mnohé spôsoby zapojenia verejnosti pri jednotlivých fázach tvorby dokumentu. Vytvorili sa pracovné skupiny v každej obci, kde sa stretli zástupcovia verejného aj neverejného sektora a identifikovali otázky, ktoré sú pre ľudí na miestnej úrovni skutočne významné, taktiež prostredníctvom rozposlaných dotazníkov v tlačenej aj elektronickej forme mohli občania vyjadriť svoje názory a postrehy k príprave strategického zamerania dokumentu pre MAS. Na webovej stránke OZ Žibrica sa zverejnila výzva na zapojenie verejnosti do prípravy stratégie CLLD, pričom mohli svoje návrhy zasielať poštou alebo osobne a zriadil sa kontaktný email koordinatorzibrica@gmail.com, na ktorom sa mobilizovali nápady a energia iniciatív občanov, čo preukazuje, že stratégia CLLD a projekty, ktoré z nej vyplynú vychádzajú z komunity. Výzva na zapojenie sa do prípravy stratégie CLLD bola zverejnená súčasne aj na webových stránkach členských obcí. Na webovej stránke OZ Žibrica sa zverejnili aj pozvánky na 4 verejné prerokovania jednotlivých fáz spracovania stratégie CLLD. Spracovateľ dokumentu zároveň poskytol odborné zastrešenie a širší pohľad pri tvorbu analýz údajov a stanovovaní cieľov stratégie. Formou informačných kampaní, formálnych konzultácií a vytvorením partnerstva sa zabezpečilo zapojenie každej zo skupín obyvateľstva zahrnutej do prípravy dokumentu, z čoho je zrejmé, že sa vzťahuje na vyššie úrovne zapojenia komunity a nielen na jednostranné informovanie alebo konzultácie. Miestne zainteresované strany sa zapájali od prvého dňa navrhovania stratégie až do ukončenia procesu vykonávania dokumentu.

V rámci dotazníkového prieskumu bolo vyzbieraných približne 900 dotazníkov od verejného a neverejného sektora. Informačné kampane boli vyhlasované cez rozhlas v každej obci a uverejnené na webovej stránke v celkovom počte 7. Na verejných stretnutiach, ktoré boli realizované 4, sa stretlo spolu viac ako 100 účastníkov, pričom sa identifikovali kľúčové problémy a faktory rozvoja celého územia. Celkový počet aktivít, ktoré sa vykonali v rámci kreovania MAS Žibrica na zabezpečenie zapojenia verejnosti do prípravy stratégie CLLD bol 10 (7 stretnutí, výzva cez rozhlasy, výzva cez webstránku obcí a OZ ŽIBRICA, dotazníkový prieskum), pričom okrem pracovných verejných stretnutí sa realizovali aj stretnutia pracovných skupín, ktoré sa vytvorili na základe sektorového a tematického zamerania.

Vo všetkých kľúčových fázach navrhovania stratégie CLLD MAS viedla dialógy s miestnymi občanmi – pri určovaní silných stránok, slabých stránok, príležitostí a hrozieb, pri identifikovaní hlavných potrieb a možností rozvoja bolo uskutočnené pracovné stretnutie s verejnosťou. Ďalšie pracovné stretnutie bolo zrealizované za účelom výberu hlavných cieľov, špecifických cieľov, stanovenia priorít a návrhu opatrení a aktivít v rámci stratégie miestneho rozvoja (aktivity PRV, IROP a iné opatrenia). Navrhované rozdelenie finančnej alokácie a stanovenie finančného rámca stratégie bolo predmetom pracovného stretnutia v Dolných Lefantovciach. Záverečné predstavenie výstupov a výsledkov spracovanej stratégie CLLD sa konalo v Štitároch.

V súvislosti s tvorbou partnerstva a neskôr stratégie CLLD MAS Žibrica boli vytvorené pracovné skupiny, ktoré boli vytvorené na základe tematického zamerania – pracovná skupina v sociálnej oblasti, v oblasti poľnohospodárstva a podnikania a v oblasti životného prostredia a dopravy. Na základe sektorového rozdelenia boli vytvorené pracovné skupiny – podnikatelia, starostovia obcí, občania a občianske združenia. Taktiež sa vytvorila pracovná skupina – riadiaci tím - tvorená zástupcami verejného sektora, podnikateľského sektora a občianskych združení a aktívnych občanov pod dohľadom odborníkov z RRA Topoľčiansko. Pracovné skupiny tvorili čiastkové výstupy jednotlivých častí stratégie CLLD, ktoré sa potom prezentovali na verejných pracovných stretnutiach. Stretnutia sa realizovali v obciach, ktoré sú členom MAS Žibrica, pričom z každého stretnutia vzišli výstupy, ktoré sa týkali danej témy prerokováanej na stretnutí. Stretnutia boli zamerané podľa tematických oblastí pracovných skupín a týkali sa najmä stanovenia oblastí rozvoja a možností riešenia problémových oblastí. Závery stretnutí sa predkladali spracovateľom, ktorí potom v rámci stretnutí riadiaceho tímu tieto výstupy spracovávali a na základe nich spolu so zástupcami členov MAS stanovovali strategické oblasti a priority celého územia MAS Žibrica, ktoré boli prezentované na verejných diskusiách.

Zber dotazníkov prebiehal od júna do septembra 2015 a bolo vyzbieraných cez 900 dotazníkov, čo predstavuje viac ako 5,6% obyvateľstva celého územia MAS.

3. Analytický rámec

3.1 Analýza zdrojov územia

Poloha a lokalizácia územia

Územie MAS Žibrica sa nachádza v západnej časti Slovenska, z hľadiska administratívneho členenia územie je súčasťou okresov Nitra a Topoľčany. Územie MAS Žibrica tvoria katastre 15 obcí okresu Nitra a Topoľčany s celkovou rozlohou 158,179381 km² a počtom 15 858 obyvateľov.

Územie MAS Žibrica má veľmi výhodnú ekonomicko-geografickú polohu – leží v blízkosti mesta Nitra (sídlný pól celoštátneho významu) a mesta Topoľčany. Územie sa vyznačuje s heterogénnym reliéfom, v strede územia leží juhovýchodný výbežok Trábeča. Reliéf je miestami rovinný (napr. Nitrianska niva), miestami zvlnený až mierne členitý, s nadmorskou výškou stredu obcí v rozmedzí od 150 (Ludovítová) do 251 m n.m. (Žirany). Územím preteká rieka Nitra, ale aj viacero menších tokov prameniach zo Zobora, napr. potok Hunták, Sokolnícky potok. Dominantou územia je vrchol Žibrica (618 m) – výrazný pyramídový vrchol v juhozápadnej časti pohoria Trábeč. Žibrica sa nachádza nad obcou Štitáre, je to najvyšší bod na území MAS Žibrica.

Cez územie MAS Žibrica prechádzajú 2 zreteľné sídelné rozvojové osi, ktoré sa rozvinuli na základe historických koridorov:

- západná polovica územia je súčasťou *ponitrianskej rozvojovej osi* (Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno, ktorá je rozvojová os druhého stupňa),
- východná polovica územia je súčasťou *nitriansko-pohronskej rozvojovej osi* (Trnava – Nitra – Zlaté Moravce – Žiar nad Hronom – Zvolen, ktorá je rozvojová os prvého stupňa).

Výhodou polohy a lokalizácie územia je blízkosť všetkých benefitov, ktoré poskytuje okresné a krajské mesto Nitra a taktiež vidiecky charakter územia. Ďalšou výhodou je pracovný potenciál, ktorý poskytuje Nitra svojimi ekonomickými aktivitami ako sídlo a miesto pôsobenia mnohých štátnych a verejných inštitúcií, bankových ústavov, firiem a spoločností. K dispozícii sú pracovné miesta na rôznej úrovni vzdelanostných požiadaviek, mesto poskytuje možnosť zamestnať sa všetkým ekonomickým skupinám s rôznou vekovou, vzdelanostnou a rodovou štruktúrou.

Nevýhodou polohy a lokalizácie územia v blízkosti Nitry je hlavne negatívny vplyv mesta v oblasti znečisťovania životného prostredia (napr. ovzdušia), ako aj dopravná zaťaženosť niektorých obcí – vysoká hustota cestnej premávky. Stredom – intravilánom – niektorých obcí (Dolné Lefantovce, Hrušovany, Koniarovce) prechádzajú významné dopravné trasy so značným množstvom nákladných áut, čo ohrozuje bezpečnosť občanov, znečisťuje ich verejné priestranstvá, ovzdušie, znižuje kvalitu povrchových vôd a znižuje estetický vzhľad obcí.

Ďalšou nevýhodou je postupné strácanie vidieckosti územia z hľadiska uchovania intimity prostredia, jeho relatívnej nedotknutosti v dôsledku vzájomných vplyvov vo vzťahu mesto – vidiek, čo vedie postupne k zmene životného štýlu obyvateľov vidieka podľa vzoru mesta a ich zvyšujúcim nárokom na občiansku vybavenosť obcí.

Rozvojové súvislosti územia MAS Žibrica sú dané v programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja jednotlivých obcí, ktoré sú základom rozvoja územia jednotlivých obcí, vychádzajú z miestnych zdrojov, poznania miestnych pomerov, problémov územia.

Rozvojové programy územia sú v úzkej súčinnosti s rozvojovými dokumentmi Nitrianskeho samosprávneho kraja, napr. Stratégia rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2009-2015, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2008 – 2015, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012 – 2018, Regionálna inovačná stratégia NSK na roky 2014-2020. Strategické rozvojové dokumenty vychádzajú aj zo základného rozvojového dokumentu SR: Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013.

Z hľadiska rozvojových priorít hore uvedených rozvojových a strategických dokumentov je územie svojou polohou priamo napojené na dôležitý zámer rozvoja cestovného ruchu, napr. vybudovaním cyklotrás, skvalitnením služieb pre návštevníkov *Nitrianskej Kráľovskej vínnej cesty atď.*

Územie regiónu MAS Žibrica má poľnohospodársky charakter. Rozvoj územia regiónu MAS Žibrica je veľmi úzko spojené s rozvojom mesta Nitra, ktoré mesto má z hľadiska štruktúry ekonomických aktivít priemyselný charakter, s dominantným elektrotechnickým, strojárskym a potravinárskym priemyslom. Hospodárska základňa mesta v poslednom období aj vďaka externým rozvojovým impulzom prejavuje známky oživenia a prechodu na sofistikovanejšie druhy výroby s vyššou pridanou hodnotou. V blízkom horizonte sa očakáva príchod veľkého zahraničného investora v automobilovom priemysle, čo významne ovplyvní socioekonomický rozvoj obcí regiónu. Pre formovanie socioekonomických väzieb je určujúce smerovanie dochádzky obyvateľov za prácou a službami – v prípade regiónu MAS Žibrica

mesto Nitra je jednoznačným centrom dochádzky. Nitra je spádovým územím pre obyvateľov obcí MAS Žibrica z hľadiska dochádzky za vyššou občianskou vybavenosťou (administratíva, školstvo, zdravotníctvo, kultúra). Tým, že obyvatelia musia za týmito službami alebo za prácou dochádzať, stúpajú ich náklady na dopravu. Toto možno považovať za jeden z negatívnych javov regiónu. Avšak blízkosť k mestským centrák k obciam regiónu má viac výhod ako nevýhod.

Z hľadiska regionálneho kontextu obecné vzťahy sú v danom území veľmi intenzívne a prejavujú sa vo všetkých oblastiach hospodárskeho a kultúrno-spoločenského života. Väčšie investičné zámery sa nepredpokladajú na území MAS Žibrica, tie zámery budú realizované najmä v meste Nitra a zároveň tieto investície nebudú mať priamo vplyv na samotnú implementáciu integrovanej stratégie, ale z hľadiska dlhodobějších efektov určite pozitívne ovplyvnia dopady na úrovni strategického cieľa PHSR.

Územie MAS Žibrica zaznamenáva postupný rozvoj v rôznych oblastiach. Každá obec má samostatne spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja svojej obce (okrem obce Ludovítová), pričom tieto dokumenty spĺňajú základné princípy prvky integrovaného a endogénneho prístupu rozvoja územia. Pri spracovaní týchto dokumentov boli využité postupy strategického plánovania a bola zapájaná verejnosť vrátane podnikateľov a neziskových organizácií.

Rozvoj obcí nie je možné zabezpečiť iba z rozpočtových prostriedkov jednotlivých obcí, čo si verejná správa plne uvedomuje a pre podporu rozvoja obcí využíva možnosti vonkajších zdrojov, a to hlavne zo zdrojov štátneho rozpočtu /dotácie z rezerv Vlády SR, výťažok z lotérie MF SR, Envirofond MŽP SR a iné./. Niektoré obce, resp. podnikatelia majú aj bohaté skúsenosti z čerpania financií z fondov Európskej únie (napr. Európskeho fondu regionálneho rozvoja /ERDF/), vďaka ktorým sa niektorým obciam regiónu podarilo zlepšiť situáciu v sociálnej, ekonomickej, poľnohospodárskej, či inštitucionálnej oblasti (napr. v rokoch 2006-2007 bol realizovaný projekt „Rekonštrukcia komunikácií a chodníkov, námestia a autobusových zastávok v obci Výčapy – Opatovce“ cez Operačný program Základná infraštruktúra, vďaka ktorému projektu bolo zrekonštruovaných: 3,250 km miestnych komunikácií, 1,500 km chodníkov, 5 ks autobusových zastávok a námestie v obci Výčapy – Opatovce, na ktorý projekt v súčasnosti – od 08/2011 do 10/2012 – nadväzuje ďalší rozvojový projekt obce Výčapy – Opatovce: „Regenerácia centra obce Výčapy – Opatovce“, kde výška poskytnutého príspevku je 743 313,21 EUR /cez Regionálny operačný program/).

Pravidelne sa viacerí žiadatelia z územia uchádzajú o financie zo štátneho rozpočtu určené pre oblasť kultúry z prostriedkov Grantového systému Ministerstva kultúry SR. V obci

Podhorany sa nachádzajú štyri národné kultúrne pamiatky, momentálne sa z uvedeného grantového systému MK SR realizuje projekt pod názvom „Prezentácia zaniknutého kostola sv. Michala“. Taktiež sa viaceré obce úspešne uchádzajú o prostriedky z Environmentálneho fondu Ministerstva životného prostredia SR. Zo súkromných zdrojov a ďalších nástrojov získavajú záujmové združenia a neformálne skupiny obyvateľov z územia MAS finančné prostriedky na realizáciu verejno-prospešných aktivít. Pri rekonštrukciách obecného majetku a ihrísk čerpajú financie cez programy LEADER a MR Svornosť (Koniarovce).

Špecifickosť územia je daná týmito jeho zvláštnosťami a komparatívnymi výhodami. Medzi komparatívne výhody územia nesporne patrí prírodné a kultúrne dedičstvo a história územia, ktorú prezentujú zachované zvyky a tradície. Región MAS Žibrica sa nachádza na rozhraní nížiny a pohoria v susedstve mesta Nitra, ktorá výrazne ovplyvňuje jeho rozvoj. Špecifikom regiónu je jeho rôznorodosť krajinej štruktúry a podmienky pre aktívny relax a oddych miestnych obyvateľov i návštevníkov.

Komparatívne výhody daného územia oproti ostatným územiám:

- výhodná geografická poloha vzhľadom k inovačným pólom rastu (Nitra, Vrábľa, Zlaté Moravce, Topoľčany),
- územie je vidiecke, avšak blízkosť Nitry mu dáva prednosť mesta,
- dobrá vybavenosť cestnou infraštruktúrou (najvýznamnejšia je cesta I. triedy č. I/65 Nitra – Žiar nad Hronom – Martin, ktorá je súčasťou medzinárodného cestného ťahu E571),
- vysoký podiel atraktívnych území vhodných na turistiku – atraktívne krajinné prostredie na zalesnených výbežkoch Tribeča,
- výhodná poloha územia z hľadiska prímestskej rekreácie,
- dobré podmienky pre multifunkčné poľnohospodárstvo,
- kvalifikovaná pracovná sila,
- multikultúrny charakter územia – obyvateľstvo má národnostne heterogénnu skladbu.

Tabuľka 1: Rozdelenie obcí podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória obce	Počet obcí	Počet obyvateľov spolu	Podiel z celkového počtu obyvateľov v %
200 – 499	3	938	5,91
500 – 999	5	3691	23,28
1000 – 1999	5	7040	44,39
2000 – 4999	2	4189	26,42

Spolu	15	15858	100,00
-------	----	-------	--------

Poznámka: Stav k 31.12.2011, sú dostupné aktuálnejšie údaje z PHSR obcí, ale pre jednotnosť údajov sme použili len jeden zdroj ŠÚ SR.

Prameň: Zoznam obcí, častí obcí a základných sídelných jednotiek podľa krajov a okresov SR. 2011. Štatistický úrad SR

MAS Žibrica patrí podľa administratívneho členenia do okresov Nitra a Topoľčany. Obce MAS Žibrica patria z hľadiska administratívno-správnej príslušnosti do nasledovného delenia.

Administratívno-správne delenie:

Región NUTS II: Západné Slovensko

Vyšší územný celok – NUTS III: Nitriansky kraj

NUTS IV – okres Nitra, Topoľčany

NUTS V – členské obce MAS: Bádice, Dolné Lefantovce, Horné Lefantovce, Čeladice, Host'ová, Nitrianske Hrnčiarovce, Jelenec, Kolíňany, Ľudovítová, Podhorany, Štitáre, Výčapy-Opatovce, Žirany, Koniarovce, Hrušovany.

Územie MAS je kompaktné, navzájom prepojené a ohraničené hranicami k.ú. jeho členských obcí.

Geografická charakteristika územia

Západná a východná časť územia regiónu je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina a celku Podunajská pahorkatina (v rámci celku v regióne sa nachádzajú oddiel Nitrianska pahorkatina, oddiel Nitrianska niva a oddiel Žitavská pahorkatina. Stredná časť územia regiónu je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Fatransko-Tatranská a celku Trábeč (v rámci celku v regióne sa nachádzajú oddiel Zobor a oddiel Jelenec).

Nadmorská výška územia sa pohybuje medzi 140-617 m n.m.(najvyšší bod je Žibrica).

Typ geologického substrátu a typ reliéfu predstavujú prvotný diferenciačný prvok z hľadiska ostatných prírodných zložiek krajiny, ale aj z hľadiska možného využitia človekom. Geologický podklad na väčšine riešeného územia tvoria pleistocénne spraše a sprašové hliny, miestami pliocén (pont-panón: íly, piesky, štrky). V centrálnej časti územia – výbežok pohoria Trábeč – sa nachádzajú variské biotitické granodiority až kremenné diority, ale aj tmavé vápence (trias), krinoidové a spongolitové vápence (jura).

Základné kvartérne útvary regiónu sú:

- sprašové hliny polygénneho pôvodu až spraše (prevažne würm),

- nesúvislé plytké stráňové a podstráňové sedimenty na nespevnených neogénnych sedimentoch, na kryštaliniku, na litologicky menlivých karbonatických až nekarbonatických komplexoch hornín s lokálnym výskytom krasových procesov (mezozoikum),
- fluviálno-nívné sedimenty (holocén) – najmä pozdĺž rieky Nitra,
- fluviálne sedimenty nízkych terás (würm).

Základné typy reliéfu:

- reliéf rovín a nív,
- reliéf nížinných pahorkatín
- hornatinový reliéf.

V regióne rozšírené sú úvalinovité doliny a úvaliny nížinných pahorkatín.

Na základe exogénnych procesov územie má pestrú štruktúru:

- najväčšiu časť územia tvorí *akumulačno-erózný reliéf* → proluviálno-eolický reliéf → → proluviálno-eolická pahorkatina (reliéf so slabým uplatnením litológie),
- pozdĺž rieky Nitra je akumulčný reliéf → fluviálny reliéf → fluviálna rovina (reliéf s nepatrným uplatnením litológie),
- strednú časť regiónu – pohorie Trábeň – tvorí eróznno-denudačný reliéf
 - → fluviálne rezaný rázsochový reliéf → fluviálna rezaná vrchovina
 - → pedimentový fluviálno-denudačný reliéf (reliéf príkrovovo-vrásových štruktúr so slabým až stredným uplatnením litológie).

Z hľadiska seizmických pomerov sa územie regiónu zaraďuje medzi neaktívne oblasti v rámci Slovenska.

Podľa klimatického členenia Slovenska patrí územie do teplej klimatickej oblasti, s priemerom počtu letných dní nad 50, začiatok žatvy raži ozimnej pred 15. Júlom. Pahorkatinná časť územia patrí do okrsku charakterizovaného teplou a suchou nížinnou klímou s dlhým, teplým a suchým letom, krátkou a miernou zimou, s krátkym trvaním snehovej pokrývky. Priemerná teplota vzduchu je okolo 10 °C. Najchladnejší je mesiac január, kedy priemerná mesačná teplota vzduchu dosahuje hodnoty nad -3 °C. Najteplejší je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 19,5 °C. Suma teplôt 10°C a viac za jeden rok je 2600-3000. Priemerné ročné úhrny zrážok sú 580-700 mm. Najviac zrážok padne v mesiacoch máj, jún a júl – priemerne za mesiac 60 mm zrážok.

Vrchovinná časť územia sa vyznačuje s mierne teplou horskou klímou, počtu letných dní je pod 50, najteplejší je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 17,5 °C kde suma teplôt 10°C a viac za jeden rok je 2200-2400, priemerné ročné úhrny zrážok sú 650-850 mm

Vodné plochy zaberajú takmer 1,12% územia MAS Žibrica. Územie patrí do povodia rieky Nitra, ktorá patrí k najväčším vodným tokom na území Slovenska (svojim korytom tvorí biokoridor nadregionálneho významu).

Na základe vodného režimu zaraďujeme rieku Nitra spolu s prítokmi do dažďovo-snehového typu riek. Maximálne priemerné mesačné prítoky sú zaznamenávané v jarných mesiacoch marec a apríl. Minimálne priemerné mesačné prítoky sú zaznamenávané v jesenných mesiacoch november, december. Kvalita vody v rieke Nitre, vrátane sledovaných prítokov hodnotená ako silne až veľmi silne znečistený tok antropogénnou činnosťou.

V riečnej sieti územia ešte význam majú aj ďalšie vodné toky, ako potok Dobrotka, Lefantovský potok, Sokolnícky potok, potok Hunták, Čeladický potok, Bocegaj, Selenec, Haranča, kanál Hrnčiarovský a Štitársky.

V katastrálnom území obce Kolíňany je na toku Bocegaj vybudovaná vodná nádrž Kolíňany s plochou 9,8 ha (vodná plocha slúži pre potreby závlahového hospodárstva). Takmer 10 hektárov tvoria rybníky v k.ú. obce Ľudovítová, ktoré vznikli odstavením a umelým prehradením ramien rieky Nitry. Tieto sa v súčasnosti využívajú na rekreáciu a na rybolov. Sústava rybníkov je navzájom prepojená. Podzemné vody v sledovanej oblasti sa radia medzi stredne až vysoko mineralizované. V obci Podhorany sa nachádzajú 2 vodné zdroje s 2. stupňom hygienickej ochrany.

Z hľadiska fytogeografického členenia riešené územie patrí do 2 oblastí:

- pahorkatinná časť patrí do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina,
- vrchovinná časť – pohorie Trábeč – patrí do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu predkarpatskej flóry (Precarpaticum), okresu Trábeč.

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal pôsobiť. Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinávratenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu na väčšine riešeného územia predstavujú dubovo-hrabové lesy, miestami dubové a cerovo-dubové lesy. Pozdĺž vodných tokov potenciálnu prirodzenú vegetáciu predstavujú jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy

Vplyvom intenzívneho hospodárenia pôvodná vegetačná pokrývka bola vo väčšej časti odstránená (zachovali sa zvyšky lesov a lesíkov, ktoré umožňujú vytvoriť obraz o ich prirodzenom alebo jemu blízkom zložení – ochrana týchto lesov je veľmi dôležitá, lebo spôsobujú ako ekostabilizačný faktor), na miestach prirodzených kultúr sa nachádzajú najúrodnejšie poľnohospodárske pôdy Slovenska.

Živočíchy tvoria nezastupiteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. V zložitých potravných reťazcoch rozhodujúcou mierou prispievajú k ekologickej rovnováhe v obehú látok a energie. Čím väčšia je druhová rozmanitosť, tým lepšie podmienky sa vytvárajú pre ďalší rozvoj územia aj v prípade, ak ich chápeme z hľadiska ekologickej stratégie ľudskej spoločnosti. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu.

Z hľadiska živočíšnej regionalizácie Slovenska územie obce patrí 2 oblastí:

- pahorkatinná časť do Panónskej oblasti, v rámci ktorej do juhoslovenského obvodu pahorkatinového dunajského okrsku,
- vrchovinná časť do oblasti Západné Karpaty, v rámci ktorej do vnútorného obvodu a západného okrsku.

Na území regiónu sa z poľovnej (srstnatej i pernatej) zveri vo voľnej prírode nachádzajú všetky významné druhy (srnec, diviák, bažant, jarabica a zajac).

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Základným spôsobom hodnotenia kvality povrchových vôd na Slovensku je klasifikácia kvality povrchových vôd podľa STN 75 7221, podľa ktorej sa zaraďuje kvalita povrchovej vody podľa jednotlivých ukazovateľov do tried kvality.

Riešené územie patrí do povodia rieky Nitry. Rieku Nitru, vrátane sledovaných prítokov, môžeme aj naďalej hodnotiť ako silne až veľmi silne znečistený tok kvôli antropogénnej činnosti vyvíjanej v tejto oblasti. Na kvalitu vody v rieke Nitra a na kvalitu ovzdušia v regióne negatívne vplyvajú veľkí znečisťovatelia, ktorými sú NCHZ Nováky a ENO Zemianske Kostoľany. Títo znečisťovatelia sa nenachádzajú priamo na území regiónu, ale ich činnosť vplyva na stav zložiek životného prostredia aj v ich širšom okolí.

Úroveň znečistenia pozemných vôd je stredná, stupeň kontaminácie dosahuje hodnoty 1,1 – 3,0 (prevažne územie pozdĺž rieky Nitra) a nízka, stupeň kontaminácie dosahuje hodnoty 0,1 – 1,0. Miera ohrozenia zásob podzemných vôd v riešenom území znečisťujúcimi látkami je

nízka až stredná. V okrese Nitra sú odtokové pomery z väčšej časti vysporiadané a toky sú upravené s kapacitou v intravilánoch na Q100, v extravilánoch od Q20 do Q100.

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 478/2002 Z.z.. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia je v zmysle vyhlášky č. 410/2003 Z.z., ktorou sa dopĺňa vyhláška č. 706/2002 Z.z, ktorá zároveň udáva povolené emisné limity.

V riešenom území sa nenachádzajú ani veľké, ani stredné zdroje znečistenia ovzdušia. Na kvalitu ovzdušia v obciach vplývajú hlavne malé zdroje znečistenia ovzdušia a mobilné zdroje znečistenia ovzdušia – automobilová doprava. Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v meste Nitra. Vo všetkých obciach sú situované poľnohospodárske strediská, ktoré môžu byť za nepriaznivých veterných a klimatických podmienok potencionálnym zdrojom pachu.

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov. Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené prevažne medzi nekontaminované pôdy (resp. mierne kontaminované pôdy).

Rovinná a pahorkatinná časť územia je charakteristická intenzívnym poľnohospodárskym využitím, v ktorom dominuje veľkobloková orná pôda. Najvýznamnejším environmentálnym problémom územia je nízka biodiverzita a ekologická stabilita. Potenciálnym ohrozujúcim faktorom je veterná erózia.

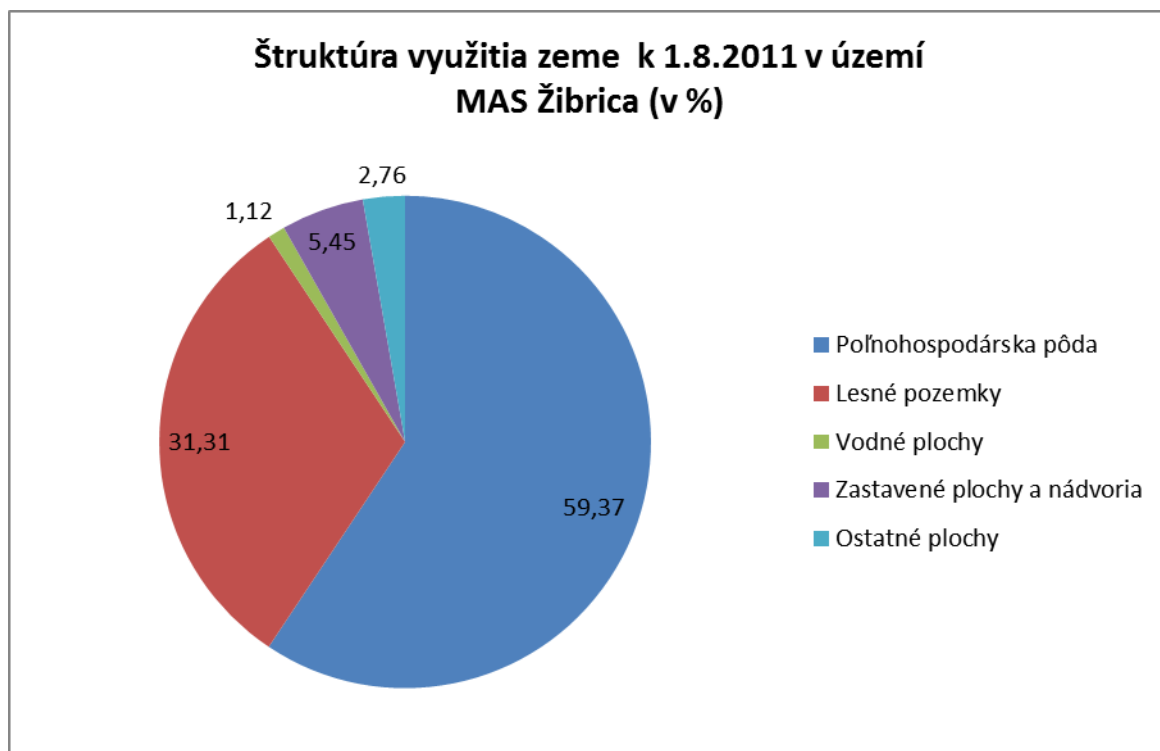
Medzi významné zdroje hluku pôsobiace na životné prostredie patrí doprava. Hluk z dopravy má negatívny vplyv na obyvateľstvo obce, najintenzívnejšia doprava sa realizuje na cestách I/64, I/65 a II/593. Občasným zdrojom hluku je prevádzka vojenského cvičiska na Koliňanskom vrchu, avšak zvýšená hluková záťaž je len počas vojenských cvičení. Hluková záťaž pochádza aj z prevádzky kameňolomov (vzniká predovšetkým pri odstrelе horniny a jej následnom drvení).

Súčasná krajinná štruktúra je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novovytvoril ako umelé prvky krajiny. V mikroregióne môžeme identifikovať nasledovné typy súčasnej krajiny:

- poľnohospodárska krajina so sústredenými vidieckymi sídlami, nížinná pahorkatinová oráčinová krajina,
- poľnohospodárska krajina so sústredenými vidieckymi sídlami, kotlinová oráčinovo-lúčno-lesná krajina,
- lesná neosídlená až sporadicky osídlená krajina so sekundárnou skladbou drevín, vrchovinová krajina zmiešaných lesov.

Lesné ekosystémy zohrávajú kľúčovú úlohu a majú nezastupiteľné miesto pri vytváraní a ochrane životného prostredia v krajine a pri udržiavaní ekologickej stability. V krajinnej štruktúre riešeného územia veľký význam majú lesy, ktoré zaberajú v prípade niektorých obcí vyše 1/3 výmery obce. Prevažnú časť lesných porastov obhospodarujú Lesy SR a.s. Banská Bystrica.

Graf 1: Štruktúra využitia zeme v MAS Žibrica

Prameň: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2011

Na väčšine územia regiónu prevládajú hlinité pôdne druhy, ale na veľkých plochách je zmena zrnitosti v profile: ornica je hlinitá, podorničie je ílovito-hlinité. Na menších plochách sa nachádzajú aj ďalšie pôdne druhy: ílovito-hlinité a piesočnato hlinité (v lesných oblastiach miestami až hlinité).

Pôdy sú bez skeletu až slabo skeletnaté, ale miestami sú stredne skeletnaté. Potenciálna erózia pôdy na väčšine územia mikroregiónu je slabá alebo stredná.

Hlavné pôdne typy regiónu sú:

- hnedozeme, miestami erodované hnedozeme, na sprašiach,
- hnedozeme oglejené, sprievodné pseudogleje, na sprašových a polygenetických hlinách,
- rendziny a rendziny hnedé, sprievodné litosoly, lokálne rendziny sutinové a hnedé pôdy, na zvetralinách pevných karbonátových hornín,
- rendziny a plytké pokryvy terrae calcis, lokálne litosoly, na vápencoch,
- hnedé pôdy nasýtené a hnedé pôdy nenasýtené, sprievodné rankre, lokálne hnedé pôdy oglejené, na stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralinách rôznych hornín,
- nivné pôdy karbonátové, sprievodné nivné pôdy glejové, na karbonátových nivných sedimentoch,
- černozeme degradované na sprašiach.

Pre optimálnu krajinnú štruktúru má veľký význam podiel a priestorové rozloženie plôch lesných porastov. Lesné plochy boli z väčšej časti nahradené ornou pôdou, na ktorej sa vyskytuje vegetácia poľnohospodárskych monokultúr. Kompaktné plochy lesa sa zachovali len v pohorí Tríbeč, v strede mikroregiónu. Napriek tomu lesné pozemky tvoria vzhľadom na plochu celého riešeného územia významný podiel – zaberajú plochu 4666,0642 ha, čo predstavuje 31,31%. Funkcie lesov a ich využívanie v regióne je mnohostranné a zodpovedá hospodárskemu a environmentálnemu špecifiku územia. Nachádzajú sa tu lesné porasty zaradené do dvoch kategórií, a to hospodárske lesy a ochranné lesy. Prevažnú časť lesných porastov obhospodarujú Lesy SR a.s. Banská Bystrica.

Územie MAS Žibrica ako aj jeho širšie okolie patrí do povodia rieky Nitra. Vodné toky a jazerá v súčasnosti sa využívajú najmä na rekreáciu a rybolov, ale aj na zavlažovanie.

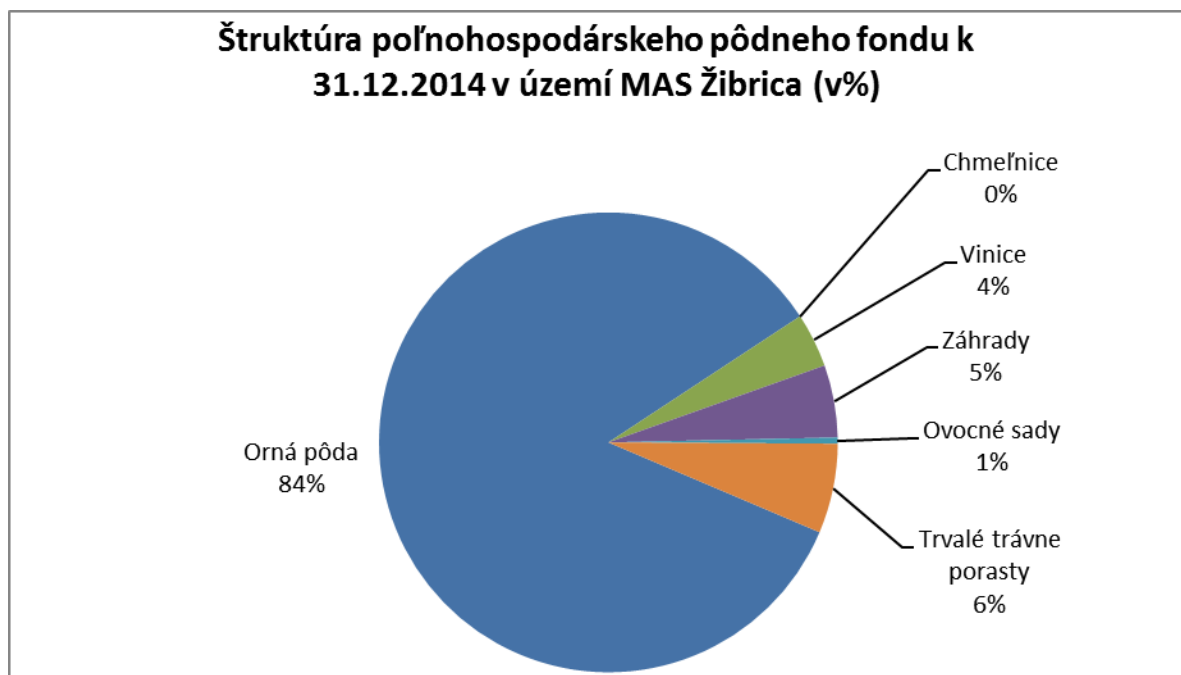
Množstvo podzemných vôd je miestne závislé na geologickom zložení a je ovplyvňované zrážkovými pomermi jednotlivých rokov. Na mnohých miestach nie je vybudovaný vodovod, obyvatelia využívajú vodou z vlastných studní, avšak len v obmedzenom rozsahu, nakoľko táto voda nespĺňa základné kvalitatívne požiadavky.

Polnohospodárska pôda predstavuje 9618,5872 ha, čo predstavuje 59,37 % výmery územia MAS Žibrica. Z polnohospodárskej pôdy najvýraznejšie zastúpenie má orná pôda (83,65% výmery poľn. pôdy), orná pôda sa rozkladá na rozlohe 8114,2775 ha. Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia. Bonita poľnohospodárskych pôd je dobrá – pôdy sú produkčné.

Tabuľka 2: Štruktúra poľnohospodárskeho pôdneho fondu v rieš. Území k 31.12.2014 (v m²)

Obec	Celková výmera p.pôdy v m ²	Orná pôda	Chmeľnice	Vinice	Záhrady	Ovocné sady	Trvalé trávne porasty
Bádice	2254960	2007840	0	63836	151570	0	31714
Čeľadice	9661441	8696863	0	501345	350159	12286	100788
Dolné Lefantovce	4084118	3659157	0	1594	173017	36326	214024
Horné Lefantovce	7781134	6506947	0	1061	329570	239409	704147
Host'ová	4366669	3705993	0	112220	200529	0	347927
Hrušovany	4693393	4357340	0	0	272436	0	63617
Jelenec	11644608	9401429	0	657963	627897	7782	949537
Kolíňany	10041374	8988584	0	140216	397674	102992	411908
Koniarovce	3007602	2766695	0	0	200085	0	40882
Ľudovítová	1616653	1581400	0	0	35253	0	0
Nitrianske Hrnčiarovce	5401927	3418451	0	1177111	648471	13440	144454
Podhorany	8304158	6738212	0	87860	340449	0	1137637
Štitáre	3008211	1475259	0	551754	359683	985	620530
Výčapy-Opatovce	12505231	11755992	0	217093	445468	3614	83064
Žirany	7814393	6082613	0	161209	361227	0	1209344
S p o l u územie MAS Žibrica	96185872	81142775	0	3673262	4893488	416834	6059573

Prameň: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2011, ŠÚ SR 2014

Graf 2: Štruktúra poľnohospodárskeho pôdneho fondu v MAS Žibrica

Zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2011, ŠÚ SR 2014

Za nerasty sa podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) považujú tuhé, kvapalné a plynné časti zemskej kôry. Ložiskom nerastov je prírodné nahromadenie nerastov.

V riešenom území sa vyskytujú významné zásoby vápenca. Na území viacerých obcí (Žirany, Koliňany ...) sa nachádzajú surovinové ložiská vápenca, požiadavky na ich ochranu určuje banský zákon č. 558/2001 Z.z.. Vo viacerých obciach ložiská sú kvalifikované ako výhradné ložiská, ložiská pre potreby a rozvoj národného hospodárstva, chránené ložiská. Kameňolomy na ťažbu vápenca predstavujú hluková záťaž.

Na území MAS Žibrica vyskytujú aj ložiská lignitu – významná lokalita v priestore Jelenec – Beladice – Čeladice – Malé Chyndice – Dolné Obdokovce – Host'ová. V riešenom mikroregióne sa nachádzajú aj ložiská sialickej suroviny (lokalita Host'ová – Koliňany, s jeho využitím sa výhľadovo neuvažuje) a ložiská stavebného kameňa (lokality Pohranice – Koliňany a Žirany – Žibrica). V území MAS sa nachádzajú aj vyhradené ložiská:

- keramické íly – Horné Lefantovce,
- stavebný kameň – Pohranice – Koliňany,
- vápenec ostatný – Koliňany,
- vápenec ostatní – Žirany – Žibrica.

Významné sú aj zdroje podzemnej vody – vodný zdroj v obci Podhorany HQ.

Ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny a znížiť jej ekologickú stabilitu, ako i odstraňovanie takýchto zásahov. Cieľom ochrany prírody a krajiny je chrániť prírodu pre optimálne využitie krajiny. Príroda a jej časti v rámci krajiny predstavujú pre život nesmierne dôležitú, až existenčnú zložku životného prostredia. Prírodu a krajinu treba chrániť nielen z hľadiska súčasných životných potrieb, ale aj pre potrebu zachovať ju pre budúce pokolenie ako zdravú. Na základe zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v riešenom území sa nachádza viac máloplošných chránených území a 1 veľkoplošné chránené územie - Chránená krajinná oblasť Ponitrie.

Chránená krajinná oblasť Ponitrie (výmera 37 665 ha) sa nachádza v dvoch odlišných orografických celkoch – Tribeči a Vtáčniku. Líšia sa po stránke geologickej stavby, typológie lesov, rastlinných a živočíšnych spoločenstiev. Tribeč patrí ku starým jadrovým pohoriam. Budujú ho kryštallické bridlice, granodiority, ale i horniny mezozoika (vápence, dolomity, kremence, bridlice), z ktorých k morfológicky ojedinelým patria kremencové hôrky, lemujúce jeho chrbát zo západu na východ. Typické pre Tribeč sú dubovo-hrabové, dubové a vo vyšších polohách bukové lesy. Vzhľadom na svoju nadmorskú výšku, geologické podložie a expozíciu, Tribeč pokrývajú zväčša teplomilné rastlinné spoločenstvá. Rastú tu vzácne a chránené druhy ako peniažtek slovenský, hrdobárka páchnuca, hrachor benátsky, kosatec nízky, hlaváček jarný, poniklec veľkokvetý, ľalia zlatohlavá a rad ďalších chránených druhov. Mladšie pohorie sopečného pôvodu – Vtáčnik je súčasťou vulkanického Slovenského stredohoria. Najrozšírenejšie v jeho území sú andezity a ich pyroklastiká. Pre Vtáčnik sú typické bukové porasty a zmiešané porasty buka a jedle. Vrchol Vtáčnika pokrývajú bukové porasty krovitého vzrastu, tzv. listnatá kosodrevina s pôvodným smrekom, v ktorej sa objavujú horské druhy rastlínstva, ako sú mačucha cesnačkovitá, kamzičník rakúsky, chlpaňa lesná, iskerník platanolistý, prilbica moldavská a pozoruhodný výskyt má škarda sibírska. Vzácné sa tu vyskytuje aj tis obyčajný. Zo zástupcov fauny Chránenej krajinej oblasti Ponitrie si pozornosť zaslúži výskyt rysa a mačky divej ako pôvodných šeliem. Ďalej sa v nej vyskytuje jelenia, v nižších polohách srnčia a diviacia zver. Veľmi dobre sa v Tribeči darí danieli a muflóni zveri, ktorá bola na Slovensku introdukovaná v roku 1867.

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich

rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území: chránené vtáčie územia (CHVÚ) a územia európskeho významu (ÚEV).

V riešenom území sa nachádza 1 územie zaradené do národného zoznamu území európskeho významu: Zobor (Identifikačný kód: SKUEV0130).

Základné charakteristiky Územia európskeho významu Zobor

Kód územia: SKUEV0130

Kraj: NITRIANSKY KRAJ

Rozloha: 1868,99 ha

Správca územia: CHKO Ponitrie

Katastrálne územia:

812161	Dolné	Štitáre
812854	Dražovce	
847275	Mechenice	
840653	Nitrianske	Hrnčiarovce
840319	Zobor	
874931	Žirany	

Tabuľka 3: Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany v ÚEV Zobor

91E0*	Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
4030	Suché vresoviská v nížinách a pahorkatinách
6110*	Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi
6190	Dealpínske travinnobylinné porasty
6210	Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae)
6240*	Subpanónske travinnobylinné porasty
6510	Nížinné a podhorské kosné lúky
8150	Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa
8160*	Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa
8210	Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
8220	Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
8310	Nesprístupnené jaskynné útvary
9130	Bukové a jedľové kvetnaté lesy
9150	Vápnomilné bukové lesy
9180*	Lipovo-javorové sutinové lesy

40A0*	Xerothermné kroviny
91G0*	Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy
91H0*	Teplomilné panónske dubové lesy
91I0*	Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku
91M0	Panónsko-balkánske cerové lesy

Tabuľka 4: Druhy, ktoré sú predmetom ochrany v ÚEV Zobor:

kunka červenobruchá	Bombina bombina
fúzač alpský	*Rosalia alpina
roháč obyčajný	Lucanus cervus
spriadač kostihojový	*Callimorpha quadripunctaria
podkovár malý	Rhinolophus hipposideros
uchaňa čierna	Barbastella barbastellus
netopier obyčajný	Myotis myotis
poniklec veľkokvetý	Pulsatilla grandis
fuzáč veľký	Cerambyx cerdo
peniažtek slovenský	Thlaspi jankae
jazýčkovec východný	Himantoglossum caprinum
koník	Stenobothrus eurasius

Do riešeného územia zasahuje 1 chránené vtáčie územie na základe Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 7. januára 2008, ktorou sa vyhlasuje *Chránené vtáčie územie Tribeč*. Chránené vtáčie územie Tribeč bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov d'atľa prostredného, hrdličky poľnej, krutihlava hnedého, lelka lesného, muchára sivého, muchárika bieločrúhového, orla kráľovského, penice jarabej, prepelice poľnej, včelára lesného, výra skalného, žltouchvosta lesného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Chránené vtáčie územie má výmeru 23 802,8 hektára. Chránené vtáčie územie sa nachádza v okrese Nitra v katastrálnych územiach Bádice, Dolné Lefantovce, Horné Lefantovce, Jelenec, Mechenice, Sokolníky, Výčapy-Opatovce, Žirany, v okrese Partizánske v katastrálnych územiach Baštín, Janova Ves, Klátova Nová Ves, Veľké Bošany, v okrese Topoľčany v katastrálnych územiach Čeladince, Hrušovany, Koniarovce, Kovarce, Krnča, Nitrianska Streda, Oponice, Práznovce, Preseľany, Solčany, Súlovce, Topoľčany a v okrese Zlaté Moravce v katastrálnych územiach Kostolany pod Tribečom, Ladice, Veľčice a Zlatno.

V Podhoranoch sa nachádzajú dva kremencové tvrdoše (kremencové hôrky) – Veľký Bahorec a Malý Bahorec, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu.

Starostlivosť o chránené územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny zabezpečujú odborné organizácie Štátnej ochrany prírody a krajiny. Zaujímavé objekty ochrany prírody a krajiny v riešenom území spadajú pod pôsobnosť ŠOP SR- Správa CHKO Ponitrie, Nitra, ktorá zabezpečuje aj monitoring chránených a ohrozených druhov a realizuje opatrenia na ich ochranu.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Význam ÚSES spočíva najmä:

- v územnom zabezpečení zachovania a rozvoja druhotnej rozmanitosti rastlín a živočíchov
- v ich prirodzenom prostredí,
- vo vytvorení optimálneho priestorového základu ekologicky stabilných plôch a línii,
 - v zachovaní unikátnych krajinných prírodných celkov a prvkov.

Nadregionálnym biocentrom je PR Žibrica, biokoridorom sú Zoborské vrchy – Tribeč-Vtáčnik a Tribeč – Pohranice. V tomto území sa koncentruje výskyt mimoriadneho množstva ohrozených druhov, celé územie je prírodoochranné mimoriadne významné. Okrem xertermných trávobylinnách a lesných porastov sú významné aj skalné spoločenstvá a spoločenstvá plytkých plôch ako aj mozaiky ovocných sádov a vinogradov, lemujúce východný okraj lesného komplexu. Rieka Nitra svojim korytom tvorí biokoridor nadregionálneho významu.

Nitrátová smernica sa týka ochrany vôd pred znečistením spôsobeným dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (dusičnanová smernica). Jej cieľom je zmierniť znečistenie povrchovej a podzemnej vody dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárskej činnosti (z minerálnych a hospodárskych hnojív, ktoré sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase alebo keď sú zle uskladňované) a zabrániť ďalšiemu znečisteniu tohto druhu. Nariadením vlády č. 617/2004 Z.z., vláda stanovila citlivé a zraniteľné oblasti.

Za citlivé oblasti sa stanovili vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území Slovenskej republiky alebo týmto územím pretekajú. Za zraniteľné oblasti sa stanovili pozemky poľnohospodársky využívané v jednotlivých katastrálnych územiach obcí (1546) podľa prílohy nariadenia. Medzi zraniteľné oblasti boli zaradené aj územia 10 členských obcí MAS Žibrica, a to: Čeladice, Dolné Lefantovce, Horné Lefantovce, Host'ová, Jelenec, Ľudovítová, Koliňany, Nitrianske Hrnčiarovce, Výčapy – Opatovce, Žirany

Historický vývoj územia

Región MAS Žibrica a jeho okolie patrí medzi najvýznamnejšie archeologické náleziská na Slovensku (napr. z katastra Horných Lefantoviec pochádzajú najstaršie paleolitické nálezy až z obdobia mladého paleolitu, ktoré patria gravettienkej kultúre /26 000-18 000 pred n.l./), čo potvrdzujú i nálezy v jednotlivých obciach mikroregiónu (archeologické prieskumy dokázali, že toto územie je dlhodobo osídlené už minimálne 4000 rokov). Prvé písomné zmienky o obciach sú prevažne zo zač. 12 storočia. Najstaršie písomné zmienky sa týkajú obcí Čeľadice, Dolné Lefantovce, Horné Lefantovce, Jelenec, Koliňany, Nitrianske Hrnčiarovce, Podhorany, Štitáre a Žirany (prvé písomné zmienky z roku 1113). Vývoj obcí bol poznačený tureckými nájazdmi a následnou nadvládou v 16. a 17. stor.. Ťažkou skúškou pre obce boli aj rôzne epidémie, požiare ktoré sprevádzali životy obyvateľov na tomto území počas stáročí, ale aj I. a II. svetová vojna a ich následky v 20. storočí.

Tabuľka 5: Prvá písomná zmienka o obci

Obec	Prvá písomná zmienka o obci – rok
Bádice	1291
Čeľadice	1113
Dolné Lefantovce	1113
Horné Lefantovce	1113
Host'ová	1232
Hrušovany	1318
Jelenec	1113
Koliňany	1113
Koniarovce	1264
Ľudovítová	1389
Nitrianske Hrnčiarovce	1113
Podhorany	1113
Štitáre	1113
Výčapy – Opatovce	1247
Žirany	1113

Prameň: Štatistický úrad SR, PHSR Hrušovany, PHSR Koniarovce

Priaznivé klimatické podmienky a úrodné pahorkatiny predurčili tomuto územiu poľnohospodársky charakter, pestovali sa tu najmä obilniny, cukrová repa, kukurica, zelenina a ovocie. Rozšírený bol aj chov oviec, chov ťažných volov, hovädzieho dobytku, ošípaných a včiel. Obyvatelia sa zaoberali aj vinohradníctvom, pestovanie viniča je známe už od 10. stor. Túto tradíciu oživujú súčasní obyvatelia regiónu založením spolkov vinohradníkov, napr. Spolok vinohradníkov Podhorany – Mechenice dlhé roky organizuje výstavy vín

s ochutnávkou v obci Podhorany. V obciach boli rozšírené aj remeselnícke činnosti, ako napr. kováčstvo, stolárstvo, pálenie vápna. Dôkazmi bohatého historického dedičstva sú aj kultúrne pamiatky zachované v katastrálnych územiach obcí MAS Žibrica.

Popis demografického vývoja

K základným rozvojovým potenciálom každého územia, regiónu patrí ľudský potenciál. Celkový počet obyvateľov je najjednoduchší a najzákladnejší demografický ukazovateľ, charakterizujúci stav populácie. Poskytuje základný obraz o sile sledovanej populácie, o ľudnatosti územia. K 31. 12. 2011 žilo v regióne MAS Žibrica 15858 obyvateľov. Najväčšou obcou je obec Výčapy-Opatovce, kým najmenšou obcou je obec Ľudovítová.

Podľa vekovej štruktúry bolo možné dané územie považovať ešte pred pár rokmi za *regresívny typ územia*, pretože počet obyvateľov v poproduktívnom veku (muži nad 60, ženy nad 55) bol o takmer 10% vyšší ako počet obyvateľov v predproduktívnom veku (deti a mládež do 14 rokov). Dnes tento trend pretrváva výrazne najmä v obci Ľudovítová, Horné Lefantovce a Koniarovce. Vzhľadom na to, že v poslednom desaťročí sme svedkami silnej migrácie obyvateľov Nitry (ale aj vzdialenejších obcí a miest) do územia MAS Žibrica z dôvodu kvalitného životného prostredia, možnosti výstavby nových rodinných domov, ktoré sú cenovo dostupnejšie ako rodinné domy v Nitre, sa regresívna demografia výrazne znížila a v obciach ako Štitáre a Jelenec pozorujeme presne opačný vývoj.

Analýza demografického vývoja v území MAS Žibrica poukazuje na pozitívny trend nárastu počtu obyvateľov za posledných rokov. Od roku 2006 až po súčasnosť má počet obyvateľov MAS Žibrica rastúci trend, pričom celkový počet obyvateľov sa za toto obdobie zvýšil o 475 obyvateľov. Na Grafe 3 je viditeľný stabilizovaný vývoj počtu obyvateľov v záujmovom území v posledných vyhodnotených 5 rokoch. V regióne MAS Žibrica dochádza dlhodobejšie k prirodzenému úbytku obyvateľstva spôsobeného vyššou mierou úmrtnosti v porovnaní s pôrodnosťou, ktorá má však od roku 2006 rastúci trend. Naopak, región získava obyvateľstvo migráciou, preto celkový počet obyvateľov rastie.

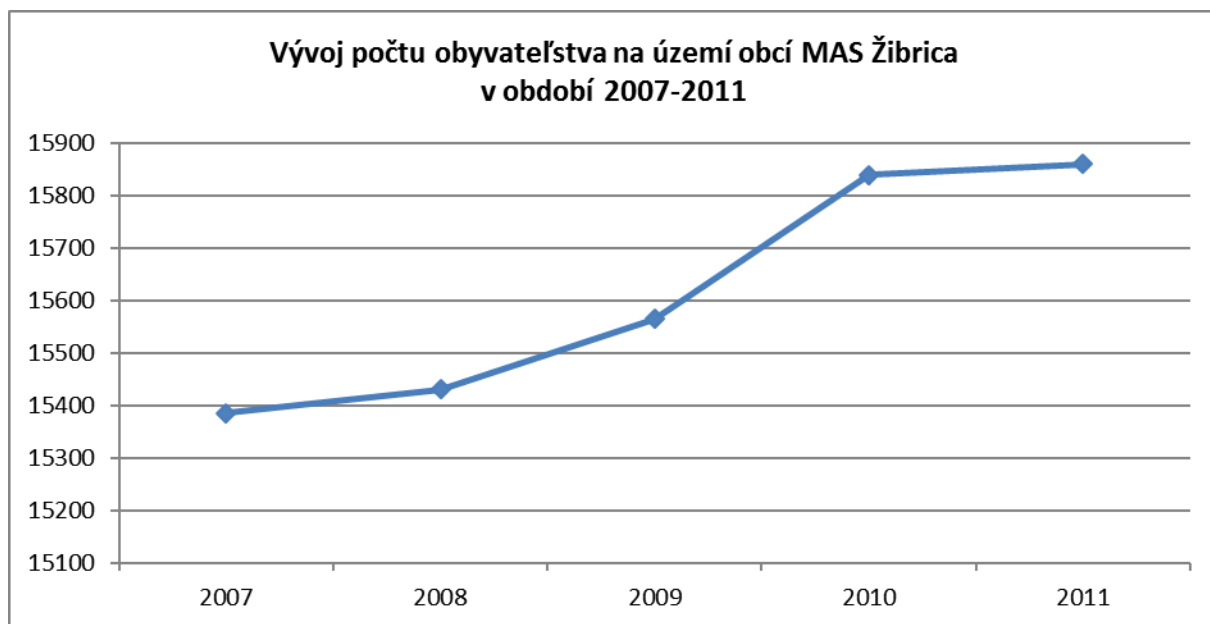
Tabuľka 6: Vývoj počtu obyvateľstva na území obcí MAS Žibrica v období 2007-2011

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bádice	335	320	313	322	326
Čeladice	770	805	850	939	932
Dolné Lefantovce	521	518	524	539	530

Horné Lefantovce	919	918	875	882	890
Host'ová	367	362	361	366	366
Hrušovany	1 145	1 133	1 139	1 139	1 103
Jelenec	1 912	1 934	1 967	1 993	2 021
Kolíňany	1 513	1 510	1 517	1 532	1 534
Koniarovce	618	614	623	620	638
Ľudovítová	260	261	254	256	258
Nitrianske Hrnčiarovce	1 840	1 847	1 906	1 933	1 933
Podhorany	1 079	1 071	1 073	1 093	1 095
Štitáre	624	628	650	663	694
Výčapy-Opatovce	2 116	2 149	2 153	2 192	2 179
Žirany	1 366	1 360	1 360	1 370	1 361
Spolu MAS Žibrica	15 385	15 430	15 565	15 839	15 860

Údaje k 1.1.2012, Prameň: Obecné úrady

Graf 3: Vývoj počtu obyvateľov v MAS Žibrica

údaje k 1.1. 2012, Prameň: Obecné úrady

Z celkového počtu obyvateľov žijúcich v regióne je 2212 obyvateľov (14,14%) v predproduktívnom veku, 9769 obyvateľov (62,42%) v produktívnom veku a 3673 (23,44%) v poproduktívnom veku. Podiel populácie v predproduktívnom (veková skupina 0-14), produktívnom (muži 15-59, ženy 15-54) a poproduktívnom (muži nad 60, ženy nad 55) veku na celkovej populácii obce je nepriaznivejší ako celoštátny trend, čo vyvoláva do určitej miery

špecifická veková štruktúra maďarskej menšiny žijúcej v regióne. Práve všeobecné starnutie obyvateľov obce si vyžaduje adekvátne zaobchádzanie sa so staršími ľuďmi (napríklad podpora klubovej činnosti dôchodcov, skvalitnenie opatrovateľských služieb atď.).

Tabuľka 7: Štruktúra populácie územia MAS Žibrica podľa produktivnosti a ekonomickej aktivity

	Predproduktívny vek – spolu (0 – 14)	Produktívny vek 15 – 59M/54Ž	Poproduktívny vek – spolu 60+ M/55+ Ž
Bádice	44	191	91
Čeľadice	112	483	210
Dolné Lefantovce	63	324	142
Horné Lefantovce	104	551	237
Host'ová	50	223	95
Hrušovany	134	673	281
Jelenec	307	1 273	428
Kolíňany	221	945	334
Koniarovce	73	447	118
Ľudovítová	27	151	72
Nitrianske Hrnčiarovce	264	1 257	440
Podhorany	151	628	312
Štitáre	114	436	126
Výčapy-Opatovce	332	1 298	522
Žirany	216	889	265
MAS Žibrica	2 212	9 769	3 673
V %	14,14%	62,42%	23,44%

Prameň: Štatistický úrad SR, 2011

Prejavuje sa postupné starnutie populácie, reprodukcia obyvateľstva sa spomaľuje. Podiel detskej zložky obyvateľstva dosiahol v roku 2008 hodnotu 14,14 %. Prirodzený úbytok obyvateľstva je evidentný. Všetky vyššie uvedené porovnania svedčia o tom, že riešené územie má mierne starnúcu populáciu. Pre zlepšenie populačnej štruktúry obyvateľstva je nutné vytvárať podmienky na rozvoj ekonomiky, s čím súvisí aj dostatok pracovných príležitostí pre časť obyvateľov, ktorá by sa mohla vrátiť späť do regiónu a stabilizovať jeho demografické ukazovatele.

Z hľadiska ekonomickej aktivity je v regióne podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva v pomere k trvalo bývajúcim obyvateľom relatívne priaznivý. V poslednom

desaťročí nastali hlboké zmeny ekonomiky aj v riešenom území, ktoré ešte stále prebiehajú a prejavujú poklesom zamestnanosti v poľnohospodárstve, a zároveň rozvojom zamestnanosti v priemysle a v sektore služieb. Najviac obyvateľov obce pracuje v odvetví priemyslu, najmenej v lesníctve.

Prírodný prírastok ako výsledok reprodukcie obyvateľstva, ktorý predstavuje rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých obyvateľov dosahuje v poslednom desaťročí záporné hodnoty. Tento vývoj je spôsobený jednak znižujúcou sa natalitou a zvyšujúcou sa mortalitou. V období 2006-2010 v regióne sa narodilo 623 osôb, zomrelo 878 osôb.

Migračné saldo dosahuje za poslednú dekádu kladné hodnoty. Región získava obyvateľstvo migráciou, prírastok obyvateľov sťahovaním je hlavnou príčinou nárastu počtu obyvateľov územia MAS Žibrica. V období 2006-2010 sa do obcí MAS Žibrica prisťahovalo 1701 osôb, pričom odišlo len 1019 a tento trend pokračuje dodnes. Tento pozitívny trend v migrácii možno pripísať hlavne výhodnej geografickej polohe obcí a blízkosti okresného rozvojového pólu – mesta Nitry, ako aj narastajúcemu počtu podnikateľských subjektov v obciach a s tým súvisiacimi novými pracovnými príležitosťami. V súčasnosti je v území zaznamenaný trend návratu ľudí na vidiek, nielen mladých ľudí a rodín s deťmi, ktorí opúšťajú sídliská a sťahujú sa do obcí s únosnou dostupnosťou do okresného mesta, ale aj starších obyvateľov, ktorí sa vracajú do svojich rodných dedín. Z hľadiska národnostného zloženia obyvateľstva regiónu MAS Žibrica je výrazne heterogénne. Podľa SODB 2001 takmer 71% obyvateľstva obce sa hlásilo k slovenskej národnosti, kým 28% k maďarskej národnosti (obce s najväčším podielom maďarskej národnosti: Žirany, Kolíňany, Jelenec). Z ostatných národnostných menšín žijú na území obcí ešte zástupcovia rómskej, českej, ukrajinskej a poľskej národnosti – ich celkový podiel je však menej ako 1%.

Podľa SODB 2001 v náboženskej štruktúre obyvateľstva riešeného územia dominujú obyvatelia, ktorí sa prihlasujú k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 95% obyvateľstva regiónu), druhá najpočetnejšia cirkev je evanjelická cirkev augsburského vyznania (avšak ich podiel je menej ako 1%). Podiel osôb bez náboženského vyznania je blízko k 3%.

Školské vzdelanie je jedným z činiteľov ovplyvňujúcich životnú úroveň a podmieňujúcich úspešný rozvoj hospodárstva vo všetkých jeho oblastiach. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva ovplyvňuje nielen jeho uplatnenie sa na trhu práce, ale je tiež významným podnetom pre pritiahnutie investícií do územia.

V čase SODB 2001 prevládali vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľov územia osoby s nižším vzdelaním. Z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva vykazuje región MAS Žibrica priemernú vzdelanostnú úroveň, čo je dôsledkom viacerých faktorov: rurálny charakter územia

- študovanie nie je rodinným príkladom, nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva - vysoký podiel osôb v poproduktívnom veku, ktorí majú väčšinou len základné vzdelanie. V strednodobom horizonte sa očakáva rast index vzdelanosti obyvateľov MAS Žibrica.

V regióne sa nachádza množstvo zručných ľudí, ktorí sa zaoberajú tradičnými remeslami s bohatou históriou. Podarilo sa tu zachovať miestnym obyvateľom niektoré tradičné remeslá a zvyklosti, ale ľudia si v území postupom času nadobudli a osvojili aj niektoré modernejšie zručnosti. Veľký potenciál regiónu je v prítomnosti remeselne zručných miestnych obyvateľov, ktorí sa venujú tradičným remeslám ako vinárstvu, hrnčiarstvu, košíkárstvu, rezbárstvu. V minulosti rozšírené bolo aj pálenie dreveného uhlia a vápna. Potenciál zručných ľudí ako nositeľov rôznych remesiel a služieb je potrebné využiť pre rozvoj zamestnanosti, ale aj propagáciu regiónu v rámci tvorby špecifických regionálnych ponúk a produktov cestovného ruchu. Najväčší potenciál je v oblasti vinárstva, kde najmä v obciach Nitrianske Hrnčiarovce, Čeladice a Štitáre neustále rastie počet domácich producentov vína a je možnosť pripojiť sa k Nitrianskej kráľovskej vínnej ceste.

Tabuľka 8: Prehľad zručných ľudí v obciach MAS Žibrica

Meno	Koľko má rokov?	Adresa (ulica, č.d., PSČ, obec)	Má živnosť na vykonávanie tejto činnosti? (prosím vyznačiť správnu odpoveď)		Kontakt: mobil, e-mail	Má záujem o zaučenie záujemcov o toto remeslo? (prosím vyznačiť správnu odpoveď)		Poznámka
			áno	nie		Áno	nie	
Margita Brathová	78	951 02 Hostová 21		X		X		vedenie ženského folklórneho súboru, ručné vyšívanie
Mariana Tretiaková	43	951 02 Hostová 83	X		0911/161755	X		umelecká maľba
Martin Barančok	36	951 02 Hostová 11		X	0908/489803	X		výroba sedlárskeho výrobkov
Helena Szalaiová	74	951 02 Hostová 40		X		X		ručné vyšívanie obrusov, krojov
Ernestína Földessyová	57	951 02 Hostová 53		X	0905/571433	X		šitie krojov, čepcov
Ildikó Balková	34	951 02 Hostová 151		X		X		šitie krojov
Aurélia Szalaiová	68	951 02 Hostová 77		X	0904/643396	X		ručné práce –pletie
Verona Belányová	67	951 02 Hostová 57		X		X		ručné vyšívanie – obrusov, čepcov, krojov
Viktória Kondéová	76	951 02 Hostová 54		X		X		ručné vyšívanie krojov, obrusov, cukrárenské výrobky
Vincent Kováč		Kuhnova 3, 951 01 Nitr. Hrnčiarovce		X				Kováčske práce

Meno	Koľko má rokov?	Adresa (ulica, č.d., PSČ, obec)	Má živnosť na vykonávanie tejto činnosti? (prosím vyznačiť správnu odpoveď)		Kontakt: mobil, e-mail	Má záujem o zaučenie záujemcov o toto remeslo? (prosím vyznačiť správnu odpoveď)		Poznámka
Ing. Pavol Bebjak	45	Cintorínska 63, 951 01 Nitr. Hrnčiarovce	X			X		keramika
Ing. Darina Szöllősiová	46	Chryzantémova 44, 951 01 Nitr. Hrnčiarovce	X				X	vitráže
Récky Štefan	45	Štitáre, Ku Gáborke 58/33	X		0903 328 827	X		drevorezbár
Jeanette Desatová	37	Sokolníky 177 951 46 Podhorany		X	037/7785248		X	cukrárka
Karol Kováč	62	Sokolníky 144 951 46 Podhorany		X	037/7785061		X	umelecký stolár
Peter Fülöp	75	Mechenice 25 951 46 Podhorany		X	037/7785076		X	výroba medu
Júlia Plutová	76	Mechenice 148 951 46 Podhorany		X	037/7785066		X	vyšívanie kňazských rúch
Gabriela Berkešová	50	Bádice Hlavná 4		X	0903712294		X	Aranžér, písmomaliar, maliarske práce na papier, drevo, textil, sklo
Anna Škorpíková	57	Bádice Obchodná 140	X		0905495403	X		Brúsenie skla
Katarína Lisyová	59	Bádice Hlavná 71		X	037/7785232		X	Vyšívanie, pletenie
Ing. Štefan Stanovič	26	Bádice Hlavná 121		X	0902555198		X	Vyhotovovanie videí
Juraj Balko	25	Za humnami 531, Kolíňany	X		0905 400 294	X		Stolárstvo. Rezbárstvo

Stratégia CLLD MAS Žibrica na roky 2016-2023

Meno	Koľko má rokov?	Adresa (ulica, č.d., PSČ, obec)	Má živnosť na vykonávanie tejto činnosti? (prosím vyznačiť správnu odpoveď)		Kontakt: mobil, e-mail	Má záujem o zaučenie záujemcov o toto remeslo? (prosím vyznačiť správnu odpoveď)		Poznámka
Eugen Balko	53	Pri kríži 212		X	Obec Kolíňany: 037-6316 220	X		Vinárstvo, výroba vína
Ešše Ladislav	60	Školská		X	Obec Kolíňany: 037-6316 220	X		Kopanie zlata a iných nerastov
Mónika Süttő	60	Kodályová ul		X	Obec Kolíňany: 037-6316 220	X		Vyšívanie, ľudová pieseň a iná tvorba od našich predkov
Ondrej Balkó	60	Školská	X		Obec Kolíňany: 037-6316 220	X		Umelecké kováčstvo a zámočníctvo
Zlatica Gáborová	55	Pri ihrisku		X	Obec Kolíňany: 037-6316 220	X		Pečenie (pagáče...)
Jana Szórádová	28	Pri ihrisku		X	Obec Kolíňany: 037-6316 220	X		Pečenie (torty, zákusky...)
Peter Fiala	28	Čerešňová		X	Obec Kolíňany: 037-6316 220	X		Rezbárstvo
Jana Tóthová	44	Výčapy-Opatovce č.170		X	0911621221	X		
Anna Hercegová	27	Výčapy-Opatovce č.794		X	0904911154	X		
Žofia Magátová	45	951 73 Jelenec 250		x			X	Vedúca folklórneho súboru
Imrich Varga	28	951 73 Jelenec 447		x			X	Vedúci folklórneho súboru
Pavel Timoranský	34	951 73 Jelenec 539	x				X	Zlatník

Meno	Koľko má rokov?	Adresa (ulica, č.d., PSČ, obec)	Má živnosť na vykonávanie tejto činnosti? (prosím vyznačiť správnu odpoveď)		Kontakt: mobil, e-mail	Má záujem o zaučenie záujemcov o toto remeslo? (prosím vyznačiť správnu odpoveď)		Poznámka
Róbert Nagy	42	951 73 Jelenec 495		x			X	Maľovanie obrazov
Karol Jančo	27	951 73 Jelenec 525		x			X	Maľovanie obrazov
Marek Fiksel	44	Veľká 121, Horné Lefantovce		x	0904/517 610	x		vinárstvo, pestovanie a výroba vína
Rozália Nergesová	69	Mariánska 257, Horné Lefantovce		x	037 7786326	x		Háčkovanie, výrobky zo slamy
Gabriela Janošiková	67	Mariánska 255, Horné Lefantovce		x	037 7786319	x		Výroba zo šúlaného papiera

Sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra regiónu

Na území obcí tvoriacich MAS Žibrica sa nachádza 13 predškolských zariadení a 11 základných škôl. Základné školy sa nenachádzajú v 7 obciach (Bádice, Dolné Lefantovce, Host'ová, Ľudovítová, Štitáre, Koniarovce a Hrušovany).

Na základe demografických trendov územia, hlavne v dôsledku migračného salda sa predpokladá zvýšený nárast počtu žiakov v základných školách.

Možno konštatovať, že materské školy a základné školy sú v regióne rozmiestnené rovnomerne a v súlade s potrebami regiónu. Skvalitňovanie vyučovacieho procesu na školách odzrkadľujú mnohé ukazovatele, akými sú okrem iného aj vybavenie škôl počítačovou technikou a interaktívnymi tabuľami, ale aj ich zapájanie do rôznych vzdelávacích programov. Školy sa zapájajú čoraz viac aj do rôznych vzdelávacích, výmenných, či podporných programov a projektov, akými sú Infovek, Digitálni Štúrovci, Sokrates, Comenius, Enviroprojekt, Otvorená škola a pod., ktoré rozširujú vzdelávacie aktivity nielen pre samotných žiakov a študentov, ale aj pre ich učiteľov. Školy sa zapájajú do verejného života, hlavne prípravou kultúrnych programov na obecné podujatia.

Vo väčšine škôl je možné hovoriť o pomerne dobrom technickom vybavení. Školy sú vybavené počítačovými miestnosťami, dielňami, dataprojektormi či videoprojektormi, tlačiarňami, skenermi, TV a majú prístup na internet. Vo väčšine škôl však chýba telocvična, alebo telocvičňu majú, ale sú v schátralom stave a vyžadovali by si rekonštrukciu.

Žiaci mimo vyučovacích hodín sa môžu venovať rôznym aktivitám a krúžkom: literárno-dramatické krúžky, šachový a tanečný krúžok, environmentálno – prírodovedné a športové krúžky (so zameraním sa na tenis, futbal atď.), výtvarníctvo, zdravotníctvo, turizmus, folklór, výtvarný krúžok a krúžky šikovných rúk, výuka varenia a pečenia, spev a literatúra, príprava na rôzne obecné podujatia a pod.

V riešenom území sa stredné školy nevyskytujú, nachádzajú sa v blízkych mestách Nitra, Zlaté Moravce, Topoľčany.

Stav zdravotnej a sociálnej infraštruktúry územia ovplyvňuje poloha obcí: obyvatelia územia MAS Žibrica v značnej miere využívajú zdravotnú a sociálnu infraštruktúru mesta Nitra.

Vo väčšine obcí MAS Žibrica obci nie je zabezpečené priamo v obci poskytovanie služieb zdravotnej starostlivosti, ani všeobecnej, ani špecializovanej. Zdravotnícke zariadenia sa nachádzajú v obciach Výčapy-Opatovce a Dolné Lefantovce, ktoré zabezpečuje služby aj pre obce Horné Lefantovce, Bádice a Podhorany. Tento nedostatok je závažným faktorom,

predovšetkým s ohľadom na existenciu základných škôl v obciach a s ohľadom na vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku.

V obci Dolné Lefantovce je stanovište Záchrannej zdravotnej služby, čo je veľkým prínosom pre obyvateľov, návštevníkov a cestujúcich. V obci Horné Lefantovce sa nachádza špeciálne zdravotnícke zariadenie Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o. s oddeleniami Pneumológia a ftizeológia a odd. pre dlhodobu chorých. Najbližšia všeobecná nemocnica a poliklinika je v susednom okresom meste – v Nitre. V obci Výčapy-Opatovce a Dolné Lefantovce sa nachádza lekáreň.

Obce MAS Žibrica zabezpečujú pre svojich občanov sociálnu starostlivosť len v rozsahu individuálnych požiadaviek. V riešenom regióne existujú opatrovateľské služby, financujú a prevádzku zabezpečujú obce. V obci Ľudovítová sa nachádza zariadenie sociálnej starostlivosti – Domov sociálnych služieb pre občanov so psychickými poruchami, ktorého zriaďovateľom je VÚC Nitra. Spomedzi subjektov poskytujúcich sociálne služby akreditovaných Nitrianskym samosprávnym krajom je v obci Nitrianske Hrnčiarovce etablované aj Centrum Slniečko ako krízové stredisko, ktoré poskytuje sociálne poradenstvo a sociálnu prevenciu s kapacitou 9 detí. Ďalšie zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti, napr. domov dôchodcov sa v regióne nenachádzajú, sú dostupné v meste Nitra a Topoľčany.

Na sledovanom území sa nachádza široká paleta športových zariadení, nie všetky však svojimi terajšími podmienkami a vybavením plne vyhovujú požiadavkám obyvateľov a dokážu plniť účel, na ktorý boli pôvodne určené. Mnohé z nich by si vyžadovali viac či menej rozsiahlu rekonštrukciu prípadne rozšírenie. V riešenom území sa nevyskytuje ani jedna obec, kde by nebola žiadna spoločenská organizácia.

Na území MAS Žibrica pôsobí množstvo inštitúcií, na rôznych úrovniach, ktoré podporujú všeobecný rozvoj územia MAS Žibrica. V riešenom území pôsobí množstvo rôznych inštitúcií a subjektov rôzneho charakteru, ktoré spolu vytvárajú potenciál pre formovanie partnerstva. Vzhľadom na vidiecky charakter územia majú tieto inštitúcie väčšinou lokálny, príp. subregionálny význam. V procese prípravy územia na prístup LEADER boli tieto subjekty oslovené s ponukou zapojiť sa do tejto prípravy.

V rámci terénnych zisťovaní bol vykonaný prieskum inštitúcií a boli vypracované rôzne databázy - spoločenské organizácie, poradenské a podporné inštitúcie, neziskové organizácie, podnikateľské subjekty, školské zariadenia, zdravotnícke a sociálne služby a iné.

Základnými inštitúciami podpory sociálneho a ekonomického rozvoja sú obce/miestne samosprávy – ktorých základnou úlohou pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

V regióne pôsobí 15 miestnych samospráv prezentovaných obecnými úradmi. Spolupráca miestnych samospráv v regióne MAS Žibrica má dlhšiu tradíciu, napr. v obci Dolné Lefantovce sa nachádza Matričný úrad, ktorý spravuje okolité obce: Horné Lefantovce, Bádice a Podhorany.

V riešenom území ďalšími významnými inštitúciami rozvoja kvality života sú mimovládne organizácie, občianske združenia a ďalšie formy neziskových združení, ktoré sú dôležitou súčasťou občianskej spoločnosti regiónu MAS Žibrica, so svojimi činnosťami prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality života. V 15 obciach regiónu funguje množstvo záujmových združení, medzi ktorými mnohé majú bohatú históriu a širokú členskú základňu. Obecné samosprávy majú nadštandardné vzťahy s týmito združeniami, aktívne spolupracujú a vytvárajú si tak dobré východiskové podmienky pre zlepšenie služieb obyvateľstvu vo všetkých sférach.

V území je zaregistrovaných množstvo neziskových organizácií, ale nie všetky sú funkčné. Medzi aktívne združenia, ktoré vyvíjajú svoju činnosť, realizujú projekty a prispievajú k rozvoju územia patria najmä členovia MAS Žibrica.

Tabuľka 9: Zoznam občianskych združení so sídlom v obciach MAS Žibrica

Názov združenia	Oblasti činnosti	Sídlo
Jednoducho	rozvoj obce, regiónu, CR	K vinohradom 40, 95146 Bádice
Hokejový klub Čeladice	šport	95103 Čeladice
Telovýchovná jednota Slovan Čeladice	šport	95103 Čeladice
Občianske združenie Pro Guezte	História, kresťanské	Host'ová 63, 95102 Host'ová
Obecný futbalový klub Host'ová	šport	Host'ová
Telovýchovná jednota Družstevník Host'ová	šport	Host'ová
Domov pre dôstojnú a spokojnú starobu	sociálna starostlivosť	Ľudovítová 67, 95144 Ľudovítová
Bahorec	učiteľské, školské, predškolské	ZŠ, Pod Kopcom 8, 95146 Podhorany
Futbalový klub Podhorany	šport	Podhorany 42, 95146 Podhorany
Slovenská asociácia chovateľov haflingov	chovateľské	Sokolníky 221, 95146 Podhorany
Lastovička – Združenie mnohodedných rodín – Fecske – Nagycsaladosok Társulása	sociálna starostlivosť	Kolíňany 120, 95178 Kolíňany

Názov združenia	Oblasti činnosti	Sídlo
Občianske združenie KOLON	fil., pol., obč. povedomie a rozvoj osobnosti	Za humnami 564, 95178 Kolíňany
TJ Slovan ŠPP Kolíňany	šport	Na ihrisku, Kolíňany , 95174 Kolíňany
Živé Podzoborie – Élő Zoboralja – Living Zobor region	umelecké, kultúrne učiteľské, školské, predškolské	Pod Borinou 23, 95178 Kolíňany
Cyklo Klub Nitra cyklo team	šport	Dózsova 5, 95101 Nitrianske Hrnčiarovce
Dom hrnčiara	kresťanské	Čerešňová 41, 95101 Nitrianske Hrnčiarovce
Ochrana oprávneného vlastníctva občanov	iné	Jelenecká 48, 95101 Nitrianske Hrnčiarovce
Telovýchovná jednota Štart Nitrianske Hrnčiarovce	šport	Jelenecká 74, 95101 Nitrianske Hrnčiarovce
TJ Korekta – Nitrianske Hrnčiarovce	šport	Agátová 4, 95101 Nitrianske Hrnčiarovce
Združenie rodičov školy pri ZŠ Nitrianske Hrnčiarovce, Jelenecká 72	školská činnosť	ZŠ, Jelenecká 72, 95101 Nitrianske Hrnčiarovce
Aletický klub Maratón Nitra	šport	Fábryho 26, 95101 Štítare
Občianske združenie ŽIBRICA	rozvoj obce, regiónu, CR	Pri Prameni 14, 95101 Štítare
„Združenie FC Výčapy – Opatovce“	šport	Výčapy – Opatovce 85, 95144 Výčapy-Opatovce
Klub diskdžokejov a priaznivcov tanečnej hudby	spev, tanec, hudba	Výčapy – Opatovce 203, 95144 Výčapy-Opatovce
Klub mladých športových nádejí		Výčapy – Opatovce 127, 95144 Výčapy-Opatovce
Škôlkarik	učiteľské, školské, predškolské životné prostredie	Výčapy-Opatovce 155, 95144 Výčapy-Opatovce
Športový klub stolného tenisu Výčapy – Opatovce	šport	Výčapy – Opatovce 162, 95144 Výčapy-Opatovce
Tanečný klub „Sambáčik“	spev, tanec, hudba	Výčapy – Opatovce 185, 95144 Výčapy-Opatovce
TJ Družstevník Zobor Výčapy-Opatovce	šport	Výčapy – Opatovce 85, 95144 Výčapy-Opatovce
Harmónia – Žirany	rozvoj obce, regiónu, CR	Žirany 473, 95174 Žirany
TJ Vápenka Žirany	šport	Žirany 401, 95174 Žirany
Združenie bývalých urbárikov obce Žirany	urbáriaty, komposesoráty, lesy	Žirany 180, 95174 Žirany
TJ Družstevník Dolné Lefantovce	šport	Dolné Lefantovce , 95145 Horné Lefantovce,
TJ Družstevník Horné Lefantovce	šport	Športová 203, 95145 Horné Lefantovce
"Jelenka"	spev, tanec, hudba	Kostolná 252, 95173 Jelenec
Futbalový klub FC Jelenec	šport	Jelenec 520, 95173 Jelenec
Iniciatíva celoživotného vzdelávania	vzdelávanie	Jelenec 515, 95173 Jelenec
Klub vodných športov Aquarius Nitra	šport	Jelenec 442, 95173 Jelenec
Rodičovské združenie pri ZŠ v Jelenci	škola	Školská 330, 95173 Jelenec
Šachový klub Jelenec	šport	Jelenec 229, 95173 Jelenec

Názov združenia	Oblasti činnosti	Sídlo
ŠK Jelenec - stolnotenisový oddiel	šport	Kultúrny dom, 95173 Jelenec
Združenie chatárov a majiteľov vodného zdroja Jelenec – Remitáž	byty, garáže, chaty	OÚ, Hlavná 1, 95173 Jelenec
Združenie jelineckých vinohradníkov	vinárske	Školská 325, 95173 Jelenec
Združenie majiteľov skupinového vodovodu v chatovej osade Jelenec - Remitáž	Inžinierske siete	OcÚ, Hlavná 126, 95173 Jelenec
Koniarovčanka	Hudba, spev	OÚ, 956 13 Koniarovce 183
Telovýchovná jednota Koniarovce	šport	OÚ, 956 13 Koniarovce 183
DOORS, n.o.	Psychologické poradenstvo	Koniarovce 257, 956 13
OFK Hrušovany	šport	Hrušovany 346, 956 13
Dobrovoľný hasičský zbor	Verejno-prospešné aktivity	Hrušovany 346, 956 13
Večernica	Hudba, spev	Hrušovany 346, 956 13
Slovenský zväz záhradkárov	záhrada	Hrušovany 346, 956 13
Tenisový klub Hrušovany	šport	Hrušovany 346, 956 13

Prameň: Ministerstvo vnútra SR, 2011, 2012

Záujmové združenia a neziskové organizácie majú pestrú a rôznorodú štruktúru, pôsobia v oblasti kultúry, športu, civilnej ochrany, klubovej činnosti, cestného ruchu, regionálneho rozvoja, sociálnych služieb, zapájajú všetky vekové kategórie obyvateľstva.

Takmer v každej obci MAS Žibrica sú základné organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska, pri ktorých sú ďalšie organizácie, napr. spevokoly, územné spolky Červeného kríža. V obciach s výraznou maďarskou národnostnou menšinou sú územné organizácie Maďarského kultúrneho a spoločenského zväzu na Slovensku – Csemadoku rozvíjajúce jazykovú kultúru obyvateľov maďarskej národnosti, podporujúce kultúrny, spoločenský a vedecký život obyvateľov obce. Ďalej tu nájdeme Telovýchovné jednoty, ich cieľom je telesná pohybová činnosť a športové vyžitie pre obyvateľov obce, folklórne súbory, medzi ktorými mnohé reprezentujú obec a región na domácich aj zahraničných kultúrno-spoločenských podujatiach.

Infraštruktúra na voľnočasové aktivity v rámci územia je rozvinutá diferencovane. Vo viacerých obciach chýbajú športové ihriská, voľnočasové zariadenia, respektíve sú nemoderné a v zlom technickom stave. Pre naplnenie svojich voľnočasových aktivít musia občania dochádzať do voľnočasových zariadení, ktoré poskytuje mesto Nitra, čo je však časovo i finančne dosť náročné.

Veľmi dobre sú obce vybavené typickým zariadením, ktorým je kultúrny dom – každá obec má kultúrny dom. Tieto zariadenia sa tradične používajú na celé spektrum kultúrno-

spoločenských podujatí, väčšinou majú polyfunkčné využitie. Vo väčšine obcí sa nachádza knižnica, ktorá býva umiestnená v kultúrnom dome, na obecnom úrade alebo v škole.

Okrem miestnych inštitúcií novovzniknuté MAS Žibrica potrebuje pre realizáciu svojich zámerov aj spoluprácu s organizáciami mimo regiónu, napr. RRA Topoľčiansko, Slovenská agentúra životného prostredia, Vidiecky parlament, Agentúra pre rozvoj vidieka, SPU Nitra a pod.

Zachovanie tradícií, obnova kultúrnych pamiatok a zriadenie „pamätných izieb“ resp. „múzea dediny“ môže rozšíriť kultúrne povedomie občanov a hrdosť občanov na svoj región. Územie MAS Žibrica sa vyznačuje s mnohými zaujímavosťami a zachovanými kultúrnymi a historickými pamiatkami, medzi ktoré patrí:

- renesančný kaštieľ z roku 1618, naposledy rekonštruovaný v roku 1984, umiestnený v zastavanom území obce Horné Lefantovce, obklopuje ho historický park, v lete 2011 bola vyhlásená súťaž na prenájom renesančného kaštieľa a príľahlého parku
- rímskokatolícky kostol Všetkých svätých postavený v 14. Storočí v obci Výčapy – Opatovce, ako aj barokový kaštieľ oproti kostola (ktorý dal v polovici 18. Storočia postaviť knieža Frigyes Hohenzollner)
- obecné múzeum v obci Kolíňany – reprezentuje pôvodnú ľudovú architektúru, je dobrým príkladom toho, ako priblížiť zvyky, tradície, hmotnú a duchovnú kultúru našich predkov i tým najmladším generáciám,
- kostol sv. Juraja, r. 1744 v obci Nitrianske Hrnčiarovce,
- prícestné kaplnky v obci Žirany (napr. v záhrade domu č. 253 stojí Božia muka, pred domom č. 82 je Božia muka mladšieho pôvodu, prícestná kaplnka pred domom č. 230, ďalšie pozdĺž cesty), ktoré sú charakterizujú náboženský ráz obce, ale aj kaplnka svätého Urbana vo vinohrade (v roku 1795 ju postavili veriaci zo Žirian, pričom pôvodná socha svätého Urbana bola v minulosti odcudzená, potom neskôr bola zrekonštruovaná pomocou miestnych),
- rímskokatolícky kostol, barokový z roku 1734 na gotickom základe v obci Host'ová,
- rímskokatolícky kostol pôvodne postavený v gotickom slohu, ktorý potom v rokoch 1801 a 1857 bol prestavaný v obci Dolné Lefantovce,
- rímskokatolícky kostol, klasicistický z roku 1785 na starom základe v obci Štitáre,
- národná kultúrna pamiatka – zaniknutý kostol sv. Michala ÚZPF 1523/O v k.ú. Sokolníky v obci Podhorany, kostol rímskokatolícky románsky z 12. storočia, rozšírený v roku 1794; kostol rímskokatolícky, neskorobarokový z roku 1758,

klasicisticky upravený v 2. polovici 19. storočia; dve kúrie klasicistické zo začiatku 19. Storočia,

- baroková kaplnka v obci Ľudovítová,
- rímskokatolícky kostol v románskom slohu z konca 12. storočia (v 19. Storočí bol prestavaný) v obci Čeladice,
- morový stĺp z čias Turkov a rímskokatolícky kostol Panny Márie v obci Bádice,
- hrad Jelenec (alebo Gýmeš) – veľmi pôsobivá ruina hradu sa nachádza okolo 5 km na sever od obce Jelenec na strmom kremencovom kopci, na južnom svahu pohoria Tribeč vo výške okolo 514 metrov nad morom,
- staré vinohradnícke domčeky v mnohých obciach územia (v niektorých obciach vinohradníctvo má vyše sedemstoročnú tradíciu),
- baroková kúria z 18. storočia vyhlásená za kultúrnu pamiatku v obci Koniarovce
- klasicistická kaplnka z 19. storočia v obci Koniarovce.

Pozoruhodné sú aj tunajšie ľudové zvyky. Najväčšou udalosťou v obciach MAS Žibrica bola svadba. Nevesta mala oblečenie bohato zdobené stuhami a na hlave partu, pozostávajúcu zo stúh, kvetov a korálok. Fašiangy sa slávili tanečnými zábavami, potom nasledoval štyridsaťdňový pôst. Na Kvetnú nedeľu sa z dedín vynášala zima a prinášala sa jar v podobe vŕbových konárov. Na Urbana (25. mája) sa ľudia chodili modliť k patrónovi viníc. Znáмым zvykol bolo „chodenie na Luciu“ v podvečer 12. decembra (chlapci zhotovovali tzv. Luciin stolček). Zaujímavosťou obce Nitrianske Hrnčiarovce bol chov somárov preto sa tu každoročne usporiadala „slávnosť somárov“. Tieto ľudové zvyky v obci udržiavajú členovia folklórnych súborov z regiónu MAS Žibrica. Možno najznámejšia maďarská pieseň A csitári hegyek alatt (Pod Štitárskymi vrchmi) pochádza zo obce Štitáre, zapísal ju tam svetoznámy muzikológ Zoltán Kodály, ktorému aj odhalili v Štitároch pamätnú tabuľu v roku 2005.

Tradície a duchovné dedičstvo predkov obyvatelia MAS Žibrica zachovávajú folklórne a spevácke skupiny, ktoré pôsobia v obciach popisovaného územia, napr. folklórna skupina Rozmarín z obce Nitrianske Hrnčiarovce v roku 2011 oslavovala 35. výročie vzniku, spevácky zbor „Zobor Hangja Vegyeskar“ v obci Kolíňany oslávil svoje 40. výročie založenia tiež v roku 2011, alebo folklórny súbor NEFELEJCS a spevácka skupina NÁDEJ, ktoré pôsobia taktiež dlhé roky v obci Výčapy – Opatovce, folklórne skupiny Podhoranka, Bádičanka, Jelenček, Villő, Koniarovčanka a pod. Mnohé obce územia sú známe svojim krásnym krojom, napr. Výčapy – Opatovce, Štitáre, Podhorany, Jelenec.

Ľudové zvyky, remeslá a tradície sú v danom území uchovávané z generácie na generáciu, čoho živým dôkazom je aktívny folklórny život v obciach. Život ľudí je ešte stále neodmysliteľne spätý s ľudovotradičnými zvyklosťami. V Koniarovciach majú už 200- ročnú tradíciu slávania Troch smutných kráľov, ktorá je známa aj v okolí.

Potenciál rôznych kultúrnych a spoločenských organizácií, ktoré sú v riešenom území nositeľmi aktivít, ktoré spájajú občanov jednotlivých obcí aj celého územia a ktoré sa môžu podieľať na tvorbe stratégie a jej realizácii je veľmi veľký. V rámci prieskumu potenciálu územia MAS Žibrica bol zostavený kalendár podujatí v jednotlivých obciach. Pestrá ponuka podujatí rôzneho charakteru od tradičných osláv rôznych kalendárnych sviatkov (Mikuláš, deň detí, Deň matiek...) a cirkevných sviatkov (Veľká noc, Vianoce....) vrátane športových podujatí (turnaje, preteky..) až po netradičné aktivity s charakterom regionálnej atraktivity (napr. Medzinárodný podzoborský festival speváckych zborov, vinobranie,...) sú výborným prostriedkom pre spájanie občanov regiónu a zároveň potenciálom pre zapojenie týchto aktivít do ponuky produktov cestovného ruchu.

Základným faktorom budovania identity je spoločná história obcí MAS Žibrica. Okrem spoločných dejín a historického vývoja územia, geografickej polohy – obce pod dominantou krajského a okresného mesta Nitry, spája občanov tohto územia viacero typických črt, ktoré môžu byť základom pre budovanie spoločnej identity. Charakteristické pre väčšinu obcí MAS Žibrica je, že sa jedná o jazykovo zmiešané územia ako dôsledok prelínania dejín dvoch národov Slovákov a Maďarov, čo sa odráža v kultúrnej oblasti, zvykoch a tradíciách.

Typické črty územia MAS Žibrica možno nájsť aj v oblasti architektúry, v minulosti sa uplatňovali a udržiavali celé stáročia regionálne prvky - urbanizmus dvorov, fasády objektov, zdobenie okien a dverí, farebnosť objektov, využívanie prírodných zdrojov z blízkeho okolia. Ďalším významným prvkom v krajine sú historické štruktúry využívania krajiny, s dlhou tradíciou poľnohospodárstva a vinárstva s tradičným vínnymi domčekmi. Vo viniciach majetnejšie rodiny si stavali kamenné hajloky – vinohradnícke pivnice s 2-4 miestnosťami a lisovňou. V regióne niektoré obce, napr. obec Čeladice sú známe nielen produkciou kvalitného vína, ale aj produkciou kvalitných ovocných destilátov.

Bohatá činnosť spoločenských organizácií tiež dáva určité smerovanie k budovaniu identity ako územia so širokospektrálnym charakterom.

Bývanie je uznané ako základná ľudská potreba, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Problém bývania vytvára záväzok pre verejné subjekty (štát, obce), aby sa angažovali pri jeho riešení.

Sú vrstvy obyvateľstva, ktoré vzhľadom na charakter bytu ako tovaru, nie sú schopné si samy obstarat' adekvátne bývanie. Zasahovanie štátu do problematiky bývania, jeho štruktúrovaná podpora jednotlivých skupín populácie, sa rieši prijatím a uplatňovaním bytovej politiky. Úroveň bývania výrazne ovplyvňuje kvalitu života občanov.

Funkcia bývania v území MAS Žibrica je zastúpená hlavne formou rodinných domov, ktoré výrazne prevyšujú bytové domy. V oblasti bytovej výstavby najvýznamnejší nárast počtu nových bytov (a hlavne v rodinných domoch) zaznamenali 70.-90. Roky 20. Storočia. Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že toto obdobie bolo pre územie významné z hľadiska výstavby veľkého počtu nových rodinných domov.

Súčasná bytová výstavba je nedostatočná, čo negatívne vplýva na prirodzenú reprodukciu populácie a obmedzuje mobilitu obyvateľstva. Je potrebné sa zamerať a postupne odstraňovať zanedbanosť existujúceho bytového fondu, podporiť opravy a rekonštrukcie bytov, pripraviť pozemky na výstavbu rodinných domov.

Tabuľka 10: Počet bytov vo vybraných obciach územia MAS Žibrica

Obec	Bytov spolu (počet)
Bádice	103
Čeľadice	314
Dolné Lefantovce	166
Horné Lefantovce	305
Host'ová	106
Hrušovany	332
Jelenec	558
Kolíňany	479
Koniarovce	202
Ludovítova	58
Nitrianske Hrnčiarovce	618
Podhorany	336
Štitáre	203
Výčapy-Opatovce	649
Žirany	406

Prameň: ŠÚ SR 2011.

Trvalo obývané domy vykazujú priaznivú vekovú štruktúru, priemerný vek domového fondu v obciach mikroregiónu pohybujú od 36 do 46 rokov (celoslovenský priemer je 38 rokov). Od veku bytov čiastočne závisia aj všetky ostatné charakteristiky, počínajúc veľkosťou, až po ich technické vybavenie. V poslednom období sa postupne vylepšuje veková

štruktúra domov a bytov. Je to spôsobené najmä zvýšenou výstavbou nových rodinných domov a nových bytov. Uvedený trend je zjavný vo všetkých obciach MAS Žibrica v uplynulých rokoch. V období 2006-2010 bolo realizovaných 339 projektov individuálnej bytovej výstavby (t.j. bolo postavených 339 rodinných domov).

Posledné roky poukazujú na vysoký záujem obyvateľov o výstavbu nových rodinných domov. Problémom, s ktorým sa často stretávajú je však veľký nedostatok stavebných pozemkov. V posledných rokoch rozkvitla aj výstavba nájomných bytových domov v niekoľkých obciach územia. Najintenzívnejšia výstavba bytových domov bola v obciach Čeladice, Výčapy Opatovce.

Stavebný rozvoj územia MAS Žibrica je možný jednak v zastavaných územiach obcí, ako i rozšírením zastavaných území, kde je dostatok voľných pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV), hromadnú bytovú výstavbu (HBV), ako aj pre rozvoj podnikania a vybavenosti, napr. v obci Dolné Lefantovce obecná samospráva plánuje výstavbu bytových domov v strednodobom horizonte. Takýmto spôsobom je možné prilákať nových obyvateľov a vytvoriť predpoklad pre celkový rozvoj obce. Vzhľadom na malú vzdialenosť od krajského mesta a výbornú dostupnosť je možnosť výstavby zaujímavá aj pre obyvateľov mesta Nitra.

Finančné zdroje, rozpočty a majetok obcí

Konanie o obnove evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim sa vykonáva na základe zákona č.180/1995 Z. z. V konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim sa na základe existujúcich podkladov a zisťovaním dostupných údajov o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim zostavuje a schvaľuje register obnovennej evidencie pozemkov (ROEP). Zmyslom ROEP je sústrediť pokiaľ možno všetky údaje o pozemkoch a o právnych vzťahoch k nim v katastrálnom území, aby po zapísaní do katastra nehnuteľností mohli byť využívané ako údaje katastra.

Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pôde je v jednotlivých obciach doriešené rôzne. Vzhľadom na to, že pozemkové úpravy a usporiadanie majetkovo-právnych vzťahov predstavujú veľmi zdĺhavý finančne náročný proces, vo väčšine prípadov znamenajú nemalú prekážku v ďalšom rozvoji územia a realizácii rozvojových zámerov a projektov jednotlivých obcí.

Situácia v ROEP je v obciach územia MAS Žibrica rôzna. V niektorých obciach ROEP prebehol a bol ukončený, v niektorých je proces v začiatkovej fáze realizácie a v niektorých obciach ešte nezačal. Vo väčšine obcí ROEP ešte nebol ukončený, napr. v obciach, Nitrianske Hrnčiarovce, Žirany. Čeladice a Bádice majú ROEP ukončený. Dňa 12.9.2011 bolo zahájené Správou katastra Nitra konanie o obnove evidencie niektorých

pozemkov a právnych vzťahov k nim v obci Podhorany, v katastrálnom území Mechenice a v katastrálnom území Sokolníky. Ešte horšia je situácia v oblasti pozemkových úprav, z celkového počtu 15 obcí ani jedna obec nemá ukončený proces pozemkových úprav.

Dôležitým predpokladom pre realizáciu investičných projektov je ich zahrnutie v rôznych územnoplánovacích podkladoch a v územnoplánovacej dokumentácii obcí, príp. regiónu.

Situácia v základných rozvojových dokumentoch je v obciach územia MAS Žibrica veľmi podobná. Dôležitým strategickým a plánovacím dokumentom obcí je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce alebo regiónu. Takmer všetky obce majú samostatne spracované Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, obec Host'ová má však len v rámci Regionálneho združenia Podzoborských obcí.

Územný plán navrhuje optimálne využitie územia pre jednotlivé funkcie, stanoví záväzné regulatívy a limity využívania územia – územný plán je nástrojom pre rozhodovanie obce o optimálnom využití územia. V prípade územných plánov je situácia podobná, každá obec má UPD. Väčšina obcí MAS Žibrica má vyhradené lokality na rozvoj bývania, ale aj na rozvoj komerčnej a priemyselnej zóny, ktoré sú pripravené poskytnúť v rámci podpory podnikania a rozvoja regiónu.

Tabuľka 11: Prehľad obcí MAS Žibrica z hľadiska spracovania PHSR a ÚPD v roku 2015

Obec	PHSR	UPD
Bádice	áno	áno
Čeladice	áno	áno
Dolné Lefantovce	áno	áno
Horné Lefantovce	áno	áno
Host'ová	nie	áno
Hrušovany	áno	áno
Jelenec	áno	áno
Kolíňany	áno	áno
Koniarovce	áno	áno
Ľudovítová	áno	áno
Nitrianske Hrnčiarovce	áno	áno
Podhorany	áno	áno
Štitáre	áno	áno
Výčapy-Opatovce	áno	áno
Žirany	áno	áno

Prameň: obecné úrady

Infraštruktúra a miestne služby

Nevyhnutným predpokladom sociálno-ekonomického rozvoja obcí MAS Žibrica, je rozvoj technickej infraštruktúry ako aj rozvoj bývania. Úroveň technickej infraštruktúry je dôležitým rozvojovým faktorom a zároveň významným ukazovateľom životnej úrovne obyvateľstva. Kvalitne vybudovaná a dostupná infraštruktúra slúži obyvateľstvu pri zabezpečovaní základných a nadštandardných služieb, čím priamo zvyšuje atraktivitu prostredia obce.

Rozvoj dopravnej a telekomunikačnej infraštruktúry je jedným zo základných predpokladov rozvoja každého regiónu a výrazne ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životnú úroveň obyvateľstva.

Cestná infraštruktúra

Najvýznamnejšie cestné ťahy prechádzajúce cez riešené územie je cesta I/64 a I/65, ktoré sú významné komunikačné osi celoštátneho významu. Miestne komunikácie vo väčšine obcí majú bezprašnú povrchovú úpravu a rôzne šírkové a smerové usporiadanie. Pre bezpečnosť cestnej premávky je potrebné ďalej rozvíjať miestny systém chodníkov, ako aj skvalitniť miestne komunikácie v strednodobom horizonte. Miestne komunikácie sú vo väčšine obcí v zlom technickom stave, ktorý je spôsobený pôsobením poveternostných podmienok a nízkymi finančnými prostriedkami venovanými do ich obnovy.

Železničná doprava

Riešené územie je priamo napojené na európsky železničný systém, cez územie prechádzajú 2 trate:

- trať ŽSR č. 140 (Nové Zámky – Prievidza). Na tejto trati z 15 obcí riešeného územia železničné stanice sa nachádzajú v 3 obciach (Výčapy-Opatovce, Koniarovce, Hrušovany).
- trať ŽSR č. 141 (Leopoldov – Kozárovce), ktorá trať je dôležitá z toho hľadiska, že spája hlavné železničné koridory vedúce Považím a Pohroním. Na tejto trati z 15 obcí riešeného územia železničné stanice sa nachádzajú v 2 obciach (Podhorany, Žirany). V roku 2003 z finančných dôvodov osobná železničná doprava bola zrušená na úseku Lužianky – Kozárovce, z toho dôvodu aj v riešenom regióne.

Hromadná doprava

Základný systém hromadnej dopravy vymedzeného územia predstavuje autobusová doprava a železničná doprava. Integrovaný regionálny systém hromadnej dopravy zabezpečuje organizáciu a prepojenie hlavných zložiek hromadnej cestnej dopravy v hlavných smeroch pohybu cestujúcich, ktorými pre riešené územie sú:

- cesty do okresného/krajského centra Nitra,
- cesty do miest Topoľčany a Zlaté Moravce.

Kvalita dopravnej infraštruktúry z hľadiska autobusovej a železničnej prepravy je v rámci územia veľmi diferencovaná. Obce v tesnom susedstve Nitry sú zabezpečené dopravnými spojmi pomerne kvalitne a s častou frekvenciou spojov, na rozdiel od vzdialených obcí (Žirany, Čeladice, Horné Lefantovce), kde je zabezpečenie dochádzky obyvateľov menej vyhovujúce. Obce Hrušovany a Koniarovce sú spojené s Topoľčanmi miestnej hromadnej dopravy.

Ostatné druhy dopravy

Nemotorová a pešia doprava reprezentujú v sídlach riešeného regiónu najväčší podiel v rámci dopravnej vnútrošidelnej práce. Zdrojové miesta pešej dopravy korešpondujú najmä s priestormi súvisiacimi s uzlovými miestami hromadnej dopravy, ako i so zariadeniami vyššej občianskej vybavenosti, kde je predpoklad väčšej koncentrácie osôb.

Konfigurácia terénu, rozmiestnenie funkcií bývania, vybavenosti, práce a rekreácie v sídlach dávajú predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy ako jedného zo základných vnútrošidelných dopravných systémov a ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy. Smerovania lokálnych cyklistických trás sú orientované na vzťahy na centrálné časti obcí.

Územie poskytuje veľké možnosti pre výstavbu cyklotrás, ktoré sú z hľadiska lokalizácie územia chápané nie iba ako prvok vidieckeho turizmu, ale aj ako cestná infraštruktúra.

Letisko s verejnou prepravou osôb a nákladov sa nachádza cca. V 100 km vzdialenosti v Bratislave. Letisko s regionálnym významom leží približne 3 km južne od mesta Nitra, vedľa obce Janíkovce. Je to medzinárodné verejné letisko pre nepravidelnú leteckú dopravu, ktorému medzinárodný štatút bol udelený Štátnou leteckou inšpekciou SR rozhodnutím No. 1 – 663/98/OLPZ o prevádzkovej spôsobilosti letiska v roku 1998. Modernizáciou jestvujúcich objektov letiska, vybudovaním spevnenej vzletovej a pristávacej dráhy s jej osvetlením, by značne prispelo k rozšíreniu leteckej dopravy na tomto letisku. Táto skutočnosť by napomohla pri rozvoji podnikateľských, kultúrnych a ďalších všestranných stykov medzi regiónmi a okolitými štátmi.

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou

V území je počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov pomerne vysoký. Väčšina obcí riešeného územia sú zásobované kvalitnou pitnou vodou. Výnimkou je obec Ľudovítová, kde obyvatelia využívajú vodou z vlastných studní, avšak len

v obmedzenom rozsahu, nakoľko táto voda nespĺňa základné kvalitatívne požiadavky – na základe hygienických rozborov bolo vo vode identifikované vysoké množstvo arzénu, na zásobovanie obyvateľov sú využívané zdroje podzemnej vody. Vzhľadom na to, že vodovodná sieť v niektorých obciach chýba, treba rátať v blízkej budúcnosti s ich vybudovaním.

Kanalizácia a čistenie odpadovej vody

V regióne je nepriaznivý stav v odvádzaní a čistení odpadových vôd. Vo väčšine obcí absentuje verejná kanalizácia, resp. absentujú aj čistiarny odpadových vôd. Dažďové vody z komunikácií, z nehnuteľností a zo spevnených plôch sú odvádzané jestvujúcimi prícestnými odvodňovacími rigolmi pozdĺž komunikácií voľne do terénu.

Zásobovanie elektrickou energiou, verejné osvetlenie

Obce riešeného územia sú zásobované elektrickou energiou na dobrej úrovni, výkon transformátorov vyhovuje súčasným požiadavkám obcí.

Verejné osvetlenie je riešené inštalovaním výbojkových svietidiel na jestvujúcich elektrických betónových stĺpoch, staré svietidlá sú vo väčšine obcí vymenené za nové, úspornejšie.

Zásobovanie plynom

Obce riešeného regiónu sú plno plynofikované. Zemný plyn je v prevažnej miere využívaný na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie. V prípade výstavby nových rodinných domov, objektov občianskej vybavenosti je možnosť predĺženia plynových rozvodov k týmto objektom.

Telekomunikácie

Rozvoj telekomunikácií za posledné desaťročie zaznamenal výrazný kvantitatívny i kvalitatívny rast, predstihujúci mnohonásobne rozvoj ostatných odvetví technickej infraštruktúry. Je to jednak prestavbou a rekonštrukciou pevnej telefónnej siete a ústrední, ale hlavne rozvojom mobilných telefónnych systémov a ich plošného uplatnenia a rozvojom internetovej siete.

V oblasti telekomunikačnej infraštruktúry sa situácia v území za posledné roky výrazne zlepšila. Exponenciálne stúpala pripojenosť obyvateľstva na internet, aj keď situácia ešte zďaleka nie je ideálna. V území je dobrá dostupnosť internetu prostredníctvom bezdrôtových sietí, taktiež sietí vedených káblom. V obciach riešeného územia je dostupný širokopásmový internet.

Všetky obce riešeného územia majú dobré GSM pokrytie od všetkých troch mobilných operátorov (Orange a.s., T-Mobile a.s., Telefonica O2 a.s.).

Tabuľka 12: Prehľad obcí MAS Žibrica podľa ich napojenia na vodovod a kanalizáciu

Obec	Napojenie na verejný vodovod	Napojenie na verejnú kanalizáciu
Bádice	áno	nie
Čeľadice	áno	áno
Dolné Lefantovce	áno	nie
Horné Lefantovce	nie (vo výstavbe)	nie (vo výstavbe)
Host'ová	áno	nie
Hrušovany	Áno (50% domácností)	áno
Jelenec	áno	nie
Kolíňany	áno	áno
Koniarovce	áno (len 25% domácností)	áno
Ľudovítová	áno	nie
Nitrianske	áno	áno
Podhorany	áno	áno (80%)
Štitáre	áno	nie
Výčapy-Opatovce	áno	áno
Žirany	áno	áno (50%)

Prameň: Obecné úrady

V regióne MAS Žibrica sú areály poskytujúce zázemie pre diverzifikáciu činností na vidieku s dôrazom na cestovný ruch, napríklad obec Bádice má k dispozícii bývalú školskú budovu, avšak zatiaľ bez pozemku, v ktorej budove plánuje zriadiť relaxačno-rekreačné centrum. Avšak väčšina obcí nevlastní voľné budovy pre rozvoj miestnej ekonomiky, výnimku tvoria len niektoré obce, napr. obec Kolíňany má k dispozícii bývalú budovu materskej školy.

Obce na území MAS disponujú len obvyklým majetkom - obecné úrady, rôzne obecné zariadenia ako kultúrny dom, dom smútku, budovy školských a predškolských zariadení, športové ihriská, pozemky a cesty. K dispozícii majú len málo voľných budov. Majetky obcí vykazujú rozdielne hodnoty. Majetkom v najväčšej účtovnej hodnote disponujú najväčšie obce.

V posledných 5 rokoch investičné aktivity sa zamerali hlavne na skvalitnenie vybavenosti obcí so základnou infraštruktúrou - výstavba vodovodu a kanalizácie, rekonštrukcia verejných budov a miestnych komunikácií, rekonštrukcia autobusových zastávok, uzavretie a rekultivácia skládky odpadov, výstavba nájomných bytových domov, výstavba viacúčelových ihrísk, rekonštrukcia centra obce, verejné osvetlenie, verejný rozhlas, výstavba

chodníkov, rekonštrukcia domu smútku. Medzi inými v obciach MAS Žibrica boli rozšírené základné inžinierske siete, napr. takýmto projektom bol projekt obce Koliňany „Elektrifikácia obecnej časti Vinohrady“ v období od 01/2009 do 06/2010, ktorého cieľom bolo zavedenie elektrickej energie do obecnej časti Vinohrady. Túto lokalitu môžeme zaradiť do vinohradov v pravom slova zmysle, nakoľko je to svahovitý terén (kopec), kde súkromníci majú svoje vinohrady a pivničky, počet užívaných pivníc je cca 60. Elektrifikáciou tejto lokality obec Koliňany chcela pomôcť jednotlivým majiteľom vinohradov, následne chcela pomôcť tomu, aby sa táto obecná časť získala na lukratívnosti a v neposlednom rade touto investíciou chcela pomôcť rozvoju cestovného ruchu a turistiky.

V strednodobom horizonte plánované investičné aktivity tiež predstavujú cieľ zlepšiť základnú infraštruktúru a občiansku vybavenosť obcí - rekonštrukcie verejných budov, miestnych komunikácií, skvalitnenie podmienok pre relax a oddych vytvorením nových športových ihrísk, regenerácia centrálnych priestorov obcí, rekonštrukcia školských zariadení, rekonštrukcia zdravotného strediska, obnova a revitalizácia centrálnych zón obcí, údržba a rekonštrukcia verejných priestranstiev, výstavba odvodňovacích rigolov a chodníkov, rekonštrukcia a obnova národných kultúrnych pamiatok, uzatvorenie skládok a odstránenie starých enviromentálnych záťaží, rekonštrukcia kultúrnych domov, dobudovanie verejnej kanalizácie a rekonštrukcia verejného vodovodu. Medzi budúcimi investíciami v regióne MAS Žibrica vzorový môže byť projekt „Atraktívne centrum pre Koliňany III. Tisícročia“, ktorý bol realizovaný v obci Koliňany cez Regionálny operačný program v časovom harmonograme od 07/2011 do 04/2012. Rozpočet projektu bol 659.105,- €, cieľom projektu je revitalizácia verejných priestranstiev v centre obce Koliňany, od námestia, na ktorom sa koncentrujú viaceré zariadenia občianskej vybavenosti - obecný úrad s kultúrnym domom a predajňou Jednoty, pohostinstvo, reštaurácia a ďalšie dôležité ťahy v rámci užšieho centra, smerom k autobusovej zastávke a miestnemu múzeu. Išlo o komplexné riešenie verejných priestranstiev, zahŕňajúce prvky dôležité z hľadiska budovania identity obce a estetického pôsobenia – zeleň, spevnené rozptylové plochy s atraktívnou dlažbou, dotvorené drobnou architektúrou a verejným osvetlením, ako aj z hľadiska funkčno-prevádzkového – miestne komunikácie, chodníky, autobusová zastávka.

Ekonomické zdroje

Možno konštatovať, že hospodárska základňa regiónu je málo rozvinutá, vytvára minimum pracovných príležitostí a je založená hlavne na drobnom živnostníckom podnikaní, avšak existuje aj pár významnejších firiem, ktoré majú dokonca výrazný nadregionálny význam. Časť podnikateľov v skutočnosti nevyvíja samostatné podnikateľské aktivity, ale

dodávateľsky zabezpečuje činnosť iných podnikateľských subjektov. Ekonomický potenciál regiónu je mierne nižší ako priemer Slovenska, avšak vplyvom rozvoja cestovného ruchu sa môže stať veľmi prosperujúcim vidieckym regiónom. Širší priestor územia MAS Žibrica – okres Nitra – patrí do kategórie priemyselno-poľnohospodárskych regiónov SR. Z pohľadu makroekonomickej štruktúry rozhodujúce postavenie má poľnohospodárstvo, potravinársky a elektrotechnický priemysel. V blízkej budúcnosti získa význam aj automobilový priemysel. Región by mohol ťažiť vzhľadom na svoj poľnohospodársky charakter zo štátnych dotácií pre mladých farmárov a aj vďaka príchodu nového zahraničného investora pri Nitre.

Pôdohospodárstvo

Poľnohospodárstvo je najrozšírenejšou aktivitou v záujmovom území. Na základne štruktúry plodín na ornej pôde podľa plochy *územie mikroregiónu patrí do oblasti lucernovo-jačmenno-pšeničnej*. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v území MAS Žibrica je 9618,58 ha, čo predstavuje 60,8% z jeho celkovej výmery. O intenzívnej poľnohospodárskej výrobe svedčí aj vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy využívanej ako orná pôda – 84%.

V transformačnom procese novozaložené subjekty uprednostnili v podmienkach vysokej rizikovosti poľnohospodárskej výroby najmä právne formy s nižšou mierou osobnej zodpovednosti za záväzky podniku, väčšina účastníkov poľnohospodárskej produkcie priestoru MAS Žibrica je aktívna v právnej forme spol. s r.o., avšak sú aj družstvá, napr. PD Lefantovce zamestnáva 22 zamestnancov, profil výroby je rastlinná výroba a chov hovädzieho dobytká; PD Neverice - stredisko Jelenec v živočíšnej a rastlinnej výrobe zamestnáva 20 zamestnancov ako aj súkromne hospodáriaci roľníci. Hlavným profilom poľnohospodárskych podnikov je popri rastlinnej výrobe realizovanej na ornej pôde chov hovädzieho dobytká, moriek, oviec.

Rastlinná produkcia je výrazne ovplyvňovaná produkčným potenciálom pôd. Záujmový región patrí do produkčnej poľnohospodárskej oblasti Slovenska, dobré prírodné a klimatické podmienky územia vytvorili predpoklady pre pestovanie takmer všetkých poľnohospodárskych plodín Slovenska. Rastlinná výroba regiónu obce sa zameriava prevažne na výrobu obilnín – prevládajú bežné obilniny (jačmeň, pšenica) a krmoviny.

Živočíšna výroba je druhou základnou časťou poľnohospodárskej výroby, ktorej prvoradou úlohou je produkcia živočíšnych výrobkov pre spotrebu obyvateľstva, ako aj poskytovanie ďalších surovín pre priemyselnú výrobu. Nosným programom živočíšnej výroby záujmového územia bol v minulosti chov ošípaných a hovädzieho dobytká, avšak v súčasnosti ich stav výrazne poklesol - časť stajní je prázdna vzhľadom na nerentabilnosť

výrobkov živ. výroby. V obci Podhorany má veľký význam produkcia násadových vajec u moriek (BRANKO a.s.).

Tabuľka 13 : Podiel poľnohospodárskeho pôdneho fondu v obciach MAS Žibrica (v %)

Obec, územie	Celková výmera obce	Poľnohospodárska	Podiel poľ. pôdneho
Bádice	4111735	2254960	54,84
Čeľadice	10471061	9661441	92,27
Dolné Lefantovce	4613105	4084118	88,53
Horné Lefantovce	18602620	7781134	41,83
Host'ová	4784360	4366669	91,27
Hrušovany	5542796	4693393	84,68
Jelenec	27183777	11644608	42,84
Kolíňany	12500629	10041374	80,33
Koniarovce	3614346	3007602	83,21
Ľudovítová	1877729	1616653	86,10
Nitrianske	9945676	5401927	54,31
Podhorany	17707269	8304158	46,90
Štitáre	7494228	3008211	40,14
Výčapy-Opatovce	14189143	12505231	88,13
Žirany	15558049	7814393	50,23
MAS Žibrica	158196523	96185872	60,80

Prameň: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2011, PHSR Koniarovce, PHSR Hrušovany 2014

Všetky opatrenia v rastlinnej a živočíšnej výrobe musia smerovať k tomu, aby sa dosiahla primeraná rentabilita výroby, za dodržania pravidiel ochrany vôd, pôdy a ovzdušia. Z ekologického hľadiska je dôležité podstatné obmedzenie používania anorganických hnojív a chemických prípravkov na ochranu rastlín. V rastlinnej výrobe sa i do budúcnosti predpokladá zachovanie jej intenzity s podmienkou udržiavania ekologickej stability poľnohospodárskej krajiny.

V obciach MAS Žibrica rozšírené je aj ovocinárstvo, hlavne pestovanie jabĺk a hrušiek a vinárstvo. Špecifické mikroklimatické podmienky, dĺžka slnečného svitu, rozdiel medzi dennou a nočnou teplotou, zloženie pôdy, prispievajú k intenzívnemu vyfarbovaniu a vynikajúcim chuťovým kvalitám dopestovaného ovocia a hrozna. V regióne sa nachádzajú aj gaštanice, najmä v obci Jelenec.

V priestore MAS Žibrica má veľkú tradíciu včelárstvo, čoho hlavným produktom je med. Okrem toho sa produkuje vosk, medovina, propolis a materská kašička.

Sledované územie poskytuje výborné možnosti pre poľovníkov prakticky na celom svojom území, kde vďaka ochrane a cieľavedomej starostlivosti žije široká škála poľovnej zvery (srnec, zajac, bažant). V revíroch poľovnícke združenia obhospodarujú jeleniu, mufloniú, srnčiu a diviačiu zver. Tunajšie revíry za účelom poľovníckeho využitia doteraz navštívili okrem domácich aj zahraniční hostia z Nemecka, Rakúska a Českej republiky.

Dávnej tradícii sa v území MAS Žibrica teší rybochov a rybárstvo. Veľa možností rybolovu poskytujú rieky a rybníky, ktoré tvorí doplnkovú časť odvetvia pôdohospodárstva. Podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb, upravuje zákon č. 130/2002 Z.z., v znení neskorších predpisov.

V horskom prostredí Trbečského pohoria sa realizuje aj ťažba dreva (drevorubačstvo bolo rozšírené hlavne v minulosti).

V ďalšom rozvoji agrosektora regiónu MAS Žibrica môže hrať istú úlohu aj Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre.

Priemysel

Rozvoj priemyslu v regióne MAS Žibrica je výrazne podmienený ekonomicko-geografickou polohou územia a rozvojom priemyslu susedných miest Nitra, Topoľčany, Vráble, Zlaté Moravce.

Sekundárny sektor regiónu sa orientuje na výrobu potravín, kovových konštrukcií, plastov, výrobu darčkových predmetov, výrobu vápna. Výroba vápna v obci Žirany bola zahájená už v roku 1959, vápenec sa dobýva v lome vrchu Žibrica a do závodu sa dopravuje nákladnou lanovkou. V súčasnosti výrobu vápna realizuje CALMIT s.r.o., ktorá obchodná spoločnosť v obci Žirany má až 49 zamestnancov.

V priemyselnej výrobe regiónu MAS Žibrica významné postavenie má NITRAGOLD spol. s r.o. v obci Nitrianske Hrnčiarovce, ktorá bola založená v roku 1993 ako výrobná a obchodná spoločnosť so zahraničnou majetkovou účasťou. NITRAGOLD spol. s r.o. je zameraná na výrobu HDPE a LDPE fólií. Fólie sa ďalej spracováva na finálne výrobky: plachty, rolky a vrecia. Štandardné výrobky NITRAGOLD spol. s r.o. – fólie na rolkách a skladané plachty z HDPE a LDPE nachádzajú všestranné využitie v stavebníctve, priemysle a v poľnohospodárstve. Slúžia na zakrývanie rôznych materiálov a predmetov v domácnostiach, v skladoch, na stavbách, ako pomôcka pre maliarov pri maľovaní a tapetovaní. Chránia pred znečistením a vlhkosťou. V súčasnosti spracováva na vysokovýkonných extrúderoch s automatickou reguláciou hrúbky fólie mesačne 800 t

polyetylénu. 90% produkcie spoločnosť exportuje takmer do celej Európy. Celkový počet zamestnancov firmy je okolo 100.

Ďalším významným hráčom priemyselnej výroby na území MAS Žibrica je Minitübe Slovakia s.r.o. v obci Čeladice. Minitübe Slovakia s.r.o. zameriava sa na výrobu a predaj plastových trubičiek, potrieb k inseminácii, laboratórnych potrieb a iných chovateľských potrieb. Minitübe Slovakia s.r.o. má okolo 116 zamestnancov.

Menším, ale významným podnikom riešeného územia je aj SITA Slovensko, a.s. v obci Žirany, ktorého predmet činnosti je zneškodňovanie odpadov, má 20 zamestnancov. Firma VPP, s.r.o. v obci Jelenec má 10 zamestnancov a hlavným profilom výroby je výroba okien.

V území MAS Žibrica zastúpený je aj stavebný priemysel cez menšie závody, napr. NOVOSEDLÍK s.r.o. v obci Žirany realizuje výrobu a predaj betónových tvárnic. V Hrušovanoch sídlia menšie podniky Aklima zameraná na vzduchotechniku s ôsmymi zamestnancami a HASIL-HD zameraný na hasičské prístroje so siedmymi zamestnancami.

Medzi základné ciele riešeného územia z hľadiska riešenia rozvoja priemyselnej výroby patrí vytváranie podmienok pre rozvoj trvalo udržateľných hospodárskych aktivít pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obcí so zameraním predovšetkým na miestne pracovné sily. Toto úsilie smeruje k profilácii hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania.

Služby

Služby v obciach sú rozmanité a na rôznej úrovni. Najpestrejšia škála služieb je dostupná v najväčších obciach riešeného územia (Výčapy-Opatovce, Jelenec, Nitrianske Hrnčiarovce, Kolíňany). Poskytovanie rôznych trhových služieb v riešenom území je vyhovujúce, vo väčšine prípadov sa rozvíjajú na základe živnostenských oprávnení a v prevažnej miere v priestoroch rodinných domov a garáží.

Pohostinstvá sú vo väčšine obcí, kým ubytovacie služby nie sú rozšírené na území MAS Žibrica. Až 9 obcí regiónu nedisponuje ubytovacími zariadeniami. V niekoľkých obciach sa nachádzajú ubytovacie možnosti na súkromí v rodinnom dome, napríklad v obci Žirany až dvaja poskytujú ubytovanie v súkromí: Magová Helena Žirany 442 a Szonlajtnerová Veronika, Žirany 22 s celoročnou prevádzkou a v Podhoranoch je to Zuzana Greštiaková, Sokoľníky 137. Ubytovacie zariadenia vyššej kvality sa nachádzajú len v Dolný Lefantovciach - Penzión ELEFANT, v Hostovej - Ranč Hostová, v Horných Lefantovciach

sú až dve zariadenia – Poľovnícky zámoček a Penzión Dolina, v Nitrianskych Hrnčiarovciach – Penzión Zuzka. V obci Kolíňany sa nachádza ubytovňa Vysokoškolského poľnohospodárskeho podniku SPU s kapacitou cca 60 lôžok, kde je k dispozícii aj konferenčná sála, ako aj fitness.

V obci Jelenec sa nachádza autokemping (AUTOCAMPING JELENEC), ktorý má 20 chat, 4 až 7-lôžkových. Ubytovacia kapacita chat je 112 lôžok. Chaty sú vybavené pitnou vodou a WC. Hostom je k dispozícii sociálna budova, kde sa nachádzajú WC a sprchy. V areáli je spoločenská miestnosť, kde je možné pozrieť si TV programy a satelit. Okrem ubytovania v chatkách ponúka kemp možnosť stanovania a kempovania. Kapacita je 57 miest pre karavany a stany. Hostia majú možnosť napojenia karavanu na el. energiu. Autokemping má ideálnu polohu aj pre tých, ktorí sa zaujímajú o turistiku: môžu podnikáť nenáročné pešie túry napr. k hradu Jelenec (Gýmeš), pod ktorým sa nachádza gaštanica, najstaršia v Strednej Európe. Pri kempingu sa nachádzajú dve jazerá, kde majú návštevníci vhodné podmienky na vodné športy s možnosťou požičania vodných bicyklov. V obci Jelenec ešte sa nachádza aj turistická ubytovňa pre 10 osôb so sezónnou prevádzkou.

Tabuľka 14 Vybrané zariadenia a služby v území MAS Žibrica

Služby	krčma, pohostinstvo	reštaurácia	kaviareň	vináreň	pizzeria	jedáleň	cukráreň	iné
Bádice	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Čeladice	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Dolné Lefantovce	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Horné Lefantovce	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Hostová	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Hrušovany	áno	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie
Jelenec	áno	áno	áno	nie	áno	nie	áno	nie
Kolíňany	áno	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie
Koniarovce	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	zmrzlina – áno
Ludovítová	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Nitrianske Hrnčiarovce	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Podhorany	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	pub – áno

Štitáre	nie	nie	áno	nie	nie	nie	nie	nie
Výčapy-Opatovce	áno	nie	áno	nie	nie	nie	nie	zmrzlina – áno
Žirany	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie

Prameň: Obecné úrady

Ďalšie ubytovacie a reštauračné služby sú dostupné v susednom meste Nitra, resp. v susedných obciach. Záverečnú časť pohybu materiálnych produktov na ich ceste od výroby k spotrebe zabezpečuje maloobchod, ktorého cieľom je predaj vyrobených tovarov spotrebiteľom. Sieť maloobchodných predajní je vyhovujúca (najrozšírenejšie sú predajne potravinárskeho tovaru, napríklad v obci Jelenec sú až 3 potraviny).

Počet podnikajúcich fyzických a právnických osôb sa v posledných rokoch pomerne rozšíril. Podnikateľská aktivita vyjadrená podielom fyzických a právnických osôb na celkovom počte obyvateľstva je relatívne dobrá. Rozhodujúca väčšina podnikateľov vyvíja svoju činnosť v službách. Ekonomickú základňu územia MAS Žibrica predstavujú predovšetkým podnikatelia – živnostníci, ktoré nemajú viac ako 10 zamestnancov, zamestnávajú v priemere najviac 5 zamestnancov.

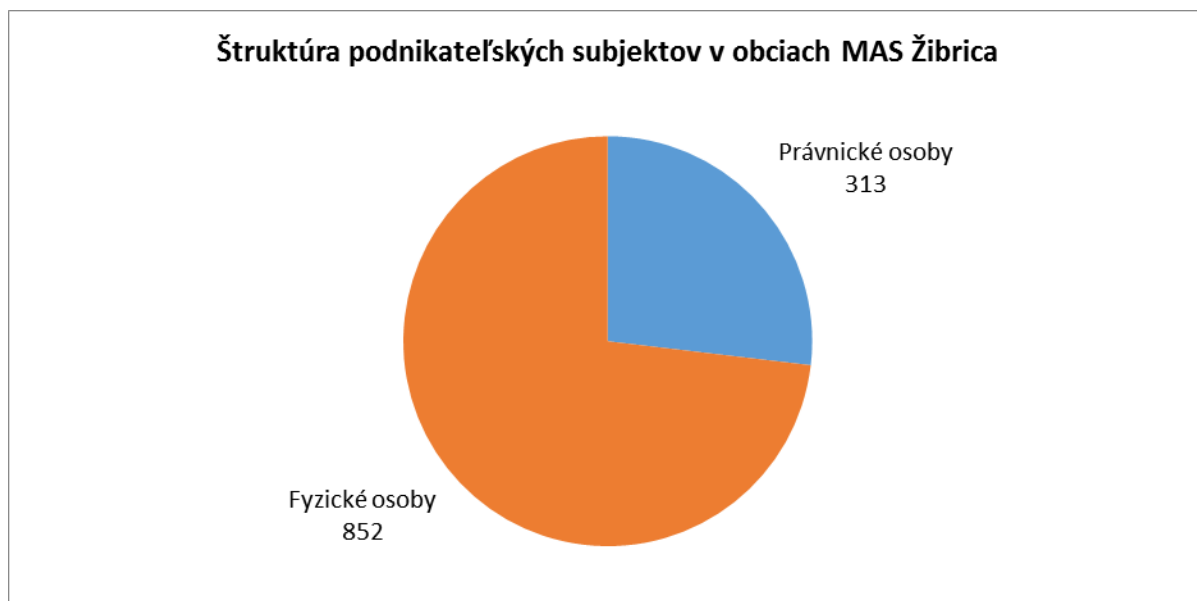
V regióne má zastúpenie aj niekoľko malých a stredných firiem typu právnických osôb s nadregionálnym charakterom. Najväčšími zamestnávateľmi regiónu sú firma CALMIT s.r.o. v Žiranoch (49 zamestnancov), Ballabáš Tibor – Titrans (40 zamestnancov), prepravca Szonlajtner (36 zamestnancov). Podnikateľské aktivity v treťom sektore sú rozčlenené na poskytovanie služieb predajom potravín a rozličného tovaru, pohostinské a ubytovacie služby, pestovateľské pálenie, výroba liehu, pohrebné služby, poštové služby atď.

Podľa údajov uvedených v Obchodnom registri SR a v Živnostenskom registri je v regióne MAS Žibrica 1165 podnikateľských subjektov, ktoré tu majú svoje sídlo resp. prevádzku v riešenom území. Najviac podnikateľských subjektov je logicky evidovaných v najväčších sídlach regiónu (Výčapy – Opatovce, Jelenec, Nitrianske Hrnčiarovce), najmenej v obci Ľudovítová, kde je vedených len 6 subjektov.

Z hľadiska právnej formy sú rozhodujúce podnikateľské subjekty v regióne MAS Žibrica s právnou formou „fyzická osoba registrovaná v živnostenskom registri“, po nich nasledujú podnikateľské subjekty s právnou formou „obchodné spoločnosti registrované v obchodnom registri, medzi nimi dominujú spoločnosti s ručením obmedzeným. Pomer živnostníkov k firmám je v obciach približne 4:1, napríklad v Jelenci sa nachádza podľa

Živnostenského registra SR až 165 subjektov a len 38 firiem. Vo Výčapoch-Opatovciach je tento pomer ešte väčší, kde je 130 evidovaných živnostníkov a len 17 firiem. Vyrovnanejšie je to len v obci Nitrianske Hrnčiarovce, kde je evidovaných 83 živnostníkov a 77 právnických osôb, čo je však netypická situácia pre zvyšok regiónu a je to dané priamym napojením na mesto Nitra.

Graf 4 Štruktúra podnikateľských subjektov MAS Žibrica

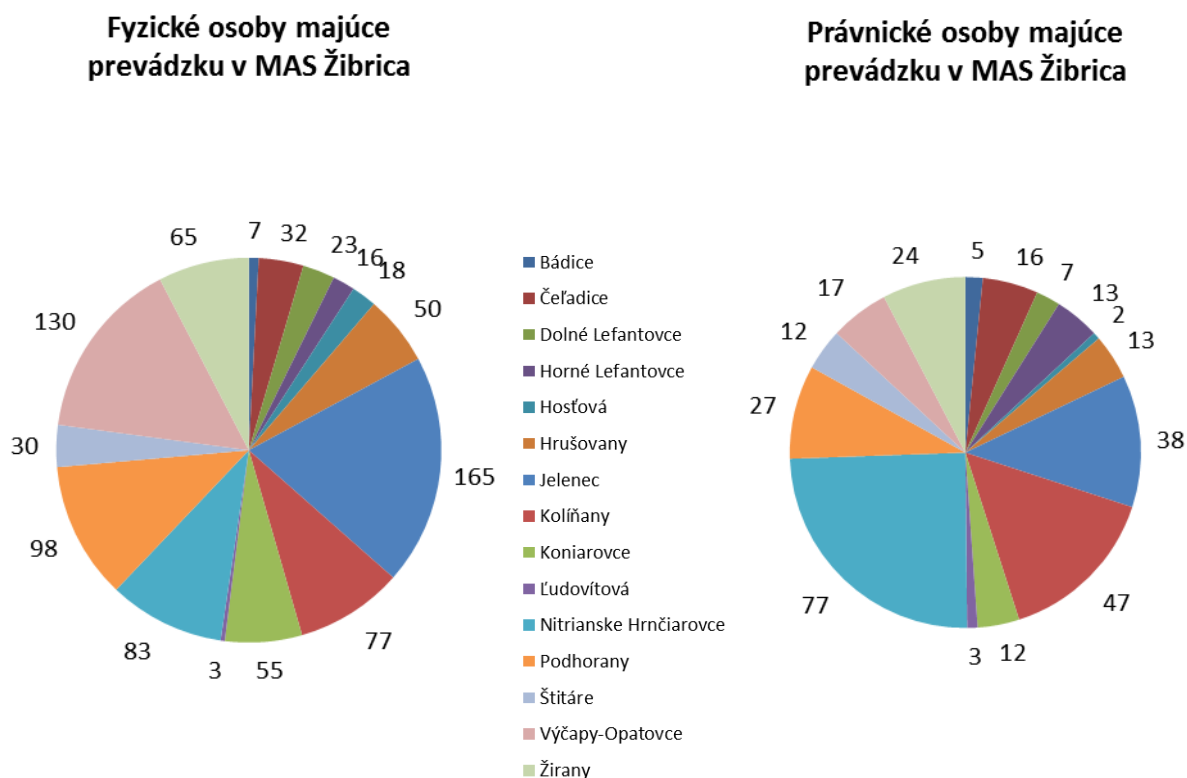

Poznámka: Stav k 1.12.2015

Prameň: Živnostenský register SR, Obchodný register SR, 2015

V regióne z celkového počtu 1165 podnikateľských subjektov (k 1.12.2015) najviac patrí do kategórie mikropodnikov, kde dominantnú pozíciu majú živnostníci, ktorí nemajú žiadnych zamestnancov, resp. iba malý počet - menej ako 10. Kategória malých podnikov s počtom zamestnancov menej ako 50 je veľmi úzka, sem patria niektoré poľnohospodárske podniky, firmy poskytujúce služby ako napr. predaj potravín. Do kategórie stredných podnikov patria najväčší zamestnávatelia regiónu, napr. Calmit s.r.o. v obci Žirany, ich počet je však nízky. Veľké podniky v riešenom mikroregióne sa nenachádzajú.

Graf 5 Zastúpenie FO a PO v jednotlivých obciach MAS Žibrica

Poznámka: Stav k 1.12.2015

Prameň: Živnostenský register SR, Obchodný register SR, 2015

Najsilnejší podnikateľský sektor – na základe počtu obchodných spoločností – je v obciach Nitrianske Hrnčiarovce, Kolíňany a Jelenec, kým na základe počtu živnostníkov najlepšiu pozíciu majú obce Jelenec, Výčapy-Opatovce, Podhorany, Nitrianske Hrnčiarovce, Kolíňany a Žirany.

Najviac podnikateľských subjektov pôsobí v terciárnom sektore, po ňom nasleduje sekundárny sektor. V rámci terciárneho sektora 3/4 zo všetkých podnikateľských subjektov sa venuje službám, zvyšok pôsobí v oblasti obchodu. V rámci sekundárneho sektora sú v obciach zastúpené najmä podniky výrobného a spracovateľského charakteru, konkrétne sa jedná najmä o stolársku výrobu, stavebnú výrobu, výrobu kovových konštrukcií, opravu

a výrobu malých kovových súčiastok, výroba fólií a plastových trubičiek. V primárnom sektore svoju živnosť prevádzkuje menej ako 6% podnikateľov.

Rozvojové zámery podnikateľských subjektov a zároveň zamestnávateľov sú v oblasti zvyšovania konkurencieschopnosti výroby a v oblasti zvýšenia kvality výroby. Obce v MAS Žibrica majú záujem na zlepšovaní podnikateľského prostredia a vytváraní čo najlepšieho podnikateľského zázemia, o čom svedčia fakty, že výška miestnych daní je navrhnutá tak, aby podporila rozvoj podnikania a príchod nových podnikateľských subjektov do obcí. Podnikatelia sú účastníkmi jednaní a stretnutí, ktoré sú zamerané na vypracovanie rozvojových plánov a stratégií, sú priebežne informovaní o rozvojových zámeroch obcí. V niektorých obciach sú vyčlenené priestory na budovanie priemyselných zón. Poradenské inštitúcie, ktoré sa špeciálne zaoberajú malým a stredným podnikaním priamo v sledovanom území nie sú etablované. Podnikatelia v území MAS Žibrica však majú dobré odborné poradenské zázemie, keďže v meste Nitra a Topoľčany majú k dispozícii Regionálne poradenské a informačné centrum pre podnikateľov – RPIC Nitra ako aj Regionálnu rozvojovú agentúru – RRA Topoľčiansko. Okrem týchto inštitúcií v Nitre pôsobia aj iné poradenské organizácie a inštitúcie.

Podnikateľské zázemie v sledovanom území tvoria aj bankové inštitúcie – v sledovanom území v 8-tich obciach (Čeľadice, Horné Lefantovce, Jelenec, Koliňany, Nitrianske Hrnčiarovce, Podhorany, Výčapy-Opatovce, Žirany) sú dostupné služby Poštovej banky.

Jednou z oblastí, ktorá môže výrazne prispieť k rozvoju záujmového územia MAS Žibrica, je rozvoj cestovného ruchu. Základom rozvoja cestovného ruchu v nasledujúcom období je potenciál územia, ktorý tvorí: výhodná geografická poloha (v susedstve sa nachádza turisticky známe mesto – Nitra), prírodné krásy (fauna, flóra), kultúrne dedičstvo, vhodná členitosť územia na turistiku a cykloturistiku, bohatá a zaujímavá história územia.

Cestovný ruch je interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na jeho realizácii sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú poľnohospodárstvo, priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Predstavuje komplex vzťahov a javov, ktoré výrazne prispievajú k tvorbe pracovných miest, navyše investičné náklady na pracovné miesta sú nižšie než v priemysle. Na základe klasifikácie Národného programu rozvoja cestovného ruchu SR nosných foriem cestovného ruchu Slovenska región MAS Žibrica má reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj letnej rekreácie – hobby turizmus, cykloturizmus, rôzne alternatívne tzv. soft formy cestovného ruchu, poľovnícky cestovný ruch, vidieckej turistiky vrátane agroturistiky a vínnej turistiky.

Územie OZ Žibrica má dobré podmienky aj na prímestskú rekreáciu – na turistiku, chatárenie a chalupárčenie.

V záujmovom regióne okrem vyššie uvedených foriem cestovného ruchu sú veľmi dobré predpoklady aj pre kulinársku turistiku – návštevníkov obce môže prilákať aj vychýrenou maďarskou a slovenskou kuchyňou. Kuchyňa mikroregiónu, ktorá je vzácnou zmesou tradícií a kultúr (ktoré sa na tomto území dlhodobo dotvárali), je oddávna založená na troch princípoch: vynikajúca kvalita surovín, generáciami k dokonalosti dopracované tradičné receptúry a dostatok času a poctivosti pri príprave jedál (varenie je doteraz v mnohých rodinách láskyplným obradom). Túto komparatívnu výhodu využívajú rôzne gastronomické festivaly regiónu (napr. v roku 2011 v obci Kolíňany sa konal už V. ročník gastronomického festivalu Kastrolfest (súťaž vo varení skoro všetkého), alebo v Bádiciach sa konal 1. Ročník súťaže vo varení guláša).

Miera zamestnanosti

V obciach MAS Žibrica bolo k Sčítaniu obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 7781 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Najviac ľudí – 18,80% – bolo zamestnaných v priemyselnej výrobe, nakoľko územie má silné ekonomické zázemie s diverzifikovanou podnikateľskou základňou. Vyše 10% obyvateľov pracuje v oblasti veľkoobchodu a maloobchodu, 5,33% v poľnohospodárstve a 8,53% obyvateľov je zamestnaných v stavebnej výrobe. Z toho až 6524 ekonomicky aktívnych osôb odchádza za prácou, čo tvorí až 83,85% aktívnej populácie, ktorá si nenájde zamestnanie v mieste svojho bydliska. V obciach sledovaného regiónu teda pracuje menej ako 17% ich obyvateľov, čo chcú obce prostredníctvom podpory podnikania v pripravovaných stratégiách zmeniť.

Zamestnanosť vo verejných inštitúciách je značná vo všetkých obciach. Jedine malé obce s prestarnutým obyvateľstvom nevykazujú v tejto oblasti zamestnanosť. Verejné inštitúcie zahŕňajú verejnú správu, školstvo, zdravotníctvo a sociálne služby. Veľká časť obyvateľstva je zamestnaná vo verejných inštitúciách v okresnom meste, kde sa nachádza široké zastúpenie týchto inštitúcií.

V zamestnanosti medzi mužmi a ženami sú veľké rozdiely. Kým muži dominujú v odvetviach ako je poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby, stavebníctvo, výroba a rozvod elektriny, plynu a vody a v doprave, skladovaní a spojoch, ženy zase v školstve, zdravotníctve a sociálnej oblasti, čo je dané charakterom jednotlivých pracovných pozícií v rámci týchto odvetví a v požiadavkách na ich výkon.

Najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových regiónov. Sprievodným javom vysokej miery nezamestnanosti je sociálna a ekonomická ohrozenosť.

Celková nezamestnanosť vykázala v posledných troch rokoch rastúci trend. Globálna ekonomická recesia a nízka reštrukturalizácia ekonomickej základne vyvolali aj v záujmovom regióne silný tlak na trh práce – nezamestnanosť je veľký sociálny problém územia. Miera nezamestnanosti v širšom okolí mikroregiónu, v okrese Nitra je mierne nižšia ako celoštátny priemer: k 30.6.2011 v okrese Nitra miera nezamestnanosť bola 8,5%, kým celoštátny priemer bol 12,98%. K 30.6.2011 v regióne MAS Žibrica bolo 729 nezamestnaných (z toho 346 žien), miera nezamestnanosti bola mierne nad okresným priemerom (bola takmer 9%). Najvyššia nezamestnanosť je v obciach Nitrianske Hrnčiarovce, Jelenec, Bádice, Výčapy-Opatovce, Kolíňany, Žirany a Podhorany.

Vekovou skupinou, ktorá si ťažšie nachádza uplatnenie na trhu práce sú absolventi škôl a ľudia v pred dôchodkovom veku po strate zamestnania. Významnú skupinu osôb tvoria dlhodobo nezamestnaní. Najväčšie problémy súčasného trhu práce sú vysoká miera nezamestnanosti ľudí vo veku nad 40 rokov a dlhodobá nezamestnanosť (nezamestnanosť trvajúca dlhšie ako 12 mesiacov). Podľa dĺžky trvania nezamestnanosti prevláda dlhodobá nezamestnanosť – 32,42% nezamestnaných hľadá prácu už vyše 1 roka. Z hľadiska dlhobej nezamestnanosti najhoršie sú obce Podhorany (45,65%), Čeladice (39,29%), Bádice (38,89%) a Jelenec (36,52%).

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných odhaľuje, že najzraniteľnejšie sú skupiny s najnižšou kvalifikáciou a vzdelaním. Z hľadiska dosiahnutého stupňa vzdelania najväčšiu skupinu tvoria vyučení uchádzači o zamestnanie. Mnoho obyvateľov cestuje za prácou a pracujú za hranicami Slovenskej republiky.

Nízky stupeň vzdelania predstavuje hlavnú prekážku pri uplatnení sa na trhu práce. Vysoká nezamestnanosť osôb s nízkym vzdelaním svedčí o štrukturálnych zmenách v dopyte po práci a jeho orientácii na kvalifikovanú a kvalifikačne flexibilnú pracovnú silu.

Tabuľka 15 Počet UoZ v území MAS Žibrica k 30.6.2011

Obec	Počet UoZ	z toho ženy

Obec	Počet UoZ	z toho ženy
Bádice	18	5
Čeľadice	28	9
Dolné Lefantovce	27	10
Horné Lefantovce	39	21
Host'ová	15	7
Hrušovany	50	26
Jelenec	115	58
Kolíňany	66	37
Koniarovce	30	16
Ludovítová	6	4
Nitrianske Hrnčiarovce	93	52
Podhorany	46	12
Štitáre	28	16
Výčapy – Opatovce	86	43
Žirany	56	30
MAS Žibrica	729	346

Prameň: UPSVAR, Nitra, 2011

3.2. SWOT analýza

SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<i>Ekonomika</i> - dobrá geografická poloha v blízkosti významného centra – Nitry - veľkí zamestnávateľia v okolí územia MAS Žibrica - vhodný prírodný potenciál pre diverzifikáciu poľnohospodárskej výroby - politická podpora pre rozvoj poľnohospodárskej výroby a rastu zamestnanosti v tomto odvetví - existencia životaschopných a kvalitných poľnohospodárskych	<i>Ekonomika</i> - vysoká nezamestnanosť - málo pracovných príležitostí v mieste bydliska - absencia väčšieho zástupcu priemyslu v regióne a jeho okolí - nedostatočná pripravenosť podnikateľských subjektov pre tvorbu projektov čerpania dotácií - slabá schopnosť inovácií podnikateľov - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva - nedostatok financií na predprípravu

podnikov s dlhoročnou tradíciou - fundovaní odborníci v oblasti lesníctva, poľnohospodárstva, vinohradníctva a ovocinárstva - dobrý potenciál pre vidiecky turizmus a agroturizmus - ideálny terén pre cykloturistiku - dobrý vzťah samospráva - podnikateľ	prostredia a pomoc pre podnikateľov - nedostatočné pokrytie verejnou dopravou - nedostatočná kvalita infraštruktúry - nedostatok, resp. absencia ubytovacích a stravovacích kapacít v území - nedostatok služieb pre rozvoj cestovného ruchu - nedostatočná úroveň spoločného marketingu územia - neexistencia konkrétneho produktu atraktívneho pre cestovný ruch - chýbajúce cyklotrasy - nízka miera využitia prírodného potenciálu regiónu pre účely rozvoja cestovného ruchu
<i>Spoločnosť</i> - dostatočne vybudovaná vzdelávacia infraštruktúra - podpora zachovania kultúrnych zvyklostí, tradícií a folklóru - existencia a činnosť mimovládnych organizácii spoločenského významu - tradícia spolupráce obcí - podpora aktivít smerujúcich k rozvoju regiónu - priateľskí a pracovití ľudia - program podpory bývania mladých rodín v niektorých obciach	<i>Spoločnosť</i> - nezáujem o verejný život - starnutie obyvateľstva a klesajúca demografická krivka - nízka vzdelanostná úroveň - zánik menších školských zariadení - nedostatok zdravotných a sociálnych zariadení vo väčšine obcí - chýbajúca alebo slabo vybudovaná kultúrna a športová infraštruktúra - nedostatok detských ihrísk - miestne komunikácie a chodníky v zlom technickom stave - bytový problém mladých - poddimenzované rozpočty obcí v oblasti investícií do regionálneho rozvoja
<i>Životné prostredie</i> - atraktívna príroda – členitý reliéf - prítomnosť chránených prírodných území a biotopov na území regiónu - separovaný zber odpadu - dobrá kvalita životného prostredia nezaťažená prítomnosťou priemyslu	<i>Životné prostredie</i> - nízke environmentálne povedomie u obyvateľov obcí - existencia čiernych skládok - nízky podiel obcí a domácností napojených na verejnú kanalizáciu, vidieť tu však trend zlepšovania situácie
Príležitosti	Ohrozenia
<i>Ekonomika</i>	<i>Ekonomika</i>

- hospodársky rast a oživenie ekonomiky Slovenska zabezpečí nové perspektívy pre obyvateľov územia - vstup nových zahraničných investorov do ekonomiky územia - dobudovaním prvkov technickej infraštruktúry zabezpečiť ďalší rozvoj podnikateľských aktivít v obci - v novom programovom období 2014-2020 efektívne čerpať prostriedky z fondov EÚ a domácich zdrojov – nové inovatívne projekty vytvoria nové možnosti - nový projekt MH SR v oblasti dotácií pre mladých farmárov a s tým súvisiaci rast pracovných miest pre mladých bez odborného vzdelania - podpora regionálneho trhu, zameranie sa na produkty domácej proveniencie - rastúci záujem o prímestskú rekreáciu - rozvoj vidieckeho cestovného ruchu - zvýšenie propagácie a prezentácie územia MAS - spolupráca pri tvorbe stratégií rozvoja regiónu s projektovými agentúrami – Regionálna rozvojová agentúra Topoľčiansko	- nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej a sociálnej infraštruktúry - nízka atraktivita pre väčších investorov - útlm poľnohospodárstva, s prítlačujúcimi dopadmi vyplývajúcimi zo sankcií voči Rusku a hospodárskej krízy - nízky záujem o rozvojové projekty - administratívna náročnosť prípravy a realizácie projektov - netransparentné pridelenie grantov - nedostatok miestneho kapitálu pre realizáciu rozsiahlejších programov - nevysporiadané vlastnícke vzťahy - zaostávanie MAS Žibrica v rozvoji cestovného ruchu, rastúca konkurencia na trhu cestovného ruchu
<i>Spoločnosť</i> - migrácia z okolitých miest zlepši demografické zloženie - intenzívnejšia spolupráca v rámci územia - posilnenie obytnej funkcie obcí podporovaním IBV a výstavby nájomných bytov - zlepšenie možností pre trávenie voľného času pre obyvateľov - rekonštrukcia a modernizácia existujúcich školských a predškolských zariadení - budovanie viacúčelových športovo-oddychových areálov a detských ihrísk v obciach - skrášlenie a úprava verejných priestranstiev v obciach - dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obciach	<i>Spoločnosť</i> - nepriaznivý demografický vývoj - nezáujem ľudí o veci verejné – konzumný spôsob života - nevyužitie chátrajúcich objektov kultúrneho a historického významu - nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej a sociálnej infraštruktúry - nedostatočná ochota obyvateľstva prispôbiť sa novým podmienkam a nárokom - úpadok kultúry a tradícií - zvyšujúci sa počet občanov (trvalo) odkázaných na sociálnu pomoc (napríklad starších občanov, ťažko zdravotne postihnutých a podobne)

- vybudovanie cykloturistických trás v danom regióne - spolupráca a koordinovaný postup pri presadzovaní rozvojových zámerov prostredníctvom rozvoja a inštitucionalizácie medzisektorových partnerstiev - zvyšovanie účasti občanov na rozhodovaní a riadení rozširovaním informatizácie, sieťovaním informačných systémov - zvýšenie informovanosti obyvateľov a podnikateľov územia MAS, vzdelávacie kurzy	
<i>Životné prostredie</i> - poľnohospodárstvo priaznivé ŽP - zavádzanie nových technológií pri zhodnocovaní a recyklácii odpadov - využívanie alternatívnych zdrojov energie - zlepšenie poradenstva, propagácie a výchovy v oblasti životného prostredia v celom spektre života MAS Žibrica	<i>Životné prostredie</i> - pomalá likvidácia čiernych skládok - apatia väčšiny verejnosti k otázkam ŽP - úbytok ornej pôdy a zhoršovanie sa jej kvality - nedostatočné zabezpečenie zachovania a obnovy zelene pri nových investíciách

Pri zostavení SWOT analýzy sme postupovali použitím viacerých metód vedeckého výskumu. Najviac sme sa opierali o analýzu a mapovanie všetkých existujúcich zdrojov v území, štatistických údajov a dostupných materiálov. Obrázok o konkrétnych potrebách skúmaného územia sme získali z realizovaných hĺbkových rozhovorov s predstaviteľmi MAS Žibrica a jednotlivými predstaviteľmi všetkých 15 obcí spadajúcich do tohto územia a zostavovateľmi stratégie RRA Topoľčiansko. Analýzu sme doplnili o údaje získané z vyhodnotenia dotazníkového prieskumu realizovaného počas celého roku 2015. Taktiež sme zapracovali informácie z výstupov na verejných obecných stretnutiach, ktoré prebiehali v každej obci. Zber a spracovanie auditov zdrojov prebiehal počas celého roka 2015, hĺbkové rozhovory boli realizované najmä v septembri a októbri 2015. Pri zostavovaní analýzy sme všetky jej časti posudzovali z hľadiska vnútorných a vonkajších vplyvov, keďže územie MAS Žibrica je z pohľadu metodiky sociálnoekonomického rozvoja otvoreným systémom. Predkladaná analýza je rozšírená o vyhodnocovanie údajov dvoch nových členských obcí MAS Žibrica Hrušovian a Koniaroviec, kde sa metodicky postupovalo rovnakým spôsobom.

Verejnosť sa na procese tvorby analýzy zúčastnila prostredníctvom verejných stretnutí a dotazníkových prieskumov. Cieľom použitia uvedených nástrojov bolo získať informácie o potrebách, záujmoch, problémoch a očakávaniach verejnosti za účelom získania podkladov pre definovanie silných a slabých stránok, problémov a priorít rozvoja MAS Žibrica.

Zo SWOT analýzy vyplýva, že všetky obce tohto regiónu bojujú s rovnakými problémami najmä v oblasti ekonomiky, kde najväčším problémom je vysoká nezamestnanosť obyvateľov a málo pracovných ponúk v mieste bydliska. Všetky obce si stanovili ako prioritu rozvoja podporu podnikania hlavne prostredníctvom čerpania eurofondov, s tým spojenú tvorbu pracovných miest a rast životnej úrovne obyvateľov obcí. Priestor pre rozvoj podnikania vidia najmä v oblasti poľnohospodárstva, prípadne cestovného ruchu. Za týmto cieľom zo SWOT analýzy vyplýva potreba využitia existujúceho bohatého prírodného a kultúrno-historického potenciálu pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky v špecifickom prostredí v susedstve krajského centra a dobudovanie infraštruktúry verejných služieb a riešenia kvality životného prostredia.

Dotazníkový prieskum, hĺbkové rozhovory a stretnutia v 15 obciach znamenali jedinečnú príležitosť spätnej väzby priamo od obyvateľov. Z hľadiska kvality života v obciach oslovení miestni ľudia – respondenti neboli pesimisti, drvivá väčšina považovala stav za priemerný a pomer ostatných odpovedí bol takmer vyrovnaný. Dôraz kládli nielen na ekonomické otázky, ale aj sociálna oblasť bola nimi citlivo vnímaná. Práve túto oblasť bolo možné generalizovať pre celé územie, pretože odpovede respondentov v jednotlivých obciach sa v nej veľmi od seba nelíšili. Všetci prejavovali nespokojnosť so stavom verejných komunikácií a chodníkov a stavom zdravotných a školských zariadení. Rozdielne odpovede boli najmä v oblasti spokojnosti s občianskou vybavenosťou obce, kde sa zásadne líšili odpovede v obciach s plnou vybavenosťou – napojením na kanalizáciu, verejný vodovod, plyn a elektrinu (Dolné Lefantovce, Nitrianske Hrnčiarovce, Čeladice) a v obciach s nedostatočnou vybavenosťou (Horné Lefantovce, Štitáre, Ľudovítová). Obyvatelia územia MAS Žibrica boli najviac spokojní so stavom zelene a životného prostredia, aj keď sa miestami sťažovali na nedbalosť obyvateľov a nelegálne skládky v chotári.

Odpovede na otázku “Čo sa Vám páči vo Vašej obci a v jej okolí”

Obyvatelia územia MAS Žibrica boli najviac spokojní s polohou alebo prírodnými podmienkami svojej obce. Ocenili tak rieky, jazerá a rybníky (Ľudovítová a Výčapy – Opatovce) ako aj krajinu, nenarušenú civilizačnými prvkami (pohorie Tríbeč). Druhú významnú skupinu tvorili verejné priestranstvá a miestne zariadenia. Prejavilo sa to zvlášť v obciach, v ktorých sa v posledných rokoch s pomocou podporných fondov Európskej únie,

alebo z vlastných zdrojov podarilo obnoviť verejné priestranstvá a budovy (napr. Bádice, Výčapy-Opatovce). Tak isto boli kladne hodnotené nájomné byty (Čeladice, Kolíňany), postavené v uplynulých rokoch. Respondenti hodnotili aj činnosť miestnych organizácií a všímali si aj prácu samosprávy (Dolné Lefantovce).

V otázke spokojnosti s bývaním v obci prevažovali výrazne pozitívne reakcie. V oblasti rozvojových plánov obce sa prejavila slabá znalosť obyvateľov, kedy uvádzali najčastejšie len čiastočnú znalosť týchto plánov a aj túto uvádzanú znalosť vyhodnocovatelia považujú skôr za neznalosť vzhľadom na slabý záujem obyvateľov s dianím v obci, čo bolo vyhodnotené ako negatívna stránka v SWOT analýze. S napredovaním obce boli spokojní respondenti skoro vo všetkých obciach, výnimkou je len obec Horné Lefantovce, kde respondenti prejavili výrazný negatívny postoj k napredovaniu obce a kládli to za vinu vedeniu obce.

Pri otázke „*V akej oblasti vidíte šance na rozvoj Vášho mesta/obce do budúcnosti?*“ sa odpovede respondentov skoro vo všetkých obciach zameriavali na ekonomicko-sociálnu oblasť.

Odpovede týkali zlepšenie života v nasledujúcich oblastiach:

- vytvorenie nových pracovných miest
- rekonštrukcie miestnych ciest a chodníkov
- vytvoreniu podmienok pre využitie voľného času (možnosti športovania, zábavy a kultúrneho vyžitia)
- rozšírením služieb v obci
- rekonštrukcie obecných budov
- výstavby bytov a vytvorenia podmienok pre mladé rodiny

V otázke „*Čo bráni tomu, aby sa tieto šance využili?*“ sa takmer všetci respondenti zhodli na nedostatku finančných prostriedkov a zlepšenie videli v lepšom čerpaní financií z eurofondov.

Rozvoj hospodárstva si respondenti predstavujú predovšetkým vytvorením miestnych pracovných príležitostí s cieľom zvýšiť zamestnanosť v regióne. Zo strany obcí žiadajú zvýšiť podporu pre rozbeh malých podnikateľov – napr. vytvorením priestorov v prázdnych obecných budovách. Z tohto hľadiska sú často pomenované aj konkrétne skupiny, hlavne vekovo vyššie ročníky s nižším vzdelaním, ktoré tvoria značnú časť nezamestnaných. Dôležitým bodom je aj vytváranie pracovných príležitostí pre mladých ľudí, aby zostávali na území regiónu a neodchádzali za prácou preč, čím by sa vyriešila dlhodobá negatívna

demografická situácia. Všetky spomenuté požiadavky súvisia s tlakom na rast životnej úrovne obyvateľov obcí. Objavila sa široká škála návrhov na rozvoj cestovného ruchu - vybudovaním cyklotrás (napr. Ľudovítskeho parku), rozvojom služieb cestovného ruchu, agroturistikou a vinohradníctvom (Nitrianske Hrnčiarovce).

Vo verejných službách sa požiadavky sústreďovali okolo rozšírenia a skvalitnenia zdravotníckych služieb a školských a predškolských zariadení. V sociálnej oblasti najčastejšie odznali požiadavky na skvalitnenie opatrovateľskej služby, zabezpečovania stravovania, ľahšej dochádzky do strediskových obcí pri návšteve inštitúcií. Vo väčších obciach boli návrhy na zriadenie domova dôchodcov (aj ako tvorbu prac. príležitostí) alebo denného stacionára (Nitrianske Hrnčiarovce).

Vo využití voľného času najviac požiadaviek boli zaznamenané na spestrenie kultúrnych podujatí pre rôzne generácie a zvýšenie účasti na akciách, resp. zlepšenia využitia kultúrnych domov. V športovej oblasti je potreba rozšírenia možností športovania – najčastejšie vybudovaním malých viacúčelových ihrísk a využívaním telocviční. Objavila sa široká škála návrhov aj výstavbu (alebo rekonštrukcia) detských ihrísk a zriadenie verejných internetových bodov.

V ochrane životného prostredia prevládali návrhy na zníženie problémov s odpadkami: tresty, zberné dvory, viac smetných košov, častejšie kontajnerové zbery, osvetové kampane, rozšírenie separovaného zberu, rekultivácia starých skládok. Keďže na území časť obcí nemá vybudovanú kanalizáciu, všeobecne sa prejavovali problémy vypúšťania odpadových vôd a potreba vybudovania kanalizácie.

Z hľadiska infraštruktúry jednoznačne dominuje potreba výstavby kanalizácie, rekonštrukcia miestnych ciest a výstavba chodníkov. Medzi blízkymi obcami by na mnohých miestach radi videli cyklochodníky.

Bývanie chcú riešiť takmer všade prípravou stavebných pozemkov, ktoré by boli ponúkané pre miestnych za prijateľné ceny. V posledných rokoch v mnohých obciach postavili nájomné byty, zatiaľ na všeobecnú spokojnosť a preto obyvatelia aj v ostatných obciach požadujú takéto riešenie.

Na príprave a zostavovaní SWOT analýzy participovali okrem zástupcov územia a aktérov miestneho rozvoja aj miestny manažér (Ing. Zuzana Vinkovičová) a vonkajší experti projektu (Mgr. Jana Bieliková, Ing. Daša Jakubíková, PhDr. Mária Kočnerová, PhD., Mgr. Aneta Molnárová, RNDr. Vladimír Grežo).

Pozície a úlohy vonkajších expertov spočívali v odbornom vedení pracovnej skupiny počas celého procesu, príprave a facilitácii pracovných stretnutí členov MAS, teda experti

viedli skupinu od vízie až k definovaniu strategického cieľa, strategických priorít, špecifických cieľov a opatrení až po aktivity. Komunikáciu so všetkými účastníkmi rozvojového procesu a zástupcami obcí, podnikateľských subjektov, ako aj záujmových združení zabezpečoval miestny manažér. V jeho kompetencii bol aj vecná a obsahová príprava stretnutí, realizácia záznamov z pracovných stretnutí, prezenčných listín a pozvánok.

3.3. Identifikácia potrieb

SWOT analýza si zároveň vyžaduje aj druhý stupeň analýzy s cieľom identifikovania potrieb a možností. V stratégii nemá byť predložený len jednoduchý nezoradený zoznam potrieb bez odôvodnenia, ale má byť jasne previazaná s identifikovanými potrebami v analýze. Identifikácia potrieb a možností je nevyhnutným nástrojom na budovanie silnej logiky intervencie a na zabezpečenie silného zamerania sa na výsledky.

MAS by pri identifikácii potrieb mala zobrať do úvahy tieto aspekty:

- Nemá význam uvádzať nerozlíšený zoznam jednotlivých potrieb. Aj v tejto fáze je dôležité začať hodnotiť potreby a možnosti alebo priradovať im priority.
- Priradovanie priorít alebo hodnotenie potrieb musia byť založené na faktoch a mali by sa v nich zohľadniť odôvodnené názory miestnych zainteresovaných strán.
- Miestne partnerstvo musí rozlišovať medzi tým, čo by chcelo dosiahnuť, a tým, čo vie dosiahnuť s dostupnými zdrojmi a programami.

V zmysle uvedeného MAS uvedie a hierarchicky usporiada zoznam potrieb vychádzajúcich zo SWOT analýzy.

Potreba určenia kľúčových problémov bola uskutočnená na základe nevyhnutnosti čo najväčšej adresnosti CLLD a MAS Žibrica. Samotné stanovenie problémov územia bolo zrealizované na jeseň 2015 na spoločnom stretnutí pracovnej skupiny, kde boli identifikované nasledovné najmarkantnejšie problémy územia:

- ✓ slabá konkurencieschopnosť regiónu
- ✓ vysoká nezamestnanosť obyvateľov
- ✓ slabé využívanie inovácií a nových technológií v podnikaní
- ✓ nízka životná úroveň obyvateľov
- ✓ nízka úroveň školských a predškolských zariadení

- ✓ nízka úroveň poskytovaných služieb v obciach
- ✓ slabá informovanosť a propagácia projektových možností čerpania financií
- ✓ nedostatočné využívanie prírodných zdrojov,
- ✓ nedostatočné využitie potenciálu územia pre rozvoj cestovného ruchu,
- ✓ neupravené voľné priestranstvá a vzhľad krajiny,
- ✓ nevyužitá a schátralá obecná objekty,
- ✓ absencia cyklochodníkov a cyklotrás,
- ✓ slabá propagácia územia,
- ✓ slabá spolupráca a koordinácia medzi obcami,
- ✓ existencia čiernych skládok,
- ✓ absencia kanalizačnej siete,
- ✓ chýbajúce komplexné sociálne služby,
- ✓ nedostatočná infraštruktúra voľného času,
- ✓ miestne komunikácie a chodníky v zlom technickom stave,
- ✓ nedostatok kultúrnospoločenských a športových aktivít v obci,
- ✓ nevysporiadané majetkovoprávne vzťahy,
- ✓ slabý záujem obyvateľov o veci verejné.

Na základe skúseností auditu zdrojov, dotazníkového prieskumu, stretnutí v obciach a 1. Stretnutia MAS boli zostavené nasledovné **klúčové problémy** (bez poradia):

- ✓ **Nedostatočne vybudovaná technická infraštruktúra**
- ✓ **Nedostatky miestnej občianskej vybavenosti**
- ✓ **Málo domácich pracovných príležitostí**
- ✓ **Slabá podpora rozvoja podnikania**
- ✓ **Nevyužívanie potenciálu územia pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu – nízka návštevnosť regiónu**

Účastníci stretnutia po prerokovaní možných spôsobov riešení sa dohodli, že vzhľadom na vysokú aktuálnosť vymedzených klúčových problémov nebudú porovnávať ich stupeň závažnosti a zároveň sa domnievali, že je v ich silách hľadať spôsoby riešenia. Preto ďalšia činnosť MAS, ako aj tvorba a implementácia stratégie bude usmerňovaná v tomto zmysle.

Z vyššie uvedených klúčových problémov boli na základe diskusie s členmi partnerstva vybrané tieto rozvojové priority:

- 1. Podpora a rozvoj podnikania**
- 2. Komplexné budovanie technickej infraštruktúry**
- 3. Sociálny rozvoj a služby**
- 4. Efektívna činnosť MAS**

Analýza problémov v predkladanej stratégii má za cieľ identifikovať kľúčové problémy územia, ktoré sú základom pre rozvojové priority. Pri ich definovaní vychádzame z auditu zdrojov a zo SWOT analýzy a ich výber je najdôležitejším krokom v strategickom plánovaní a zostavení stratégie. Rozvojové – strategické priority reflektujú kľúčové problémy a predstavujú oblasti činnosti, v ktorých sa budú koncentrovať plánované financie, personálne a materiálne zdroje.

Problémová analýza bola spracovaná metódou koncepčného mapovania. Pri príprave problémovej analýzy bola používaná metóda brainstorming – na pracovných stretnutia boli jednotlivými pracovnými skupinami spracované stromy problémov, ktoré pri zohľadnení auditu územia a SWOT analýzy, identifikovali kľúčové problémy v území, ktoré následne boli prezentované všetkým prítomným. Nakoniec boli do nich zapracované pripomienky a zverejnené na pripomienkovanie verejnosti. Identifikované kľúčové problémy tvorili základ pre definovanie priorít, strategického cieľa, špecifických cieľov ale aj opatrení.

Z analýzy silných a slabých stránok vyplývajú problémy, s ktorými sa región stretáva a ktoré musí riešiť. Pre identifikáciu problémov, ich príčin a riešení sa dajú použiť viaceré techniky, ktoré zástupcovia územia MAS Žibrica pod vedením skúseného facilitátora používali.

Počas celého procesu plánovania a zostavovania Stratégie CLLD MAS Žibrica zástupcovia obcí a manažéri zabezpečili zapájanie sa čo najširšieho okruhu občanov do tohto procesu. Zapájanie verejnosti malo význam hlavne kvôli tomu, aby občania získali pocit vlastníctva za rozvojový proces a prevzali zodpovednosť za jeho jednotlivé kroky. Vedenie MAS Žibrica vytvorilo také prostredie, že každý bol včas informovaný o procese spoločného plánovania ďalšieho rozvoja územia, pričom celý proces bol otvorený pre každého, kto mal záujem sa doň zapojiť.

Pre informovanie a zapájanie občanov v území MAS Žibrica boli používané nasledovné metódy:

- organizovanie stretnutí s občianskymi združeniami, podnikateľmi a predstaviteľmi samospráv, s občanmi a aktívnymi lídrami
- organizovanie prieskumov verejnej mienky – dotazníkový prieskum, hĺbkové rozhovory

- propagácia projektu – infolisty na obecných tabuliach, správy na webových stránkach obcí.

Pre potreby zostavenia SWOT analýzy boli naplánované v každej obci MAS Žibrica verejné obecné stretnutia, ktorých sa zúčastňovali zástupcovia verejného sektora, mimovládnych združení, členovia záujmových združení, podnikatelia, dôchodcovia, ale aj študenti a mladí ľudia.

Konečná problémová analýza bola zostavená na jednom stretnutí, kde sa celý proces spoločného plánovania a programovania posúvala z úrovne lokálnej na úroveň regionálnu. Na tomto stretnutí identifikovali zástupcovia všetkých obcí a sektorov problémy, s ktorými sa stretávajú a ktoré potrebujú riešiť. Následne po vzájomnom porovnaní z hľadiska urgency a potreby riešenia definovali kľúčové problémy, z ktorých po diskusii a vzájomnej dohode identifikovali štyri rozvojové priority.

4. Strategický rámec

Stratégia CLLD MAS Žibrica je dokumentom, ktorý nastavuje ďalší rozvoj a podnecuje nielen členov, ale všetkých zainteresovaných podieľať sa na budúcnosti a posunúť región na vyššiu úroveň. V tejto kapitole vyšpecifikujeme víziu, strategický cieľ, priority a špecifické ciele, ktoré sa musia naplniť realizáciou aktivít a spoločných projektov podľa opatrení, stanovených MAS Žibrica.

Zo SWOT analýzy nám vzišli ďalšie konkrétne skutočnosti, ktoré uvádzame v kapitole 3.2 a 3.3.

Súlad s cieľmi stratégie EU 2020

Miera zamestnanosti – tento cieľ je v stratégii zahrnutý takmer vo všetkých opatreniach, plánujú sa vytvoriť nové pracovné miesta, ktoré budú kvalifikované a naplnia plánovanú merateľnosť; chceme poukázať aj na to, že nie len zamestnanosť, ale aj zamestnateľnosť vyžaduje veľkú mieru pozornosti. Mimoškolským vzdelávaním a školením komunitných poradcov a sociálnych pracovníkov chceme zvýšiť možnosti a zlepšiť podmienky pre marginalizované skupiny, o ktoré sa títo noví zamestnanci budú starať. Takisto v oblasti podnikania a rozvoja infraštruktúry sa naskytne príležitosť sa zamestnať.

Vzdelávanie – ako sme už vyššie spomenuli, vzdelávanie je súčasťou celej stratégie. Poukážme najmä na opatrenie 3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít v rámci

priority č. 3, kde bude možné rekonštruovať napr. učebne na základných školách alebo sa môžu skvalitniť aj inštitúcie predprimárneho vzdelávania. Je tu priestor aj pre vytvorenie podmienok pre voľnočasové vzdelávanie rómskej komunity alebo opatrovateliek pre staršiu generáciu. Vzdelávať sa môžu začínajúci podnikatelia alebo zvyšovať svoje vzdelanie zamestnaní v existujúcich poľnohospodárskych alebo nepoľnohospodárskych podnikoch.

Sociálna inklúzia – tento cieľ stratégie EU 2020 napĺňa naša stratégia najviac. Nielen z dotazníkového prieskumu, ale aj z analýzy územia a celej SWOT analýzy nám vyplynulo, že v území je veľká potreba vytvárať nové sociálne služby pre viaceré skupiny obyvateľstva a poskytovať ich na čo najvyššej úrovni a tým podporovať sociálnu inklúziu viacerých vrstiev obyvateľstva.

Súlad s cieľmi PRV

- 1A Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach
- 2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie
- 2B Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva, a najmä generáčnej výmeny tým, že sa mladým poľnohospodárom do 40 rokov poskytne finančnú podporu na začatie ich poľnohospodárskej podnikateľskej činnosti a prierezovému cieľu inovácie
- 3A zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií
- 6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest
- 6B - Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

Súlad s cieľmi IROP

Špecifický cieľ 5.1.1 – Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií.

Špecifický cieľ 5.1.2 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa

Vízia je najvšeobecnejším vyjadrením predstavy a zámeru, kam sa chce územie MAS posunúť, ako chce MAS zmeniť svoje územie a pod. v dlhodobom horizonte 10-15 rokov. Strategický cieľ je konkretizáciou vízie a stanovuje sa na obdobie 7-10 rokov, minimálne do roku 2023. Strategický cieľ má okrem stanovenia samotného cieľa definovať aj spôsoby na dosiahnutie želaného stavu, teda má vyjadrovať kvalitatívnu zmenu (t. z. ak niečo chceme zlepšiť, zvýšiť a pod., je potrebné uviesť aj ako to chceme dosiahnuť – napr. „zvýšenie konkurencieschopnosti regiónu a skvalitnenie života v regióne prostredníctvom zlepšovania životných podmienok obyvateľov a podmienok pre podnikanie“).

Vízia

Vízia je riadená predstava o budúcnosti a smerovaní obce na dlhšie časové obdobie. Rozvojová vízia MAS Žibrica bola pre obdobie 2016-2023 definovaná takto:

MAS Žibrica je atraktívnym a konkurencieschopným regiónom, ktorý poskytuje komplexné služby z oblasti technickej a sociálnej infraštruktúry na zabezpečenie spokojnosti a komfortného života obyvateľov na jej území, je príjemným miestom pre oddych a relax pri zachovaní kvality životného prostredia prostredníctvom rozvoja cyklodopravy, pričom sa zameriava na investície do ľudských zdrojov a podporuje rozvoj podnikania s dôrazom na tradície.

Strategický cieľ je definovaný podľa vízie nasledovne:

Zvýšenie konkurencieschopnosti územia prostredníctvom nárastu zamestnanosti, podpory tradičných a nových výrobkov a zachovania tradície v poľnohospodárskej výrobe s dôrazom na rozšírenie kapacít a možností vzdelávania s ohľadom na marginalizované skupiny obyvateľstva, vytváranie nových sociálnych služieb, ako aj skvalitnenie technickej infraštruktúry v oblasti bezpečnosti dopravy s podporou zvýšenia záujmu o cyklodopravu.

4.2. Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení

Potenciál územia vidíme v dobrej geografickej polohe v blízkosti významného centra – mesta Nitry, kde sa nachádzajú veľkí zamestnávateľia. Naozaj vhodný je prírodný potenciál pre diverzifikáciu poľnohospodárskej činnosti, kde existujú životaschopné a kvalitné podniky

s dlhoročnou tradíciou, na ktorej možno stavať. Ideálny je aj terén na cyklodopravu, o ktorú sa budeme snažiť zvýšiť záujem. Kvalitné vzťahy sú medzi samosprávou a predstaviteľmi podnikateľského sektora. V území existujú a aktivizujú sa mimovládne organizácie spoločenského významu, ktoré majú záujem čerpať finančné prostriedky z rôznych zdrojov na svoju činnosť a zároveň ponúkajú svoje dlhoročné skúsenosti. Na záver môžeme vyzdvihnúť dobrú kvalitu životného prostredia, ktorá nie je zaťažená prítomnosťou priemyslu.

Skôr, ako sme definovali priority našej stratégie, uvedomili sme si na základe prieskumov, že v území je vysoká miera nezamestnanosti aj vďaka malému množstvu pracovných príležitostí. Podnikateľské subjekty nie sú dostatočne pripravené na čerpanie dotácií, kde sa ukazuje priestor na ich ďalšie vzdelávanie a usmerňovanie odbornými poradcami v rámci kancelárie MAS. Infraštruktúra nie je v požadovanej kvalite a chýbajú cyklochodníky a cyklotrasy. Zároveň sa nevyužíva prírodný potenciál pre účely rozvoja cestovného ruchu. V území zanikajú menšie školské zariadenia a zdravotné a sociálne zariadenia absentujú. Miestne komunikácie a chodníky sú v zlom technickom stave. Územie MAS Žibrica má nízky podiel domácností napojených na verejnú kanalizáciu, avšak táto situácia sa zlepšuje vďaka záujmu predstaviteľov obcí o túto problematiku a vďaka skúsenostiam s čerpaním dotácií.

Vstup nových zahraničných investorov do ekonomiky územia (aj v meste Nitra) zabezpečí nové perspektívy pre obyvateľstvo. Príležitosť vidíme aj v zapájaní sa a realizovaní nových projektov a s tým súvisiaci rast pracovných miest nielen pre mladých. Dôležité je zvýšiť informovanosť a rozšíriť prezentáciu a propagáciu územia a stavať na existujúcich hodnotách. Migrácia z okolitých miest zlepší demografické zloženie a mladí ľudia tu zároveň nájdu nové možnosti pre bývanie. Výhodu vidíme aj v záujme a ochote spolupracovať medzi všetkými sektormi. Poľnohospodárstvo má priaznivé podmienky a životné prostredie. Zavádzaním nových technológií do výrobných procesov a budú lepšie zhodnocovať a recyklovať odpady. V budúcnosti je tu priestor aj na využívanie alternatívnych zdrojov energie.

Uvedieme ešte fakty, ktoré môžu narušiť plánovaný stav a inovatívnosti: problém vidíme najmä v nedostatku finančných prostriedkov na dobudovanie celej infraštruktúry. Je tu aj možnosť nízkeho záujmu o rozvojové projekty vďaka náročnosti ich administrácie. Nedostatok miestneho kapitálu a nevysporiadané vlastnícke vzťahy boli, sú a aj budú vždy prekážkou. Je dôležité, aby sa napr. využívali existujúce, ale chátrajúce objekty na rôzne účely nielen samosprávou, ale aj podnikateľmi, príp. tretím sektorom. Zároveň treba udržiavať tradície, aby atraktivita územia neupadala. Vytvorením nových sociálnych služieb môžeme zabrániť zvyšujúcemu sa počtu občanov odkázaných na sociálnu pomoc. Toto všetko treba realizovať za potreby čo najväčšieho zachovania životného prostredia.

V nadväznosti na definovanú víziu a strategický cieľ definujeme následne priority a špecifické ciele, ktoré vzišli zo SWOT analýzy a potreby, ktoré budú danými cieľmi napĺňané. Uvádzame aj nadväznosť na ciele operačných programov Program rozvoja vidieka aj Integrovaného regionálneho operačného programu.

Priorita 1:

Podpora a rozvoj podnikania

Špecifický cieľ: Vytvoriť príležitosti a lepšie podmienky a inovácie pre podnikateľské subjekty a zabezpečiť financovanie ich čiastkových aktivít

P o t r e b y:

- zvýšiť konkurencieschopnosť podnikov pri dodržaní kvality zavádzaním nových technológií a investovaním do ľudských zdrojov
- zvýšiť efektívnosť výrobného procesu a rozšíriť výrobu tradičných a nových výrobkov v území
- potreba nárastu záujmu o činnosť v poľnohospodárstve a zachovať poľnohospodársku výrobu
- diverzifikovať poskytované služby spojené s nepoľnohospodárskymi činnosťami
- zvýšiť zamestnanosť na miestnej úrovni podporou pre rozbeh podnikania
- zlepšiť príležitosti a vytvoriť lepšie podmienky a inovácie pre existujúce podnikateľské subjekty

V rámci priority 1 sme vyšpecifikovali nasledovné opatrenia, ktorými sa bude napĺňať jej špecifický cieľ:

Opatrenia PRV:

1.1 Podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov (4.1)

1.2 Podpora pre investície na spracovanie /uvádzanie na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov (4.2)

1.3 Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov (6.1)

1.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (6.4)

Opatrenia IROP:

1.5 Zakladanie nových mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev (5.1.1)

1.6 Podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev (5.1.1)

Priorita 2:

Komplexné budovanie technickej infraštruktúry

Špecifický cieľ: Zabezpečiť dobudovanie technickej infraštruktúry v celom území pre uspokojenie potrieb obyvateľov s dôrazom na zvýšenie kvality ich života

P o t r e b y:

- skvalitniť život obyvateľov vidieckych obcí, ich komfort a zatriktívniť územie
- umožniť využívať cyklistickú dopravu na dopravné účely a zároveň zvýšiť záujem o cyklodopravu s dôrazom na bezpečnosť účastníkov cestnej premávky

V rámci priority 2 sme vyšpecifikovali nasledovné opatrenia, ktorými sa bude naplňať jej špecifický cieľ:

Opatrenie PRV:

2.1 Zlepšenie kvality infraštruktúry a vzhľadu obcí (7.2)

Opatrenie IROP:

2.2 Rozvoj cyklodopravy a jej prvkov (5.1.2)

Priorita 3:

Sociálny rozvoj a služby

Špecifický cieľ: Rozvíjať sociálnu infraštruktúru za účelom poskytovania komfortu a vysokého životného štandardu v oblastiach sociálnej sféry s ohľadom na MRK

P o t r e b y:

- zabezpečiť spokojnosť obyvateľov vidieckych obcí so službami, budovaním zariadení voľného času
- rozšíriť a zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb a vytvoriť podmienky pre rozvoj nových komunitných sociálnych služieb
- skvalitniť a zmodernizovať výučbu v primárnom vzdelávaní a sprístupniť možnosti kvalitného predprimárneho vzdelávania pre širší okruh obyvateľov s ohľadom na marginalizované skupiny

V rámci priority 3 sme vyšpecifikovali nasledovné opatrenia, ktorými sa bude naplňať jej špecifický cieľ:

Opatrenie PRV:

3.1 Investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry (7.4)

Opatrenia IROP:

3.2 Podpora sociálnych služieb a zariadení (5.1.2)

3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít (5.1.2)

Priorita 4:

Efektívna činnosť MAS

Špecifický cieľ: Efektívne podporovať ľudské zdroje a aktivity v rámci implementácie stratégie CLLD za účelom naplnenia stanovených cieľov

P o t r e b y:

- propagovať stratégiu CLLD a informovať o dotknutom území
- naplniť opatrenia cieľov a stratégie CLLD prostredníctvom financovania prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD

V rámci priority 3 sme vyšpecifikovali nasledovné opatrenia, ktorými sa bude napĺňať jej špecifický cieľ:

Opatrenie PRV:

4.1 Animácie (19.4)

Opatrenie IROP:

4.2 Zabezpečenie chodu MAS (5.1.1)

4.3. Súhrn strategického rámca

Tabuľka č. 3: Súhrnný prehľad strategického rámca

Vízia
MAS Žibrica je atraktívnym a konkurencieschopným regiónom, ktorý poskytuje

komplexné služby z oblasti technickej a sociálnej infraštruktúry na zabezpečenie spokojnosti a komfortného života obyvateľov na jej území, je príjemným miestom pre oddych a relax pri zachovaní kvality životného prostredia prostredníctvom rozvoja cyklodopravy, pričom sa zameriava na investície do ľudských zdrojov a podporuje rozvoj podnikania s dôrazom na tradície.		
Strategický cieľ Zvýšenie konkurencieschopnosti územia prostredníctvom nárastu zamestnanosti, podpory tradičných a nových výrobkov a zachovania tradície v poľnohospodárskej výrobe s dôrazom na rozšírenie kapacít a možností vzdelávania s ohľadom na marginalizované skupiny obyvateľstva, vytváranie nových sociálnych služieb, ako aj skvalitnenie technickej infraštruktúry v oblasti bezpečnosti dopravy s podporou zvýšenia záujmu o cyklodopravu.		
Priorita 1: Podpora a rozvoj podnikania		
Špecifický cieľ: Vytvoriť príležitosti a lepšie podmienky a inovácie pre podnikateľské subjekty a zabezpečiť financovanie ich čiastkových aktivít		
Opatrenia PRV: 1.1 Podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov (4.1) 1.2 Podpora pre investície na spracovanie / uvádzanie na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov (4.2) 1.3 Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov (6.1) 1.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (6.4)	Opatrenia IROP: 1.5 Zakladanie nových mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev (5.1.1) 1.6 Podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev (5.1.1)	Iné opatrenia:
Priorita 2: Komplexné budovanie technickej infraštruktúry		
Špecifický cieľ: Zabezpečiť dobudovanie technickej infraštruktúry v celom území pre		

uspokojenie potrieb obyvateľov s dôrazom na zvýšenie kvality ich života		
Opatrenia PRV: 2.1 Zlepšenie kvality infraštruktúry a vzhľadu obcí (7.2)	Opatrenia IROP: 2.2 Rozvoj cyklodopravy a jej prvkov (5.1.2)	Iné opatrenia:
Priorita 3: Sociálny rozvoj a služby		
Špecifický cieľ: Rozvíjať sociálnu infraštruktúru za účelom poskytovania komfortu a vysokého životného štandardu v oblastiach sociálnej sféry s ohľadom na MRK		
Opatrenia PRV: 3.1 Investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry (7.4)	Opatrenia IROP: 3.2 Podpora sociálnych služieb a zariadení (5.1.2) 3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít (5.1.2)	Iné opatrenia:
Priorita 4: Efektívna činnosť MAS		
Špecifický cieľ: Efektívne podporovať ľudské zdroje a aktivity v rámci implementácie stratégie CLLD za účelom naplnenia stanovených cieľov		
Opatrenia PRV: 4.1 Animácie (19.4)	Opatrenia IROP: 4.2 Zabezpečenie chodu MAS (5.1.1)	Iné opatrenia:

4.4. Integrované znaky stratégie CLLD

Stratégia CLLD sa bude realizovať v súlade s nariadením (EÚ) č. 1303/2013 a to pomocou „integrovaných znakov stratégie“ a „viacsektorových oblastných stratégií miestneho rozvoja“. Integrácia stratégie CLLD vyplýva zo smerovania opatrení a priorít na konkrétne potreby a špecifické črty územia MAS Žibrica. MAS si stanovila ciele a oblasti, v ktorých realizácia jednotlivých aktivít zabezpečí napredovanie a rozvoj celého regiónu, pričom sa stanovila hierarchia potrieb v danom území. Aktivity, ktoré budú smerovať do rozvojového potenciálu územia sa zameriavajú na riešenie spoločných problémov a podporu spoločných rozvojových

faktorov, pričom zámery identifikujú viaceré dopady pre rozvoj celého územia. Zámery sa budú stanovovať na základe priradenia dôležitosti realizovania konkrétnej aktivity v území, zhodnotenia jej pozitívnych dopadov pre čo najširšie okolie a pokrytia čo najväčšej skupiny užívateľov s ohľadom na zapojenie znevýhodnených občanov.

Stratégia obsahuje hodnotiace kritériá na výber projektov, ktoré sa budú v procese implementácie stratégie CLLD realizovať, pričom dôraz sa kladie vždy na pridanú hodnotu celého projektu a jeho multiplikačný efekt dopadov.

Integrované znaky projektových zámerov sú najmä to, že sa prepája niekoľko vzájomne sa podmieňujúcich investícií rôzneho zamerania v rámci jednej oblasti intervencie opatrenia (napríklad modernizácia budovy, obnova príslušného verejného priestranstva a verejného osvetlenia ako jeden projekt zložený z troch dielčích investícií. Pri hodnotení predložených projektov budú dostávať integrované projekty určitú bodovú bonifikáciu.

Integrovaný prístup stratégie zahŕňa najmä navzájom prepojené a na seba nadväzujúce územne cielené intervencie a opatrenia. Aktivity spolu navzájom pôsobia, budú mať merateľné ukazovatele, časový harmonogram, kvalitatívne a kvantitatívne výsledky a dopady. Prostredníctvom stratégie CLLD sa dáva dôraz na vytváranie partnerstiev v území MAS. Opatrenia sú navzájom vecne a logicky prepojené, nastavené na geograficky a ekonomicky spojené územie s realistickým časovým harmonogramom pre reálne nastavenie a plnenie stanovených cieľov.

V rámci územia MAS Žibrica sa budú koncentrovať investície najmä v poľnohospodárstve a v infraštruktúre.

4.5. Inovatívne znaky stratégie CLLD

Inovatívny prístup spočíva v spoločnej definícii cieľov integrovanej stratégie rozvoja územia, ciele zahŕňajú inovatívne prístupy a inovatívnosť je zaradená v bodovacích kritériách pri hodnotení projektov. Inovatívnosť celého rozvojového procesu v porovnaní s doterajším riešením problémov v území spočíva v ochote zástupcov jednotlivých obcí riešiť situáciu v MAS Žibrica spoločne a takto postupovať aj v ďalšom riadení a spravovaní územia. Záujem o spoločný rozvoj územia nielen starostov, ale aj podnikateľov a zástupcov organizácií tretieho sektora je garanciou, že ďalšie spravovanie a plánovanie rozvojových aktivít bude mať v regióne integrovaný charakter.

Inovativnosť v systéme riadenia rozvoja a spravovaní územia na základe multisektorovej spolupráce, revitalizácia a obnova obcí vedúca k celkovému zatraktívneniu územia a zlepšeniu vzhľadu obcí a stavu životného prostredia tvorí nástroj pre zabezpečenie ekonomickej a sociálnej stability. MAS Žibrica bude podporovať a preferovať realizáciu projektov, ktoré budú obsahovať výrazné prvky inovácií a novátorstva.

5. Implementačný rámec

5.1. Popis riadiaceho a implementačného procesu

5.1.1. Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS

Správne fungovanie miestnej akčnej skupiny Žibrica zabezpečujú jej jednotlivé orgány, ktoré zabezpečujú jej úlohy tak aby boli realizované čo možno najefektívnejšie. Organizačná štruktúra MAS Žibrica pozostáva zo šiestich orgánov. Podrobné informácie k jednotlivým orgánom MAS sú uvedené v stanovách a organizačnom poriadku, ktoré tvoria prílohu stratégie CLLD MAS ŽIBRICA.

Valné zhromaždenie MAS (Najvyšší orgán)

Najvyšším orgánom MAS Žibrica je Valné zhromaždenie, ktoré tvoria všetci členovia miestnej akčnej skupiny. Valné zhromaždenie okrem iného zvoláva výkonný orgán minimálne raz do roka, alebo ak o to písomne požiadá minimálne tretina členov MAS ŽIBRICA a to do tridsiatich dní od doručenia žiadosti predsedovi výkonného orgánu. Pri hlasovaní valného zhromaždenia má každý člen jeden hlas. Valné zhromaždenie rozhoduje o:

- a) počte členov v orgánoch miestnej akčnej skupiny ktorý musí byť vždy nepárny
- b) volí a odvoláva členov výkonného orgánu a kontrolného orgánu
- c) schvaľuje prijatie nových členov
- d) schvaľuje integrovanú stratégiu rozvoja územia a jej prípadné zmeny, ďalej plán činnosti alebo ďalšie rozvojové dokumenty
- e) schvaľuje organizačný poriadok
- f) schvaľuje volebný poriadok pre voľbu orgánov,
- g) schvaľuje stanovy, ich zmeny a doplnky
- h) schvaľuje účtovnú uzávierku a výročnú správu za uplynulý kalendárny rok,
- i) schvaľuje rozpočet a správu o hospodárení,

- j) rozhoduje o zániku alebo zlúčení MAS ŽIBRICA ,
- k) stanovuje výšku, spôsob a termín úhrady členských príspevkov,
- l) rozhoduje o účasti MAS ŽIBRICA v iných profesijných alebo záujmových organizáciách a volí do nich svojich zástupcov,
- m) schvaľuje správu o činnosti kontrolného orgánu.
- n) prerokúva a schvaľuje výročné správy o implementácii ISRÚ a hodnotiace správy
- o) rozhoduje o zániku združenia zlúčením s iným občianskym združením alebo dobrovoľným rozpustením.

Predsedníctvo MAS (Výkonný orgán)

Predsedníctvo miestnej akčnej skupiny je jej výkonným orgánom, ktorý zároveň v období medzi dvoma zasadnutiami Valného zhromaždenia plní funkciu rozhodovacieho orgánu. Predsedníctvo je za svoju činnosť zodpovedné Valnému zhromaždeniu a vykonáva činnosti v súlade so stanovami a internými riadiacimi smernicami MAS. Predsedníctvo MAS Žibrica má 11 členov, ktorí sa volia na obdobie 3 rokov, s tým že je možná i opakovaná voľba členov Predsedníctva. Počet členov Predsedníctva musí byť vždy nepárny s ohľadom na to, že pri hlasovaní na zasadnutí najvyššieho orgánu má každý člen jeden hlas, pričom ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina na úrovni rozhodovania nesmie mať viac ako 49% hlasovacích práv. Členov Predsedníctva volí Valné zhromaždenie miestnej akčnej skupiny spomedzi svojich členov. Predsedníctvo MAS Žibrica rozhoduje o nasledovných činnostiach:

- a) volí a odvoláva Predsedu MAS a jeho zástupcu spomedzi členov Predsedníctva
- b) volí a odvoláva členov Výberovej komisie, menuje a odvoláva členov Monitorovacieho výboru a zostavuje a schvaľuje ich štatúty a pracovné manuály
- c) predkladá zmeny stanov, organizačného poriadku a ostatných vnútorných smerníc na schválenie Valnému zhromaždeniu
- d) riadi a koordinuje činnosť MAS ŽIBRICA
- e) zodpovedá za vypracovanie, implementáciu, riadenie, monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD, ďalej plánu činnosti alebo iných strategických dokumentov a predkladá ich na schválenie Valnému zhromaždeniu
- f) schvaľuje projekty v rámci implementácie stratégie CLLD
- g) zabezpečuje výber hodnotiteľov a spôsob ich priradenia k jednotlivým žiadostiam o NFP;

- h) vedie zoznam hodnotiteľov;
- i) vymenúva a odvoláva členov monitorovacieho výboru
- j) pripravuje a schvaľuje uzavretie zmlúv strategického charakteru s inými právnickými a fyzickými osobami v SR a zahraničí
- k) obsahovo a organizačne pripravuje a zvoláva zasadania Valného zhromaždenia
- l) poveruje ďalšie osoby na konanie v mene MAS ŽIBRICA na presne stanovený účel
- m) riadi a kontroluje činnosť kancelárie MAS ŽIBRICA
- n) spracováva výročné správy implementácie integrovanej stratégie rozvoja územia a komunikuje s Monitorovacím výborom
- o) zabezpečuje realizáciu nezávislého hodnotenia stratégie CLLD
- p) volí a odvoláva manažéra MAS

Predseda MAS (Štatutárny orgán)

Predseda a jeho zástupcu volí a odvoláva Predsedníctvo MAS Žibrica spomedzi svojich členov. Predseda je štatutárnym orgánom MAS ŽIBRICA, ktorý má oprávnenie konať v jej mene. Predseda vykonáva hlavne tieto činnosti:

- a) zvoláva a vedie zasadnutia Predsedníctva
- b) vedie alebo poveruje inú osobu vedením zasadania Predsedníctva
- c) rozhoduje o záležitostiach MAS ŽIBRICA, pokiaľ nie sú tieto stanovami a organizačným poriadkom stanovené inak,
- d) riadi činnosť MAS ŽIBRICA,
- e) kontroluje činnosť kancelárie a spolupracuje s manažérom,
- f) zastupuje MAS ŽIBRICA navonok. Počas dlhodobej neprítomnosti predsedu jeho činnosť prevezme zástupca na základe poverenia Predsedníctva
- g) vo vzťahu k PRV SR 2014 – 2020 predkladá Predseda MAS na PPA Protokol o výbere Žiadosti o nenávratný finančný príspevok z PRV SR 2014 – 2020.
- h) vo vzťahu k IROP predkladá Predseda MAS Protokol o výbere Žiadosti o NFP z IROP na RO pre IROP.

Výberová komisia

Výberová komisia je orgánom Predsedníctva, ktorý hodnotí (prideluje body) a vyberá projekty resp. ŽoNFP predložené v rámci výziev vyhlásených MAS. Predložené projekty po posúdení a výbere navrhuje na schválenie pre financovanie v rámci integrovanej stratégie

rozvoja územia, a predkladá tento návrh na rozhodnutie Predsedníctvu. Výberová komisia má minimálne troch členov. Počet členov musí byť vždy nepárny. MAS môže okrem riadnych členov menovať aj náhradníkov členov výberovej komisie. Výberová komisia je zložená z členov, ktorých schvaľuje alebo odvoláva Predsedníctvo na návrh kancelárie MAS ŽIBRICA. Výberová komisia je zložená z členov, ktorých schvaľuje alebo odvoláva Predsedníctvo na návrh kancelárie OZ ŽIBRICA, pričom ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina na úrovni rozhodovania nesmie mať viac ako 49% hlasovacích práv. Člen výberovej komisie nemusí pôsobiť (mať trvalé, prípadne prechodné bydlisko, sídlo alebo prevádzku) v území MAS. Pre jednu výzvu bude stanovená jedna výberová komisia. Predsedníctvo MAS vymenuje vždy novú výberovú komisiu pre každú výzvu, pričom jednotliví členovia sa môžu opakovať. V rámci jednej výzvy môže byť menovaná len jedna výberová komisia na celú výzvu, výnimkou môže byť len výmena členov z opodstatnených dôvodov. Opodstatnenými dôvodmi sú najmä konflikt záujmov, úmrtie člena výberovej komisie, jeho dlhodobá pracovná neschopnosť alebo nečinnosť a pod. Člen výberovej komisie MAS nesmie hodnotiť projekt, ktorý predkladá Žiadateľ projektu v rámci implementácie stratégie (resp. je štatutárnym zástupcom, zamestnancom, členom riadiacich orgánov a pod. v organizačnej štruktúre predkladaného projektu, alebo sa zúčastnil na jeho vypracovaní ako konzultant, poradca alebo expert). V prípade zistenia takejto skutočnosti, musí byť člen výberovej komisie MAS nahradený iným členom. Výberová komisia sa riadi počas zasadnutia pravidlami svojho štatútu a manuálov, ktoré vypracuje Kancelária MAS a schváli Predsedníctvo.

Revízna komisia MAS (Kontrolný orgán)

Revízna komisia je orgánom MAS ŽIBRICA a za svoju činnosť sa zodpovedá Valnému zhromaždeniu. Tvoria ju minimálne 3 a maximálne 5 členovia, ktorých volí Valné zhromaždenie na obdobie 3 rokov s možnosťou opakovanej voľby za člena revíznej komisie, pričom ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina na úrovni rozhodovania nesmie mať viac ako 49% hlasovacích práv. Člen Revíznej komisie nesmie byť súčasne členom iného orgánu MAS ŽIBRICA, okrem členstva vo Valnom zhromaždení. Kontrolný orgán vo svojej činnosti najmä:

- a) kontroluje priebežne hospodárenie, nakladanie s majetkom MAS ŽIBRICA
- b) kontroluje dodržiavanie stanov a organizačného poriadku MAS ŽIBRICA
- c) upozorňuje na nedostatky a stanovuje lehoty ich odstránenia.

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor je orgán MAS ŽIBRICA, ktorý má za úlohu monitorovať priebeh implementácie integrovanej stratégie rozvoja územia. Jeho členov vyberá, schvaľuje a odvoláva Predsedníctvo MAS na obdobie implementovania integrovanej stratégie rozvoja územia. Monitorovací výbor sa stretáva minimálne 2 krát ročne a na svojich zasadnutiach sa riadi štatútom a manuálmi, ktoré vypracuje a schváli Predsedníctvo. Hlavnou činnosťou Monitorovacieho výboru je monitorovanie, hodnotenie implementácie a manažmentu integrovanej stratégie rozvoja územia, vrátane navrhovania zmien v súlade s dosahovaním cieľov stratégie. Monitorovací výbor MAS na svojom prvom zasadnutí stanoví rozsah činnosti. Rozsah činnosti Monitorovacieho výboru MAS podlieha schváleniu Predsedníctva MAS.

Kancelária

Kancelária MAS zabezpečuje každodennú činnosť MAS ŽIBRICA pod vedením Predsedníctva. Na čele Kancelárie je manažér MAS menovaný Predsedníctvom. Manažér MAS je povinný zúčastňovať sa zasadnutí Predsedníctva s hlasom poradným. Kancelária pracuje na základe pracovného a organizačného poriadku schváleného Predsedníctvom. Administratívu a realizáciu úloh združenia zabezpečujú zamestnanci MAS, ktorí môžu byť členmi len Valného zhromaždenia. Medzi hlavné činnosti Kancelárie MAS patrí:

- a) zabezpečenie chodu kancelárie, finančné riadenie a vnútorný audit stratégie
- b) príprava materiálov na zasadnutia Valného zhromaždenia, Predsedníctva, Výberovej komisie, Revíznej komisie a Monitorovacieho výboru
- c) zabezpečenie kontaktu s potenciálnymi a existujúcimi užívateľmi integrovanej stratégie rozvoja územia, poskytovanie poradenstva a konzultácií
- d) organizovanie vzdelávacích a tréningových podujatí MAS ŽIBRICA,
- e) organizovanie informačných kampaní, výziev pre jednotlivé opatrenia ISRÚ
- f) zabezpečenie celej administratívy súvisiacej s implementáciou stratégie
- g) komunikácia s PPA a zabezpečenie monitoringu implementácie stratégie zo strany MAS ŽIBRICA
- h) zabezpečenie ďalších činností z poverenia Predsedníctva

Kancelária MAS bude zložená z nasledovných pracovníkov:

Manažér MAS

Bude zabezpečovať formálnu kontrolu prijatých ŽoNFP od konečných prijímateľov (predkladateľov projektu), zároveň bude zabezpečovať registráciu ŽoNFP, poskytovanie informácií konečným prijímateľom, zabezpečovať zber informácií pre monitoring a hodnotenie ďalšie administratívne činnosti MAS. Okrem uvedeného bude pripravovať odborné podklady pre projektové výzvy, komunikačnú kampaň, bude zabezpečovať konzultácie a odborné školenia pre záujemcov. Pozícia projektového manažéra MAS bude zabezpečovaná prostredníctvom služieb pracovného charakteru (externý zamestnanec), ktoré budú zabezpečené dodávateľsky na základe mandátnej zmluvy podľa Zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka, príp. dobrovoľnícky.

Administratívny pracovník

Bude zabezpečovať každodennú prevádzku a administratívnu činnosť MAS, bude viesť evidenciu a predpísanú archiváciu a pripravovať podkladové materiály na zasadnutia jednotlivých orgánov MAS a pod. Pozícia administratívneho pracovníka MAS bude zabezpečovaná interným zamestnancom v trvalom pracovnom pomere na plný úväzok.

Požiadavky pre personálne obsadenie pracovnej pozície administratívneho pracovníka

- a) minimálne stredoškolské vzdelanie
- b) počítačové zručnosti na vysokej úrovni (MSWord, Excel, Power Point, internet, príp. iné programové aplikácie)
- c) skúsenosti s implementáciou a administráciou projektov
- d) vedomosti so zameraním na prístup CLLD a regionálny rozvoj
- e) jazykové znalosti (slovenčina, príp. maďarčina, angličtina)
- f) vysoké pracovné nasadenie

Účtovník

Bude zabezpečovať účtovnú evidenciu a hospodárenie s finančnými prostriedkami a majetkom MAS a zároveň bude niesť zodpovednosť za správnosť účtovnej evidencie. Pozícia účtovníka MAS bude zabezpečovaná interným zamestnancom v trvalom pracovnom pomere na plný úväzok.

Požiadavky pre personálne obsadenie pracovnej pozície účtovníka

- a) minimálne stredoškolské vzdelanie s maturitou ekonomického smeru
- b) vedomosti z oblasti jednoduchého resp. podvojného účtovníctva

- c) skúsenosti s účtovaním projektov
- d) počítačové zručnosti (MSWord, Excel, Power Point, internet, príp. iné programové aplikácie)
- e) prax v účtovníctve min. 5 rokov

5.1.2. Implementačný proces MAS

Implementačný proces popisuje proces výberu, hodnotenia a schvaľovania žiadostí o NFP a zohľadňuje podmienky riadiacich dokumentov (PRV a IROP). Implementačný proces je spracovaný v dvoch rovinách, z ktorých jedna sa vzťahuje na opatrenia financované v rámci Programu rozvoja vidieka a druhá v rámci Integrovaného regionálneho rozvojového programu.

Implementačný proces opatrení financovaných v rámci Programu rozvoja vidieka (PRV)

Uvedený proces sa vzťahuje na nasledovné opatrenia stratégie CLLD:

- 1.1 Podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov
- 1.2 Podpora pre investície na spracovanie /uvádzanie na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov
- 1.3 Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov
- 1.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností
- 2.1 Zlepšenie kvality infraštruktúry a vzhľadu obcí
- 3.1 Investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Výzva na predkladanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

MAS informuje verejnosť o možnostiach predkladania Žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP) v rámci implementácie stratégie CLLD prostredníctvom jednotlivých Výziev. MAS vyhlási výzvu na predkladanie projektových zámerov zverejnením na webovom sídle PPA (www.apa.sk). Výzvu na predkladanie projektov v rámci implementácie stratégie zverejní MAS tiež i na web stránke miestnej akčnej skupiny (www.ozzibrica.sk) a na web stránkach členských obcí. MAS stanovuje postup pre výber projektov v rámci jednotlivých opatrení financovaných v rámci PRV prostredníctvom jedného kola (výzva na predkladanie ŽoNFP).

Jednotlivé výzvy MAS budú vyhlasované v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev, ktorý bude zverejnený na webovom sídle MAS (www.ozzibrica.sk). V prípade posunu vyhlásenia výzvy v porovnaní s plánovaným termínom o viac ako štyri mesiace, alebo v prípade vecných zmien v uvádzaných údajoch bude harmonogram výziev aktualizovaný.

Výzvy môžu mať podobu:

- a) **uzavretej výzvy**, ktorá je charakterizovaná presným určením dátumu jej vyhlásenia a dátumu jej uzavretia, pričom dĺžka trvania uzavretej výzvy na predkladanie ŽoNFP je minimálne 30 pracovných dní, samotná lehota na predkladanie ŽoNFP môže byť vo výzve kratšia, vždy však musí končiť posledným dňom trvania výzvy. V rámci uzavretej výzvy predkladajú žiadatelia svoje ŽoNFP v termíne ktorý je uvedený vo Výzve na implementáciu stratégie CLLD vyhlásenej MAS.
- b) **otvorenej výzvy**, ktorej dĺžka trvania je závislá na disponibilných finančných prostriedkoch, ktorých vyčerpanie je dôvodom na ukončenie tohto druhu výzvy. Poskytovateľ zverejní na svojom webovom sídle informáciu o tom, že plánuje ukončiť výzvu z dôvodu blížiaceho sa vyčerpania alokácie finančných prostriedkov najmenej 15 pracovných dní pred predpokladaným uzavretím výzvy. V rámci otvorenej výzvy predkladajú žiadatelia svoje ŽoNFP priebežne až do vyčerpania finančných prostriedkov.

Žiadosti o NFP sa vypracúvajú a predkladajú výlučne v nadväznosti na aktuálne zverejnené výzvy.

Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá výziev

Hodnotiace a výberové kritériá sú stanovené pre každé opatrenie. Hodnotiace kritériá výberu projektov špecifikuje príloha č. 3 projektového zámeru Všeobecné podmienky poskytnutia nenávratného finančného príspevku, výberové kritériá pre výber projektov a hodnotiace kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia financované v rámci implementácie MAS ŽIBRICA.

Vypracovanie Žiadosti o nenávratný finančný príspevok

Po kladnom posúdení všetkých podmienok oprávnenosti svojho projektu v zmysle výzvy pristúpi žiadateľ k samotnému vypracovaniu žiadosti o nenávratný finančný príspevok, ktorá by mala obsahovať všetky podrobné informácie o jeho projekte v požadovanej forme.

Žiadateľ vypracuje ŽoNFP a príslušnú požadovanú dokumentáciu v súlade s inštrukciami k vypracovaniu žiadosti o NFP uvedenými vo vyhlásenej výzve a žiadosť o NFP predkladá spôsobom a v termínoch na predkladanie žiadosti o NFP definovanými vo Výzve. ŽoNFP spolu s prílohami v zmysle Výzvy žiadateľ predkladá na predpísanom tlačíve, ktoré bude zverejnené na internetovej stránke PPA (www.apa.sk), web stránke miestnej akčnej skupiny (www.ozzibrica.sk) a na web stránkach členských obcí. Žiadateľ predkladá svoju ŽoNFP do kancelárie MAS. Neoddeliteľnou súčasťou ŽoNFP sú povinné prílohy, ktorých forma a rozsah bude definovaná v konkrétnej Výzve.

Jednotlivé údaje uvedené v ŽoNFP je potrebné vyplniť dôsledne, zrozumiteľne a jednoznačne, aby bolo zaručené pochopenie ich obsahu, najmä s ohľadom na to:

- a) akým spôsobom budú dosiahnuté ciele projektu,
- b) aké budú prínosy jeho uskutočnenia,
- c) a spôsob, akým projekt prispieva k dosiahnutiu cieľov ROP stratégie MAS.

Vzhľadom na to, že informácie poskytované v žiadosti budú tvoriť základ pre hodnotenie projektu a rozhodnutie o poskytnutí NFP, je potrebné venovať značnú pozornosť jeho spracovávaniu a v prípade nejasností vyhľadať odbornú asistenciu u manažéra MAS.

Doručovanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Žiadateľ doručuje ŽoNFP osobne alebo poštovou prepravou v písomnej podobe na adresu sídla MAS určenú vo výzve. Doručením ŽoNFP na adresu MAS sa začína konanie o ŽoNFP. ŽoNFP sa predkladajú v jednom originálnom vyhotovení a v jednej kópii, podpísané štatutárnym zástupcom žiadateľa alebo osobou úradne splnomocnenou štatutárnym orgánom žiadateľa spolu so všetkými povinnými prílohami v zalepenej obálke/balíku. V ľavom hornom rohu obálky/balíka budú uvedené údaje:

- číslo výzvy na predkladanie ŽoNFP,
- názov žiadateľa,
- IČO žiadateľa
- názov opatrenia.

V ľavom dolnom rohu obálky bude napísané: „Neotvárať“. Rozhodujúcim dátumom na splnenie podmienky podať ŽoNFP včas je dátum odovzdania písomnej verzie ŽoNFP osobne

na adrese MAS alebo dátum odovzdania na poštovú, resp. inú prepravu najneskôr v posledný deň uzávierky výzvy, resp. lehoty určenej na predkladanie ŽoNFP vo výzve.

Po zaregistrovaní ŽoNFP MAS vystaví žiadateľovi Potvrdenie o registrácii žiadosti, ktoré doručí poštovou prepravou na adresu sídla žiadateľa.

Kontrola formálnej správnosti Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Po vydaní potvrdenia o registrácii ŽoNFP overí MAS v rámci administratívnej kontroly kompletnosť ŽoNFP, t.j., či formulár ŽoNFP obsahuje všetky požadované údaje a či ŽoNFP obsahuje všetky povinné prílohy. V prípade, ak manažér MAS pri administratívnej kontrole zistí, že ŽoNFP bola podaná ako nekompletná a neobsahuje formálne náležitosti, bude žiadateľovi zaslaná výzva na doplnenie a to osobne alebo doporučené poštou. Pri osobnom prevzatí Výzvy na doplnenie ŽoNFP musí byť jej osobné prevzatie žiadateľom potvrdené podpisom a pečiatkou (ak je žiadateľ povinný ju používať) a to na rovnopise Výzvy na doplnenie ŽoNFP, ktorý sa zakladá do ŽoNFP. V rámci výzvy na doplnenie môžu byť žiadatelia požiadaní o doplnenie chýbajúcich príloh, podpisov a pod. v lehote nie kratšej ako 5 pracovných dní. V prípade, že žiadateľ ŽoNFP nedoplní v stanovenej lehote, MAS v zmysle Zák. č. 292/2014 Z.z., §20, ods. 1, písm. c) navrhne zastavenie konanie o ŽoNFP podľa § 20 ods. 1 písm. c). zákona 292/2014 Z. z. V rámci kontroly formálnej správnosti Žiadostí o nenávratný finančný príspevok vykonáva manažér MAS kontrolu úplnosti ŽoNFP v rámci ktorej posudzuje:

- počet a rozsah vyhotovení častí predkladanej dokumentácie žiadosti o NFP;
- vzájomnú zhodu údajov vo všetkých častiach dokumentácie žiadosti o NFP
- podpísanie originálu žiadosti o NFP oprávnenou osobou;
- kompletnosť vyplňaných údajov
- kompletnosť, vecnú správnosť a úplnosť príloh, právoplatnosť v súlade s požiadavkami uvedenými vo výzve na predkladanie žiadostí o NFP

Manažér MAS predloží zaregistrované ŽoNFP, ktoré nesplnili podmienky formálnej kontroly na schválenie Výberovej komisii MAS. Na základe tohto schválenia budú žiadatelia, ktorí nesplnili podmienky formálnej kontroly a ani v termíne určenom na doplnenie ŽoNFP, neodstránili zistené nedostatky z ďalšieho hodnotenia vylúčení. MAS o tejto skutočnosti osobne alebo doporučené poštou informuje žiadateľov. Pri osobnom prevzatí musí byť osobné prevzatie žiadateľom potvrdené podpisom a pečiatkou (ak je žiadateľ povinný ju používať)

a to na rovnopise.

Kontrola vecnej správnosti a odborné hodnotenie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Po kontrole formálnej správnosti je realizovaný proces kontroly vecnej správnosti a odborného hodnotenia, ktorého cieľom je vykonať odborné, objektívne, nezávislé a transparentné posúdenie súladu žiadostí o NFP s hodnotiacimi kritériami, stanovenými v stratégii MAS. Odborné hodnotenie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok je zabezpečované Výberovou komisiou MAS, ktorej členovia majú náležitú odbornú prax, sú bezúhonní a v súvislosti s odborným hodnotením podpisujú Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Výberová komisia MAS vykoná administratívnu kontrolu prijatých a zaregistrovaných ŽoNFP, ktoré splnili podmienky formálnej kontroly. Pri kompletných ŽoNFP overuje Výberová komisia MAS splnenie každej jednotlivkej podmienky poskytnutia príspevku na základe údajov uvedených žiadateľom v ŽoNFP a v relevantných prílohách, ktorými žiadateľ preukazuje splnenie vybraných podmienok poskytnutia príspevku. V rámci kontroly vecnej správnosti Žiadostí o nenávratný finančný príspevok vykonáva Výberová komisia MAS kontrolu úplnosti ŽoNFP, zároveň skontroluje splnenie všeobecných podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku a následne MAS v rámci odborného hodnotenia ŽoNFP zabezpečí posúdenie ŽoNFP Výberovou komisiou, ktorá vyhodnotí predložené ŽoNFP na základe hodnotiacich, výberových a rozlišovacích kritérií zverejnených vo výzve. Výberová komisia MAS:

- a) hodnotí a vyberá ŽoNFP
- b) zisťuje splnenie podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve
- c) podáva návrh na schválenie alebo nechválenie ŽoNFP
- d) zoradí ŽoNFP podľa výsledkov vykonaného hodnotenia

Aplikáciou výberových kritérií, výberová komisia stanoví poradie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok, ktoré je vytvorené od najvyššie umiestnenej ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku. Po ukončení procesu výberu ŽoNFP výberová komisia vypracuje v rámci každého kola hodnotenia Protokol o výbere ŽoNFP, v ktorom navrhne jednotlivé ŽoNFP na vydanie príslušného rozhodnutia (rozhodnutie o schválení/neschválení ŽoNFP, rozhodnutie o zastavení konania). Výberová komisia MAS zoradí ŽoNFP podľa výsledkov vyhodnotenia projektov (ŽoNFP) a predloží zoznam ŽoNFP, ktoré odporúča

schváliť na financovanie Predsedníctvu MAS (výkonnému orgánu) na schválenie. Protokol o výbere projektov ŽoNFP spolu so všetkými prijatými ŽoNFP, v rámci príslušného kola hodnotenia, je MAS povinná predložiť na PPA do 30 pracovných dní odo dňa ukončenia výzvy.

Žiadatelia, ktorí nespĺnili podmienky administratívnej kontroly vykonanej MAS, budú o tejto skutočnosti informovaní do 7 pracovných dní od ukončenia administratívnej kontroly vykonanej MAS osobne alebo doporučenou poštou.

Po doručení ŽoNFP na PPA je vykonaná opätovná kontrola formálnej správnosti ŽoNFP, opätovná kontrola vecnej správnosti ŽoNFP a tiež jej odborné hodnotenie zo strany PPA. Po ukončení kontrolného procesu zasiela PPA zoznam schválených žiadostí o NFP príslušnej MAS a tá následne príslušnému samosprávnemu kraju za účelom zníženia rizika dvojitého financovania. Po schválení ŽoNFP bude so žiadateľom uzatvorená Zmluva o poskytnutí NFP.

Implementačný proces opatrení financovaných v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP)

Uvedený proces sa vzťahuje na nasledovné opatrenia stratégie CLLD:

1.5 Zakladanie nových mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev

1.6 Podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev

2.2 Rozvoj cyklo dopravy a jej prvkov

3.2 Podpora sociálnych služieb a zariadení

3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít

Výzva na predkladanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

MAS informuje verejnosť o možnostiach predkladania Žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP) v rámci implementácie stratégie CLLD prostredníctvom jednotlivých Výziev. MAS vyhlási Výzvu na predkladanie ŽoNFP zverejnením na web stránke miestnej akčnej skupiny (www.ozzibrica.sk). Výzva bude zároveň zverejnená na webovej stránke RO pre IROP, ktorý zároveň zabezpečí zadanie informácie o vyhlásení výzvy a jej aktivovanie v ITMS2014+. Výzvu na predkladanie ŽoNFP zverejní MAS tiež i na web stránkach členských obcí.

Jednotlivé výzvy MAS budú vyhlasované v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev, ktorý bude zverejnený na webovom sídle MAS (www.ozzibrica.sk) a na webovom sídle RO pre IROP. V prípade posunu vyhlásenia výzvy v porovnaní s plánovaným termínom o viac ako štyri mesiace, alebo v prípade vecných zmien v uvádzaných údajoch bude harmonogram výziev aktualizovaný.

Výzvy realizované v rámci opatrení financovaných z IROP môžu mať iba podobu **otvorenej výzvy**, ktorej dĺžka trvania je závislá na disponibilných finančných prostriedkoch, ktorých vyčerpanie je dôvodom na ukončenie tohto druhu výzvy. Poskytovateľ zverejní na svojom webovom sídle informáciu o tom, že plánuje ukončiť výzvu z dôvodu blížiaceho sa vyčerpania alokácie finančných prostriedkov v lehote najmenej mesiac pred predpokladaným uzavretím výzvy. V rámci otvorenej výzvy predkladajú žiadatelia svoje ŽoNFP priebežne až do vyčerpania finančných prostriedkov. MAS zároveň priebežne zverejňuje informáciu o tom, že dopyt predložených ŽoNFP dosiahol indikatívnu alokáciu, resp. aktuálne voľnú časť indikatívnej alokácie z dôvodu, aby sa mohli žiadatelia efektívne rozhodovať pri predkladaní ŽoNFP. Žiadosti o NFP sa vypracúvajú a predkladajú výlučne v nadväznosti na aktuálne zverejnené výzvy.

Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá výziev

Hodnotiace a výberové kritériá sú stanovené pre každé opatrenie. Hodnotiace kritériá výberu projektov špecifikuje príloha č. 3 projektového zámeru Všeobecné podmienky poskytnutia nenávratného finančného príspevku, výberové kritériá pre výber projektov a hodnotiace kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia financované v rámci implementácie MAS ŽIBRICA.

Vypracovanie Žiadosti o nenávratný finančný príspevok

Po kladnom posúdení všetkých podmienok oprávnenosti svojho projektu v zmysle výzvy pristúpi žiadateľ k samotnému vypracovaniu žiadosti o nenávratný finančný príspevok, ktorá by mala obsahovať všetky podrobné informácie o jeho projekte v požadovanej forme. Žiadateľ vypracuje ŽoNFP a príslušnú požadovanú dokumentáciu v súlade s inštrukciami k vypracovaniu žiadosti o NFP uvedenými vo vyhlásenej výzve a žiadosť o NFP predkladá spôsobom a v termínoch na predkladanie žiadosti o NFP definovanými vo Výzve. ŽoNFP spolu s prílohami v zmysle Výzvy žiadateľ predkladá na predpísanom tlačíve, ktorého vzor

vydáva RO pre IROP. Neoddeliteľnou súčasťou ŽoNFP sú povinné prílohy, ktorých formu a rozsah definuje RO pre IROP v konkrétnej Výzve.

Jednotlivé údaje uvedené v ŽoNFP je potrebné vyplniť dôsledne, zrozumiteľne a jednoznačne, aby bolo zaručené pochopenie ich obsahu, najmä s ohľadom na to:

- a) akým spôsobom budú dosiahnuté ciele projektu,
- b) aké budú prínosy jeho uskutočnenia,
- c) a spôsob, akým projekt prispieva k dosiahnutiu cieľov ROP stratégie MAS.

Vzhľadom na to, že informácie poskytované v žiadosti budú tvoriť základ pre hodnotenie projektu a rozhodnutie o poskytnutí NFP, je potrebné venovať značnú pozornosť jeho spracovávaniu a v prípade nejasností vyhľadať odbornú asistenciu u manažéra MAS

Doručovanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Žiadateľ doručuje ŽoNFP osobne alebo poštovou prepravou v písomnej podobe na adresu sídla MAS určenú vo výzve. Žiadateľ doručuje ŽoNFP tiež aj elektronicky prostredníctvom verejnej časti ITMS2014+. Doručením ŽoNFP na adresu MAS sa začína konanie o ŽoNFP. Po doručení ŽoNFP MAS posúdi splnenie podmienky doručenia ŽoNFP riadne, včas a vo forme určenej vo výzve. ŽoNFP je doručená vo forme určenej MAS, ak je doručená prostredníctvom verejnej časti ITMS2014+ a v písomnej podobe. Rozhodujúcim dátumom na splnenie podmienky podať ŽoNFP včas je dátum odovzdania písomnej verzie ŽoNFP osobne na MAS (MAS o prijatí ŽoNFP vystaví žiadateľovi potvrdenie s vyznačeným dátumom prijatia ŽoNFP a kópiu potvrdenia uchováva v spise k prijatej ŽoNFP) alebo dátum odovzdania na poštovú, resp. inú prepravu (napr. zasielanie prostredníctvom kuriéra) najneskôr v posledný deň uzávierky výzvy, resp. lehoty určenej na predkladanie ŽoNFP vo výzve. ŽoNFP je doručená riadne, ak spĺňa požiadavky na formát stanovený explicitne vo výzve a zaslaný formát umožňuje objektívne posúdenie obsahu ŽoNFP (podmienka nie je splnená najmä v prípadoch, kedy je obsah ŽoNFP vyplnený v inom ako slovenskom jazyku alebo jazyku určenom vo výzve ako akceptovateľným alebo písmom, ktoré neumožňuje rozpoznanie obsahu textu). V prípade, ak žiadateľ nepredložil ŽoNFP riadne, včas alebo v určenej forme, MAS zastaví konanie v zmysle Zák. č. 292/2014 Z.z., §20, ods. 1 písm. c) a informuje o tejto skutočnosti žiadateľa. Po overení splnenia podmienok predložiť ŽoNFP riadne, včas a v určenej forme, MAS zaregistruje ŽoNFP v ITMS 2014+.

Kontrola formálnej správnosti Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Pri ŽoNFP, ktoré splnili podmienky doručenia, MAS ďalej overí v rámci administratívneho overenia splnenie každej jednotlivkej podmienky poskytnutia príspevku na základe údajov uvedených žiadateľom v ŽoNFP, dostupných zdrojoch pre priame overenie podmienok poskytnutia príspevku a v relevantných prílohách, ktorými žiadateľ preukazuje splnenie vybraných podmienok poskytnutia príspevku.

V prípade, ak manažér MAS pri administratívnej kontrole zistí, že ŽoNFP bola podaná ako nekompletná a neobsahuje formálne náležitosti, bude žiadateľovi zaslaná výzva na doplnenie a to osobne alebo doporučené poštou. Pri osobnom prevzatí Výzvy na doplnenie ŽoNFP musí byť jej osobné prevzatie žiadateľom potvrdené podpisom a pečiatkou (ak je žiadateľ povinný ju používať) a to na rovnopise Výzvy na doplnenie ŽoNFP, ktorý sa zakladá do ŽoNFP. V rámci výzvy na doplnenie môžu byť žiadatelia požiadaní o doplnenie chýbajúcich príloh, podpisov a pod. v lehote nie kratšej ako 5 pracovných dní. V prípade, že žiadateľ ŽoNFP nedoplní v stanovenej lehote, MAS v zmysle Zák. č. 292/2014 Z.z., §20, ods. 1, písm. c) navrhne zastavenie konanie o ŽoNFP podľa § 20 ods. 1 písm. c). zákona 292/2014 Z. z. V rámci kontroly formálnej správnosti Žiadostí o nenávratný finančný príspevok vykonáva manažér MAS kontrolu úplnosti ŽoNFP v rámci ktorej posudzuje:

- počet a rozsah vyhotovení častí predkladanej dokumentácie žiadosti o NFP;
- vzájomnú zhodu údajov vo všetkých častiach dokumentácie žiadosti o NFP
- podpísanie originálu žiadosti o NFP oprávnenou osobou;
- kompletnosť vyplňaných údajov
- kompletnosť, vecnú správnosť a úplnosť príloh, právoplatnosť v súlade s požiadavkami uvedenými vo výzve na predkladanie žiadostí o NFP

V prípade nesplnenia niektorej z podmienok poskytnutia príspevku a to ani po predložení doplnených údajov zo strany žiadateľa MAS navrhne vydanie Rozhodnutia o neschválení ŽoNFP, pričom v návrhu identifikuje ktorá z podmienok nebola splnená. Manažér MAS predloží zaregistrované ŽoNFP, ktoré nesplnili podmienky formálnej kontroly na schválenie Výberovej komisii MAS. Na základe tohto schválenia budú žiadatelia, ktorí nesplnili podmienky formálnej kontroly a ani v termíne určenom na doplnenie ŽoNFP, neodstránili zistené nedostatky z ďalšieho hodnotenia vylúčení. MAS o tejto skutočnosti osobne alebo doporučené poštou informuje žiadateľov. Pri osobnom prevzatí musí byť osobné prevzatie žiadateľom potvrdené podpisom a pečiatkou (ak je žiadateľ povinný ju používať) a to na rovnopise.

Kontrola vecnej správnosti a odborné hodnotenie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Po kontrole formálnej správnosti je realizovaný proces kontroly vecnej správnosti a odborného hodnotenia, ktorého cieľom je vykonať odborné, objektívne, nezávislé a transparentné posúdenie súladu žiadostí o NFP s hodnotiacimi kritériami, stanovenými v stratégii MAS. Odborné hodnotenie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok je zabezpečované Výberovou komisiou MAS, ktorej členovia majú náležitú odbornú prax, sú bezúhonní a v súvislosti s odborným hodnotením podpisujú Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Výberová komisia MAS vykoná administratívnu kontrolu prijatých a zaregistrovaných ŽoNFP, ktoré splnili podmienky formálnej kontroly. Pri kompletných ŽoNFP overuje Výberová komisia MAS splnenie každej jednotlivej podmienky poskytnutia príspevku na základe údajov uvedených žiadateľom v ŽoNFP a v relevantných prílohách, ktorými žiadateľ preukazuje splnenie vybraných podmienok poskytnutia príspevku. V rámci kontroly vecnej správnosti Žiadostí o nenávratný finančný príspevok vykonáva Výberová komisia MAS kontrolu úplnosti ŽoNFP, zároveň skontroluje splnenie všeobecných podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku a následne MAS v rámci odborného hodnotenia ŽoNFP zabezpečí posúdenie ŽoNFP Výberovou komisiou, ktorá vyhodnotí predložené ŽoNFP na základe hodnotiacich, výberových a rozlišovacích kritérií zverejnených vo výzve. Výberová komisia MAS:

- e) hodnotí a vyberá ŽoNFP
- f) zisťuje splnenie podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve
- g) podáva návrh na schválenie alebo neschválenie ŽoNFP
- h) zoradí ŽoNFP podľa výsledkov vykonaného hodnotenia

Aplikáciou výberových kritérií, ktorých súčasťou sú rozlišovacie kritéria výberová komisia stanoví poradie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok, ktoré je vytvorené od najvyššie umiestnenej ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku. Po ukončení procesu výberu ŽoNFP výberová komisia vypracuje v rámci každého kola hodnotenia Protokol o výbere ŽoNFP, v ktorom navrhne jednotlivé ŽoNFP na vydanie príslušného rozhodnutia (rozhodnutie o schválení/neschválení ŽoNFP, rozhodnutie o zastavení konania). Výberová komisia MAS zoradí ŽoNFP podľa výsledkov vyhodnotenia projektov (ŽoNFP) a predloží zoznam ŽoNFP, ktoré odporúča schváliť na financovanie Predsedníctvu MAS

(výkonnému orgánu) na schválenie. Protokol o výbere ŽoNFP spolu so všetkými predloženými ŽoNFP, v rámci príslušného kola hodnotenia, je MAS povinná predložiť na RO pre IROP do 30 pracovných dní od termínu uvedeného vo výzve.

Žiadatelia, ktorí nespĺnili podmienky administratívnej kontroly vykonanej MAS, budú o tejto skutočnosti informovaní do 7 pracovných dní od ukončenia administratívnej kontroly vykonanej MAS osobne alebo doporučenou poštou.

Po doručení ŽoNFP na RO pre IROP, ktorý overí v kompletnosť ŽoNFP, ako aj splnenie každej jednotlivkej podmienky poskytnutia príspevku na základe údajov uvedených žiadateľom v ŽoNFP a v relevantných prílohách, ktorými žiadateľ preukazuje splnenie vybraných podmienok poskytnutia príspevku v zmysle vyhlásenej výzvy a stratégie CLLD a overí ich súlad s kontrolným zoznamom k administratívnej a odbornému hodnoteniu a výberu ŽoNFP. Na základe skutočností zistených v rámci overovania procesu výberu ŽoNFP zo strany MAS vydá RO o ŽoNFP:

- a) Rozhodnutie o schválení;
- b) Rozhodnutie o neschválení;
- c) Rozhodnutie o zastavení konania.

RO zabezpečí vydanie rozhodnutia pri všetkých ŽoNFP najneskôr v termíne 30 pracovných dní od doručenia Protokolu o výbere ŽoNFP z MAS. Do lehoty na vydanie rozhodnutia sa nezapočítava doba potrebná na predloženie náležitostí zo strany MAS na základe výzvy zaslanej RO pre IROP (t.j. prerušuje sa v momente zaslania výzvy na doplnenie chýbajúcich náležitostí a začína plynúť momentom doručenia náležitostí na RO pre IROP).

Uzatvorenie Zmluvy o poskytnutí NFP

Po ukončení procesu schvaľovania a výbere vhodných projektov RO pre IROP zabezpečí v súvislosti s poskytovaním príspevku prostredníctvom uzavretej zmluvy o NFP vhodné podmienky pre ich správnu a včasnú realizáciu. Príspevok sa poskytuje prijímateľovi na základe a v súlade so zmluvou o NFP uzavretou podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka v nadväznosti na § 25 ods. 1 zák. č. 292/2014 Z.z..

RO pre IROP zabezpečí zaslanie návrhu na uzavretie zmluvy o NFP podpísanej štatutárnym orgánom RO pre IROP, resp. jeho oprávneným zástupcom v minimálne troch rovnopisoch doporučenou poštou, alebo iným vhodným spôsobom v termíne do 10 pracovných dní od

vydania rozhodnutia o schválení ŽoNFP. Ak žiadateľ neposkytol potrebnú súčinnosť nevyhnutnú k príprave návrhu zmluvy o NFP v primeranej lehote stanovenej RO pre IROP, RO pre IROP nezašle návrh na uzavretie zmluvy o NFP žiadateľovi.

Implementačný proces opatrení financovaných v rámci iných zdrojov

Uvedený proces sa vzťahuje na nasledovné opatrenia stratégie CLLD, ktorých aktivity budú financované aj z OP LZ:

1.3 Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov (6.1)

3.2 Podpora sociálnych služieb a zariadení (5.1.2)

3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít (5.1.2)

Výzva na predkladanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

MAS informuje verejnosť o možnostiach predkladania Žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP) v rámci implementácie stratégie CLLD prostredníctvom jednotlivých Výziev. MAS vyhlási Výzvu na predkladanie ŽoNFP zverejnením web stránke miestnej akčnej skupiny (www.ozzibrica.sk). Výzvu na predkladanie ŽoNFP zverejní MAS tiež i na web stránkach členských obcí.

Žiadosti o NFP sa vypracúvajú a predkladajú výlučne v nadväznosti na aktuálne zverejnené výzvy. Výzva obsahuje:

Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá výziev

Výberové a hodnotiace kritériá budú uvedené v konkrétnych výzvach.

Vypracovanie Žiadosti o nenávratný finančný príspevok

Po kladnom posúdení všetkých podmienok oprávnenosti svojho projektu v zmysle výzvy pristúpi žiadateľ k samotnému vypracovaniu žiadosti o nenávratný finančný príspevok, ktorá by mala obsahovať všetky podrobné informácie o jeho projekte v požadovanej forme. Žiadateľ vypracuje ŽoNFP a príslušnú požadovanú dokumentáciu v súlade s inštrukciami k vypracovaniu žiadosti o NFP uvedenými vo vyhlásenej výzve a žiadosť o NFP predkladá spôsobom a v termínoch na predkladanie žiadosti o NFP definovanými vo Výzve. ŽoNFP spolu s prílohami v zmysle Výzvy žiadateľ predkladá na predpísanom tlačíve. Neoddeliteľnou súčasťou ŽoNFP sú povinné prílohy, ktorých formu a rozsah definuje konkrétna Výzva.

Jednotlivé údaje uvedené v ŽoNFP je potrebné vyplniť dôsledne, zrozumiteľne a jednoznačne, aby bolo zaručené pochopenie ich obsahu, najmä s ohľadom na to:

- d) akým spôsobom budú dosiahnuté ciele projektu,
- e) aké budú prínosy jeho uskutočnenia,
- f) a spôsob, akým projekt prispieva k dosiahnutiu cieľov ROP stratégie MAS.

Vzhľadom na to, že informácie poskytované v žiadosti budú tvoriť základ pre hodnotenie projektu a rozhodnutie o poskytnutí NFP, je potrebné venovať značnú pozornosť jeho spracovávaniu a v prípade nejasností vyhľadať odbornú asistenciu u manažéra MAS.

Doručovanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Žiadateľ doručuje ŽoNFP osobne alebo poštovou prepravou v písomnej podobe na adresu určenú vo výzve. Doručením ŽoNFP na uvedenú adresu sa začína konanie o ŽoNFP. Po doručení ŽoNFP riadiaci orgán posúdi splnenie podmienky doručenia ŽoNFP riadne, včas a vo forme určenej vo výzve.

Kontrola formálnej správnosti Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Pri ŽoNFP, ktoré splnili podmienky doručenia, sa ďalej overí v rámci administratívneho overenia splnenie každej jednotlivej podmienky poskytnutia príspevku na základe údajov uvedených žiadateľom v ŽoNFP, dostupných zdrojoch pre priame overenie podmienok poskytnutia príspevku a v relevantných prílohách, ktorými žiadateľ preukazuje splnenie vybraných podmienok poskytnutia príspevku.

V prípade, ak sa pri administratívnej kontrole zistí, že ŽoNFP bola podaná ako nekompletná a neobsahuje formálne náležitosti, bude žiadateľovi zaslaná výzva na doplnenie a to doporučené poštou. V prípade nesplnenia niektorej z podmienok poskytnutia príspevku a to ani po predložení doplnených údajov zo strany žiadateľa navrhne riadiaci orgán vydanie Rozhodnutia o neschválení ŽoNFP, pričom v návrhu identifikuje ktorá z podmienok nebola splnená.

Kontrola vecnej správnosti a odborné hodnotenie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Po kontrole formálnej správnosti je realizovaný proces kontroly vecnej správnosti a odborného hodnotenia, ktorého cieľom je vykonať odborné, objektívne, nezávislé a

transparentné posúdenie súladu žiadostí o NFP s hodnotiacimi kritériami, stanovenými v riadiacej dokumentácii, operačných programoch a inej relevantnej dokumentácii. Aplikáciou výberových kritérií, ktorých súčasťou sú rozlišovacie kritéria sa stanoví poradie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok, ktoré je vytvorené od najvyššie umiestnenej ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku. Na základe výsledkov hodnotenia bude vydané:

- a) Rozhodnutie o schválení;
- b) Rozhodnutie o neschválení;
- c) Rozhodnutie o zastavení konania.

Uzatvorenie Zmluvy o poskytnutí NFP

Po ukončení procesu schvaľovania a výbere vhodných projektov poskytovateľ príspevku zabezpečí v súvislosti s poskytovaním príspevku prostredníctvom uzavretej zmluvy o NFP vhodné podmienky pre ich správnu a včasnú realizáciu. Príspevok sa poskytuje prijímateľovi na základe a v súlade so zmluvou o NFP uzavretou podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Poskytovateľ zabezpečí zaslanie návrhu na uzavretie zmluvy o NFP podpísanej štatutárnym orgánom, resp. jeho oprávneným zástupcom v minimálne troch rovnopisoch doporučenou poštou, alebo iným vhodným spôsobom. Ak žiadateľ neposkytol potrebnú súčinnosť nevyhnutnú k príprave návrhu zmluvy o NFP v primeranej lehote stanovenej poskytovateľom, ten nezašle návrh na uzavretie zmluvy o NFP žiadateľovi.

5.2. Akčný plán

Akčný plán nie je prehľadom konkrétnych projektov, ktoré sú navrhnuté pre realizáciu stratégie MAS ŽIBRICA. Akčný plán poskytuje bližšiu špecifikáciu opatrení určených v strategickom rámci dokumentu. Bližšie stanovuje, aké aktivity a opatrenia budú v rámci zabezpečovania stratégie CLLD realizované a za akých podmienok. Zároveň poskytuje prehľad o tom, kto bude zodpovedať za ich realizáciu a tiež poskytuje predbežný finančný odhad ich nákladov. Prostredníctvom jednotlivých krokov špecifikovaných v akčnom pláne sa dosiahnu stanovené ciele stratégie. Akčný plán okrem uvedeného tiež stanovuje základné podmienky realizácie jednotlivých opatrení zodpovedajúce podmienkam PRV a IROP a ich

nadväzujúcej riadiacej dokumentácie. Akčný plán stratégie MAS ŽIBRICA je rozdelený na tri hlavné časti:

- ✓ Akčný plán opatrení financovaných z rozpočtu Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR)
- ✓ Akčný plán opatrení financovaných z rozpočtu Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)
- ✓ Akčný plán opatrení financovaných z iných zdrojov

5.2.1. Akčný plán opatrení financovaných z rozpočtu Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR)

Akčný plán opatrení financovaných z rozpočtu Európskeho fondu regionálneho rozvoja v sebe zahŕňa opatrenia, ktoré sú v rámci stratégie MAS ŽIBRICA financované z Integrovaného regionálneho operačného programu v rámci jeho Špecifických cieľov 5.1.1 a 5.1.2.

Opatrenie 1.5 Zakladanie nových mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev

Priradenie k špecifickému cieľu IROP

Špecifický cieľ 5.1.1 – Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií.

Ciele a opis opatrenia

Realizáciou Opatrenia 1.5 sa podporí rozvoj miestneho trhu práce. Opatrenie sa sústreďí na rozvoj a rast udržateľných pracovných miest bez ohľadu na sektor alebo odvetvie vrátane oblasti zelených technológií, s výnimkou podpory tých investícií v poľnohospodárskej prvovýrobe, investícií v spracovaní, vývoji a uvádzaní na trh poľnohospodárskych produktov a potravinárskych výrobkov a investícií do lesných technológií, ktoré sú predmetom podpory PRV. Realizácia Opatrenia 1.5 bude zabezpečená prostredníctvom aktivít zameraných na zakladanie nových mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb a družstiev mimo schém štátnej pomoci.

Oprávnení prijímatelia

- samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH

- nové mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
90,0 %	0,0 %	10,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- ✓ obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest
- ✓ nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb
- ✓ podpora marketingových aktivít
- ✓ podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s IROP je maximálna výška NFP (EFRR, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 1.5 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
183 600 €	0 €	20 400 €	204 000 €
<u>136 600 €</u>		<u>15 177,78 €</u>	<u>151 777,78 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci IROP a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
CO08	Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch	FTE	0	12
CO29	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	počet	0	3
CO28	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	počet	0	2
C001	Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	počet	0	8
MAS01	Počet vytvorených pracovných miest	počet	0	12

Indikatívny harmonogram výziev

09/2018 09/2020

Opatrenie 1.6 Podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev

Priradenie k špecifickému cieľu IROP

Špecifický cieľ 5.1.1 – Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií.

Ciele a opis opatrenia

Realizáciou Opatrenia 1.6 sa podporí rozvoj miestneho trhu práce. Opatrenie sa sústreďí na rozvoj a rast udržateľných pracovných miest bez ohľadu na sektor alebo odvetvie vrátane oblasti zelených technológií, s výnimkou podpory tých investícií v poľnohospodárskej prvovýrobe, investícií v spracovaní, vývoji a uvádzaní na trh poľnohospodárskych produktov a potravinárskych výrobkov a investícií do lesných technológií, ktoré sú predmetom podpory PRV. Realizácia Opatrenia 1.6 bude zabezpečená prostredníctvom aktivít zameraných na podporu existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb a družstiev mimo schém štátnej pomoci.

Oprávnení prijímateľa

- samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH
- existujúce mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
90,0 %	0,0 %	10,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- ✓ obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest
- ✓ nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb
- ✓ podpora marketingových aktivít
- ✓ podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s IROP je maximálna výška NFP (EFRR, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 1.6 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
267 040 €	0 €	29 671,11 €	296 711,11 €
<u>266 000,00 €</u>		<u>29 555,56 €</u>	<u>295 555,56 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené so zreteľom na podmienky určené v rámci IROP a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
CO08	Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch	FTE	0	13
CO29	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	počet	0	3
CO28	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	počet	0	2

C001	Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	počet	0	8
MAS01	Počet vytvorených pracovných miest	počet	0	13

Indikatívny harmonogram výziev

04/2019 04/2021

Opatrenie 2.2 Rozvoj cyklodopravy a jej prvkov

Priradenie k špecifickému cieľu IROP

Špecifický cieľ 5.1.2 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Ciele a opis opatrenia

Cieľom Opatrenia 2.2 je vytváranie predpokladov pre riešenie vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a okolitým zázemím obcí v oblasti podpory verejnej infraštruktúry a verejných služieb tak aby sa zabezpečilo čo možno najefektívnejšie prepojenie medzi rozvojovými centrami a vidieckym prostredím s ohľadom na presun obyvateľstva z práce a do práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, vodného a odpadového hospodárstva a pod. Za týmto účelom budú v rámci Opatrenia 2.2 podporované aktivity vedúce k budovaniu cyklistickej infraštruktúry, ktorá je efektívnym spôsobom prepravy obyvateľstva na krátke vzdialenosti.

Oprávnení prijímatelia

- obce

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
95,0 %	0,0 %	5,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do a zo zamestnania alebo k verejným službám (napr. trasy vedúce k vlakovým, autobusovým zastávkam a staniciam v obciach a mestách) vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjaciach staníc pre elektrobicykle a pod.

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s IROP je maximálna výška NFP (EFRR, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 2.2 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
144 240 €	0 €	7 591,58 €	151 831,58 €
<u>147 400,00 €</u>		<u>7 757,89 €</u>	<u>155 157,89 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci IROP a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
O0158	Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	0	7

MAS02	Dĺžka vybudovaných a obnovených cyklochodníkov	km	0	5
-------	--	----	---	---

Indikatívny harmonogram výziev

03/2017 03/2021

Opatrenie 3.2 Podpora sociálnych služieb a zariadení

Priradenie k špecifickému cieľu IROP

Špecifický cieľ 5.1.2 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Ciele a opis opatrenia

Cieľom Opatrenia 3.2 je vytváranie predpokladov pre riešenie vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a okolitým zázemím obcí v oblasti podpory verejnej infraštruktúry a verejných služieb tak aby sa zabezpečilo čo možno najefektívnejšie prepojenie medzi rozvojovými centrami a okolitými obcami s ohľadom na presun obyvateľstva z práce a do práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, ale i ostatných verejných služieb. Za týmto účelom budú v rámci Opatrenia 2.3 podporované aktivity vedúce k podpore komunitných sociálnych služieb, rozvoju terénnych a ambulantných sociálnych služieb a potrebnej infraštruktúry.

Oprávnení prijímatelia

- obce
- občianske združenia
- neziskové organizácie
- cirkevné organizácie

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
95,0 %	0,0 %	5,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

5. zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia
6. zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb
7. rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb
8. infraštruktúra komunitných centier

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s IROP je maximálna výška NFP (EFRR, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 3.2 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
270 000 €	0 €	14 210,53 €	284 10,53 €
93 000 €		4 894,74 €	97 894,74 €

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci IROP a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
O0158	Počet nových služieb a prvkov verejnej	počet	0	7

	infraštruktúry			
MAS03	Počet nových/inovovaných sociálnych služieb	počet	0	5

Indikatívny harmonogram výziev

11/2016 11/2019

Opatrenie 3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít

Priradenie k špecifickému cieľu IROP

Špecifický cieľ 5.1.2 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Ciele a opis opatrenia

Realizácia opatrenia zabezpečí skvalitnenie a zmodernizovanie výučby primárneho vzdelávania a sprístupní možnosti kvalitného predprimárneho vzdelávania pre širší okruh obyvateľov s ohľadom na marginalizované skupiny

Oprávnení prijímatelia

- obce
- občianske združenia
- neziskové organizácie
- cirkevné organizácie

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
95,0 %	0,0 %	5,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ
- skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s IROP je maximálna výška NFP (EFRR, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 3.3 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
195 840€	0 €	10 307,37 €	206 147,37 €
<u>85 000 €</u>		<u>4 473,68 €</u>	<u>89 473,68 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci IROP a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
O0158	Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	0	4
MAS04	Počet podporených vzdelávacích zariadení	počet	0	4

Indikatívny harmonogram výziev

06/2017 06/2020

Opatrenie 4.2 Zabezpečenie chodu MAS

Priradenie k špecifickému cieľu IROP

Špecifický cieľ 5.1.1 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Ciele a opis opatrenia

Prostredníctvom Opatrenia 4.2 príde k podpore nástroja miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD), ktorý bol doteraz známy pod prístupom LEADER. Pre miestnu úroveň je typická široká rozmanitosť potrieb a výziev, ktorým jednotlivé územia čelia. Pri ich identifikácii ide o riešenia, ktoré majú priamy dopad na dané územie, a to za predpokladu, že príslušná miestna komunita disponuje organizačnou, technickou a finančnou kapacitou na ich riešenie. Z tohto dôvodu budú v rámci Opatrenia 4.2 podporované aktivity podporujúce efektívne zabezpečenie chodu MAS spojené s propagáciou a implementáciou stratégií CLLD.

Oprávnení prijímatelia

- Miestna akčná skupina

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
95,0 %	0,0 %	5,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie)
- vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD
- náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS
- finančné náklady (napr. bankové poplatky)
- náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS)

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s IROP je indikatívna maximálna výška NFP vo výške 59 170 EUR pre 1 MAS na 1 rok, k čomu prislúcha aj spolufinancovanie prijímateľa vo výške 5% z celkových oprávnených výdavkov.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
396 000 €	0 €	20 842,11 €	416 842,11 €
<u>272 000 €</u>		<u>14 315,79 €</u>	<u>286 315,79 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Neaplikuje sa.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
O0241	Financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD	Počet podporených MAS	0	1
MAS01	Počet vytvorených pracovných miest	počet	0	3
MAS05	Počet projektov podporených v rámci MAS	počet	0	50

Indikatívny harmonogram výziev

Neaplikuje sa.

5.2.2. Akčný plán opatrení financovaných z rozpočtu Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)

Akčný plán opatrení financovaných z rozpočtu Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v sebe zahŕňa opatrenia, ktoré sú v rámci stratégie MAS ŽIBRICA financované z Programu rozvoja vidieka v rámci jeho Fokusových oblastí:

3. 1A Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach
4. 2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie
5. 2B Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva, a najmä generačnej výmeny tým, že sa mladým poľnohospodárom do 40 rokov poskytne finančnú podporu na začatie ich poľnohospodárskej podnikateľskej činnosti a prierezovému cieľu inovácie
6. 3A zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií
7. 6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest
8. 6B - Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

Opatrenie 1.1 Podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov

Priradenie fokusovej oblasti PRV

Opatrenie 1.1 zabezpečuje napĺňanie cieľov fokusových oblastí: 2A, 2B, 3A.

Ciele a opis opatrenia

Opatrenie 1.1 stratégie CLLD je priamo prepojené s Podopatrením 4.1 PRV. V nadväznosti na rozvoj poľnohospodárskej výroby je nevyhnutné posilniť konkurencieschopnosť spracovateľského a potravinárskeho priemyslu, jeho výrobnú diverzifikáciu a inováciu a zároveň investovať do ľudských zdrojov. Avšak zvyšovanie produktivity a efektivity výrobných faktorov v poľnohospodárstve je potrebné vyvážiť takými opatreniami, ktoré by jednoznačne zabezpečili ochranu životného prostredia a prispeli k zmierneniu klimatických zmien.

Oprávnení prijímatelia

Prijímateľom pomoci sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
36,75 %	12,25 %	51,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- investície do dlhodobého hmotného majetku vrátane lízingu a investícií na zlepšenie kvalitatívnych vlastností nehnuteľného dlhodobého hmotného majetku spojené s opisom činností
- investície do dlhodobého nehmotného majetku (nadobudnutie alebo vývoj počítačového softvéru a nadobudnutie patentových práv, licencií, autorských práv a ochranných známk);
- investície do dlhodobého hmotného majetku nakúpeného z druhej ruky vrátane jeho lízingu, ale len v prípade, že žiadateľom o NFP je mladý farmár z Opatrenia 6.1 (PRV) a v čase podania žiadosti vek majetku neprevýši 3 roky;
- súvisiace všeobecné náklady definované v kapitole 8.1.3 PRV (v zmysle č. 45 nariadenia 1305/2013.).

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s PRV je maximálna výška NFP (EPFRV, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 1.1 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
134 700 €	44 900 €	186 930,61 €	366 530,61 €

<u>64 200 €</u>	<u>21 400 €</u>	<u>89 093,88 €</u>	<u>174 693,88 €</u>
-----------------	-----------------	--------------------	---------------------

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci PRV a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
M04	Počet podnikov, ktoré získali podporu na investície do poľnohospodárskych podnikov	počet	0	3
M04	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	0	179_600 <u>85 600</u>
M04	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	EUR		366 530,61 <u>174 693,88</u>
M04	Počet operácií, ktoré získali podporu na investície (napr. do poľnohospodárskych podnikov, v oblasti spracovania a uvádzania poľnohospodárskych výrobkov na trh)	počet	0	3
MAS06	Počet podporených projektov	počet	0	3

Indikatívny harmonogram výziev

09/2017 09/2021

Opatrenie 1.2 Podpora pre investície na spracovanie /uvádzanie na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov

Priradenie fokusovej oblasti PRV

Opatrenie 1.2 zabezpečuje napĺňanie cieľov fokusových oblastí: 2A, 2B, 3A, 6A.

Ciele a opis opatrenia

Opatrenie 1.2 stratégie CLLD je priamo prepojené s Podopatrením 4.2 PRV. V nadväznosti na rozvoj poľnohospodárskej výroby je nevyhnutné posilniť konkurencieschopnosť spracovateľského a potravinárskeho priemyslu, jeho výrobnú diverzifikáciu a inováciu. V súvislosti s uvedeným bude možné v rámci Opatrenia 1.2 možné poskytnúť podporu pre investície na spracovanie /uvádzanie na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov, realizovať také investície do hmotného majetku, ktoré sa týkajú spracovania, skladovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov.

Oprávnení prijímatelia

- Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby a/alebo potravinárskej výroby (s výnimkou rybných produktov) v rámci celého rozsahu činností.
- Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby ako aj spracovania vlastnej produkcie. V tomto prípade prijímateľ podpory bude môcť predávať výhradne výrobky, na ktoré sa ako vstup vzťahuje príloha I ZFEÚ

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
33,0 %	11,0 %	56,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- investície do dlhodobého hmotného majetku vrátane lízingu a investícií na zlepšenie kvalitatívnych vlastností nehnuteľného dlhodobého hmotného majetku spojené s opisom činností;
- investície do dlhodobého nehmotného majetku (nadobudnutie alebo vývoj počítačového softvéru a nadobudnutie patentových práv, licencií, autorských práv a ochranných známk v spojitosti so spracovaním poľnohospodárskych produktov);

- súvisiace všeobecné náklady definované v kapitole 8.1.3 PRV (v zmysle č. 45 nariadenia 1305/2013.).

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s PRV je maximálna výška NFP (EPFRV, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 1.2 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
68 850 €	22 950 €	116 836,36 €	208 636,36 €
<u>47 445 €</u>	<u>15 815 €</u>	<u>80 512,73 €</u>	<u>143 772,73 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci PRV a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
M04	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	EUR	0	208 636,36 <u>143 772,73</u>
M04	Celkové verejné výdavky (v EUR)	EUR	0	91 800 <u>63 260,00</u>

M04	Počet operácií, ktoré získali podporu na investície (napr. do poľnohospodárskych podnikov, v oblasti spracovania a uvádzania poľnohospodárskych výrobkov na trh)	počet	0	3
MAS07	Počet podporených podnikateľov	počet	0	3

Indikatívny harmonogram výziev

05/2017 05/2020

Opatrenie 1.3 Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov

Priradenie fokusovej oblasti PRV

Opatrenie 1.3 zabezpečuje napĺňanie cieľov fokusových oblastí: 2A, 2B, 6A

Ciele a opis opatrenia

Opatrenie 1.3 stratégie CLLD je priamo prepojené s Podopatrením 6.1 PRV. Podpora mladých poľnohospodárov prispeje k prevencii a zlepšeniu stavu poľnohospodárskej pôdy. Chceme dosiahnuť nárast záujmu o činnosť v poľnohospodárstve a zachovanie poľnohospodárskej výroby.

Oprávnení prijímatelia

Mladý poľnohospodár – samostatne hospodáriaci roľník (mikropodnik alebo malý podnik v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES), ktorý vykonáva poľnohospodársku prvovýrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku, ktorý je hlavným zdrojom jeho príjmu. Táto fyzická osoba v čase podania ŽoNFP nemá viac ako 40 rokov, má zodpovedajúce profesijné zručnosti a schopnosti a prvýkrát zakladá poľnohospodársky podnik ako jeho jediný a najvyšší predstaviteľ. Bližšia špecifikácia je uvedená v kapitole 8.5.5.3.1.4 PRV.

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky				
Zdroje EÚ	Národné	verejné	Súkromné zdroje	Spolu

	zdroje		
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

Oprávnené náklady sú výlučne náklady uvedené v podnikateľskom pláne. Prijímateľ podpory nie je povinný preukazovať skutočný účel použitia NFP na jednotlivé typy nákladov, uvedených v podnikateľskom pláne.

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s PRV je maximálna výška NFP (EPFRV, štátny rozpočet) v rámci Opatrenia 1.3 stanovená na 50 000 € na 1 mladého poľnohospodára vo forme 2 splátok po dobu max. 5 rokov, pričom 70% podpory sa vypláca po podpise Zmluvy o poskytnutí NFP a 30% po správnej realizácii podnikateľského plánu. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
112 500 €	37 500 €	0 €	150 000 €

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci PRV a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová
--------	------------------	----------------	--------------------	-----------------

				hodnota
M06	Celkové investície (verejné + súkromné)	EUR	0	150 000
M06	Celkové verejné výdavky	EUR	0	150 000
M06	Počet operácií	počet	0	3
M06	Počet prijímateľov (poľnohospodárskych podnikov), ktorí dostávajú pomoc na začatie podnikania pre mladých poľnohospodárov	počet	0	3
MAS08	Počet podporených mladých poľnohospodárov	počet	0	3

Indikatívny harmonogram výziev

04/2018 04/2022

Opatrenie 1.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností

Priradenie fokusovej oblasti PRV

Opatrenie 1.4 zabezpečuje napĺňanie cieľov fokusových oblastí: 6A.

Ciele a opis opatrenia

Opatrenie 1.4 stratégie CLLD je priamo prepojené s Podopatrením 6.4 PRV. V rámci Opatrenia 1.4 realizovať činnosti spojené s poskytovaním služieb pre cieľovú skupinu: deti, seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu. V rámci danej oblasti je možné sa zamerať aj na terapie (hipoterapia, animoterapia), lesnú pedagogiku a pod., ktoré prispievajú k rekonvalescencii, lepšiemu začleneniu do spoločenského života, zvýšeniu motoriky cieľovej skupiny.

Oprávnení prijímatelia

- Mikropodniky a malé podniky (v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES) vo vidieckych oblastiach
- Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky pre mikro a malé podniky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
33,0 %	11,0 %	56,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s oprávnenými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov uvedenou v podkapitole 8.1 PRV;
- všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1 PRV.

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s PRV je maximálna výška NFP (EPFRV, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 1.4 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
95 775 €	31 925 €	162 527,27 €	290 227,27 €
<u>35 280 €</u>	<u>11 760 €</u>	<u>59 869,09 €</u>	<u>106 909,09 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci PRV a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
M06	Počet prijímateľov (poľnohospodárskych podnikov), ktorí dostávajú pomoc na začatie podnikania/podporu na investície do nepoľnohospodárskych činností vo vidieckych oblastiach	počet	0	4
M06	Celkové verejné výdavky	EUR	0	127 700 <u>47 040</u>
M06	Celkové investície (verejné + súkromné)	EUR	0	290 227,27 <u>106 909,09</u>
M06	Počet operácií	počet	0	4
MAS06	Počet podporených projektov	počet	0	4

Indikatívny harmonogram výziev

11/2016 11/2019

Opatrenie 2.1 Zlepšenie kvality infraštruktúry a vzhľadu obcí

Priradenie fokusovej oblasti PRV

Opatrenie 2.1 zabezpečuje napĺňanie cieľov fokusových oblastí: 6B.

Ciele a opis opatrenia

Opatrenie 2.1 stratégie CLLD je priamo prepojené s Podopatrením 7.2 PRV. Realizácia Opatrenia 2.1 prispeje k zlepšeniu kvality života (infraštruktúra, miestne služby) vo vidieckych oblastiach tak aby jednotlivé investície mali vplyv na miestny ekonomický rozvoj v podobe vytvorenia podmienok pre podnikateľov a zároveň zlepšili podmienky pre život

obyvateľov vplyvom na zabránenie odlivu obyvateľov z vidieka. V súvislosti s uvedeným bude možné v rámci Opatrenia 2.1 realizovať činnosti spojené s:

- výstavbou, rekonštrukciou, modernizáciou, dostavbou kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavbou a rekonštrukciou miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavbou, rekonštrukciou a údržbou odvodňovacích kanálov, prehlbovaním existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšením vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Uvedené operácie musia byť v súlade s Programom rozvoja vidieka 2014 – 2020.

Oprávnení prijímatelia

- obce

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky pre mikro a malé podniky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce;
- všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.3 PRV.

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s PRV je maximálna výška NFP (EPFRV, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 2.1 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku je stanovená na 10 000 EUR.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
415 635 €	138 545 €	0 €	554 180 €
<u>315 000 €</u>	<u>105 000 €</u>		<u>420 000 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci PRV a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota
M07	Počet operácií , ktoré získali podporu na investície do infraštruktúry malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie	počet	0	10
M07	Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	počet	0	10 000
M07	Celkové verejné výdavky	EUR	0	554 180 <u>420 000</u>

MAS09	Počet rekonštruovaných verejných priestranstiev	počet	0	5
-------	---	-------	---	---

Indikatívny harmonogram výziev

06/2016 06/2019

Opatrenie 3.1 Investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Priradenie fokusovej oblasti PRV

Opatrenie 3.1 zabezpečuje napĺňanie cieľov fokusových oblastí: 6B

Ciele a opis opatrenia

Opatrenie 3.1 stratégie CLLD je priamo prepojené s Podopatrením 7.4 PRV. Realizácia Opatrenia 3.1 prispeje k zlepšeniu kvality života (infraštruktúra, miestne služby) vo vidieckych oblastiach tak aby jednotlivé investície mali vplyv na miestny ekonomický rozvoj v podobe vytvorenia podmienok pre podnikateľov a zároveň zlepšili podmienky pre život obyvateľov. Optimálne a efektívne využívanie kultúrno-historického a prírodného potenciálu vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie, urýchlia naštartovanie miestneho ekonomického rozvoja založeného na efektívnom využívaní endogénnych zdrojov. V súvislosti s uvedeným bude možné v rámci Opatrenia 3.1 realizovať činnosti spojené s:

- investíciami súvisiacimi s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba, rekonštrukcia, modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;

Uvedené operácie musia byť v súlade s Programom rozvoja vidieka 2014 – 2020.

Oprávnení prijímatelia

- obce

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky pre mikro a malé podniky
--

Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce a vrátane nákladov súvisiacich s investíciami do využívania OZE a do úspor energie, pokiaľ sú tieto investície súčasťou iných investícií v rámci operácie;
- všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.3 PRV.

Minimálna a maximálna výška príspevku

V súlade s PRV je maximálna výška NFP (EPFRV, štátny rozpočet) na jeden projekt v rámci Opatrenia 3.1 stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Minimálna výška príspevku nie je stanovená.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
127 500 €	42 500 €	0 €	170 000 €
<u>80 250 €</u>	<u>26 750 €</u>		<u>107 000 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Hodnotiace a výberové kritériá a ich splnenie je jednou z podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku. Jednotlivé kritériá boli stanovené s ohľadom na podmienky určené v rámci PRV a zároveň boli doplnené kritériami zohľadňujúcimi špecifiká MAS. Prehľad výberových a hodnotiacich kritérií stanovuje príloha č. 3 projektového zámeru.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota
M07	Počet operácií, ktoré získali podporu na investície do miestnych základných služieb	počet	0	7
M07	Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	počet	0	16 000
M07	Celkové verejné výdavky	EUR	0	170 000 <u>107 000</u>
M07	Počet obyvateľov, ktorí majú prospech z novej infraštruktúry IT (napr. širokopásmový internet) alebo jej zlepšenia	počet	0	16 000
MAS10	Počet vybudovaných/rekonštruovaných prvkov oddychovej infraštruktúry	počet	0	7

Indikatívny harmonogram výziev

10/2017 10/2021

Opatrenie 4.1 Animácie**Priradenie fokusovej oblasti PRV**

Opatrenie 4.1 zabezpečuje napĺňanie cieľov fokusových oblastí: 6B, 1A, 2A, 2B, 3A, 6A.

Ciele a opis opatrenia

Opatrenie 4.1 stratégie CLLD je priamo prepojené s Podopatrením 19.4 PRV. Prístup zdola nahor, ktorý zapája miestne spoločenstvá a pridáva hodnotu miestnym zdrojom možno pokladať za novú cestu k miestnemu rozvoju, vytváraniu pracovných miest a podnikov vo

vidieckych oblastiach. V súvislosti s uvedeným bude možné v rámci Opatrenia 4.1 realizovať činnosti spojené s podporou poskytovanou na prevádzkovú a administratívnu činnosť miestnej akčnej skupiny ako aj na náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území. Uvedené operácie musia byť v súlade s Programom rozvoja vidieka 2014 – 2020.

Oprávnení prijímatelia

- MAS, ktorá je vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja, a má právnu formu občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov

Intenzita pomoci

Celkové oprávnené výdavky pre mikro a malé podniky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Oprávnené výdavky

- financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD:
 - personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové vrátane nákladov na prenájom kancelárskych priestorov, osobné náklady, poistenie);
 - vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD;
 - náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS;
 - finančné náklady (napr. bankové poplatky);
 - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS)
- financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD:
 - propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD;

- výmena informácií medzi miestnymi aktérmi - semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov ako aj, zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác;
- vzdelávanie potenciálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov.

Minimálna a maximálna výška príspevku

Náklady súvisiace s oživovaním stratégie (animácie) musia tvoriť min. 15% a max. 25% z celkových výdavkov v rámci operácie Chod miestnej akčnej skupiny a animácia. Pôdohospodárskou platobnou agentúrou bola vypočítaná paušálna sadzba nepriamych nákladov k priamym nákladom (mzdovým a osobným) vo výške 22 % v zmysle čl. 67 (1d) a nasledujúcich nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, ktorá bude overená spoločnosťou Deloitte s.r.o.. Priame náklady budú preukazované na základe skutočných nákladov. Výpočet paušálnej sadzby bude prílohou k PRV. Zároveň však platí podmienka, že celkové náklady na prevádzkové náklady a náklady na oživenie nesmú presiahnuť 20% celkových nákladov, ktoré vznikli v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja.

Finančný plán

Celková finančná alokácia na opatrenie			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
52 500 €	17 500 €	0 €	70 000 €
<u>36 075 €</u>	<u>12 025 €</u>		<u>48 100 €</u>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií

Neuplatňuje sa

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota

M19	Počet vybraných MAS	počet	0	1
M19	Počet obyvateľov, ktorých pokrývajú miestne akčné skupiny	počet	0	16 092
M19	Celkové verejné výdavky – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení	EUR	0	70_000 <u>48 100</u>
MAS11	Počet propagačných aktivít MAS	počet	0	70

Indikatívny harmonogram výziev

Neuplatňuje sa

5.3 Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD

▪ Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD

Monitorovanie a hodnotenie je potrebné na posúdenie, či sú napĺňané ciele stratégie. Kombinácia „jasných a merateľných zámerov pre výstupy alebo výsledky“ a „konkrétnych činností na hodnotenie“ umožňuje miestnym partnerstvám vypracovať omnoho konkrétnejšie a realistickejšie stratégie, ktoré sú tiež spoľahlivejšie a pružnejšie.

V stratégii bude stanovený minimálne nasledovný rozsah monitorovacích a hodnotiacich opatrení:

- spôsob podávania pravidelných správ orgánom MAS a riadiacim orgánom pre PRV a IROP,
- míľniky implementácie stratégie, na základe ktorých je možné posúdiť napĺňanie jej cieľov,
- súbor merateľných ukazovateľov, zdôvodnenie nastavenia cieľovej hodnoty ukazovateľov, spôsoby ich výpočtu,
- spôsob každoročného vykazovania hodnôt merateľných ukazovateľov
- postupy samohodnotenia orgánov MAS a činnosti MAS,
- periodicitu a spôsob hodnotenia.

MAS je povinná sledovať ukazovatele za opatrenia, ktoré budú implementované prostredníctvom jej stratégie. V stratégii uvedie plánované hodnoty výstupových a výsledkových monitorovacích ukazovateľov, ktoré sa majú dosiahnuť do r. 2023. Dosiahnuté hodnoty týchto ukazovateľov bude MAS čerpať z monitorovacích správ projektov

od jednotlivých konečných prijímateľov, z koncoročných obecných štatistík, ŠÚ SR a ÚPSVaR. Kumulatívne dosiahnuté hodnoty MAS uvedie v Správe o činnosti MAS. Zber údajov bude jednorázový pri menších projektoch a projektoch, ktoré budú refundované jednou platbou. Pri rozsiahlejších projektoch (nad 12 mesiacov), ktoré budú financované cez zálohové platby, bude zber opakovaný. Zdrojom pre zber indikátorov bude aj tzv. sebahodnotenie MAS, kedy na každom zasadnutí MAS bude miestny manažér informovať o počte podpísaných zmlúv, počte začatých a ukončených projektov, preplatených žiadostí o platbu a pod. Tieto údaje budú podkladom pre monitorovacie správy, ale aj pre výročnú správu MAS, ktorú bude schvaľovať Predsedníctvo. MAS má povinnosť vypracovávať ročne Správu o činnosti MAS. Posledná Správa o činnosti MAS bude predložená za rok 2023 (najneskôr do 31.12.2023).

MAS si v rámci stratégie stanovila monitorovacie a hodnotiace indikátory, ktoré budú slúžiť pre monitorovanie priebehu a výsledku realizácie projektov v rámci implementácie stratégie a činnosti MAS vzhľadom k stanoveným cieľom. Zároveň bude MAS sledovať a vyhodnocovať dodatočné monitorovacie ukazovatele a povinné ukazovatele za opatrenia PRV a IROP.

Základom hodnotenia implementácie stratégie je neustále (minimálne raz za pol roka) číselné vyhodnocovanie stanovených indikátorov monitorovania (výstup) a minimálne raz za rok indikátorov hodnotenia (výsledok a dopad) za súčasného sledovania celkového vývoja územia v kontexte. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný predložiť monitorovaciu správu projektu súčasne s poslednou ŽoP. V monitorovacej správe je potrebné uviesť hodnoty sledovaných ukazovateľov, priebeh realizácie projektu, problémy pri realizácii projektu, odporúčania pre PPA a ďalšie náležitosti, ktoré sú obsahom správy. Pre každé opatrenie je vypracovaný formulár monitorovacej správy projektu.

Výkonný výbor na každom svojom zasadnutí bude mať k dispozícii údaje v podobe kvantifikovaných indikátorov a bude diskutovať o aktuálnom stave. Správy o monitorovaní pripraví kancelária MAS na základe pravidelných zberov údajov u užívateľov v súčinnosti s PPA. Monitorovacie správy budú aj podkladom pre zostavenie priebežných hodnotiacich správ a tie slúžia následne ako vstup pre nezávislé hodnotenie implementácie Stratégie CLLD i ako podklad pre RO pre hodnotenie implementácie všetkých vybraných stratégií vrátane posúdenia ako tieto prispievajú k realizácii cieľov PRV a IROP.

Základom sebahodnotenia implementácie stratégie je pravidelné (minimálne raz za pol rok) číselné vyhodnocovanie vyššie uvedených ukazovateľov monitorovania (výstup) a minimálne raz za rok ukazovateľov hodnotenia (výsledok) za súčasného sledovania celkového vývoja územia.

Výkonný výbor na každom svojom zasadnutí prerokuje monitorovacie správy a vydá k nim stanovisko. Správa spolu so stanoviskom je postúpená Monitorovaciemu výboru MAS, ktorý zasadá dvakrát ročne a ktorý správu prerokuje a schváli/neschváli, pričom hodnotí, či implementácia stratégie postupuje v súlade s jej cieľmi.

V prípade, že zistí nezrovnalosti alebo odklon od cieľa, neplánované objektívne dôvody pre nevyužívanie alokovaných zdrojov v jednotlivých opatreniach, alebo vysoké požiadavky v rámci iných opatrení, vykoná návrh na zmeny v implementácii stratégie, tak, aby sa sledovali navrhované strategické a špecifické ciele.

Návrhy na zmenu v implementácii stratégie schvaľuje najvyšší orgán MAS.

Okrem implementácie stratégie MAS pravidelne vyhodnocuje svoje inštitucionálne zabezpečenie implementácie stratégie, a to konkrétne:

- Funkčnosť existujúcej organizačnej štruktúry MAS
- Funkčnosť manažmentu MAS
- Flexibilitu, účinnosť a oprávnenosť rozhodovacích postupov o stratégii a projektoch
- Schopnosť MAS zabezpečiť implementáciu stratégie a projektov
- Schopnosť MAS zabezpečiť monitoring a hodnotenie projektov

Pre samohodnotenie MAS si Výkonný orgán zostaví tabuľky sebahodnotenia, ktoré zohľadnia vyššie uvedené kritériá a bodovací systém v prvom roku prevádzky MAS, konkrétne do 6 mesiacov od uskutočnenia prvej výzvy. Vhodným nástrojom na sebahodnotenie pre MAS je výročná členská schôdza – ak nebude odozva zo strany členov a potenciálnych žiadateľov, je to zlý signál pre MAS.

Proces sebahodnotenia by mal pre MAS pomôcť riadiť stratégiu a smerovať ju k dosiahnutiu cieľov, odhaliť nefunkčné intervencie a pomôcť navrhnúť efektívne zmeny a pomôcť

porozumieť efektívnosť a účinnosť inštitucionálneho a administratívneho zabezpečenia implementácie.

5.3.2. Monitorovacie ukazovatele

Tabuľka č. 5: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020

Názov cieľového ukazovateľa	Cieľová hodnota v roku 2023
Čistý počet obyvateľov, ktorý má prospech zo zlepšenia služieb	24 000
Počet obyvateľov podporenej MAS	17 000
Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (LEADER/PRV) (oblasť zamerania 6B)	25

Tabuľka č. 6: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Cieľová hodnota v roku 2023
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie CLLD (len časť z PRV)	1 273 280 <u>872 900 €</u>
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení - (len časť z PRV)	70 000 <u>48 100 €</u>

Tabuľka č. 7: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Počet podporených podnikov	podnik	16
Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	16
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	podnik	6
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	podnik	4
Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	7

Tabuľka Vlastné ukazovatele

Vlastné označenie	Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
MAS01	Počet vytvorených pracovných miest	počet	28
MAS02	Dĺžka vybudovaných a obnovených cyklochodníkov	km	5
MAS03	Počet nových/inovovaných služieb	počet	5
MAS04	Počet podporených vzdelávacích zariadení	počet	4
MAS05	Počet projektov podporených v rámci MAS	počet	50
MAS06	Počet podporených projektov	počet	7
MAS07	Počet podporených podnikateľov	počet	3
MAS08	Počet podporených mladých poľnohospodárov	počet	3
MAS09	Počet rekonštruovaných verejných priestranstiev	počet	5
MAS10	Počet vybudovaných/rekonštruovaných prvkov oddychovej infraštruktúry	počet	7
MAS11	Počet propagačných aktivít MAS	počet	70

6. Finančný rámec

6.1 Financovanie stratégie CLLD

Vyplnia sa nasledovné tabuľky:

Tabuľka č. 8: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	SPOLU EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (maximálny limit podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	2 800 000 <u>1 921 000</u>
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	2 334 000 <u>1 600 900</u>
Chod MAS a animácie	466 000 <u>320 100</u>

Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

	Fond	Typ regiónu	Spolu v EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (maximálny limit podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	EPFRV	menej rozvinutý	2 800 000
	EFRR		<u>1 921 000</u>
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD		viac rozvinutý	
	EPFRV	menej rozvinutý	2 334 000
	EFRR		<u>1 600 900</u>
Chod MAS		viac rozvinutý	
	EFRR	menej rozvinutý	396 000 <u>272 000</u>
		viac rozvinutý	
	EPFRV	menej	70 000

Animácie	rozvinutý	48 100
	viac rozvinutý	

Pozn.: Financovanie chodu MAS vrátane animácií musí byť v súlade s kapitolou 6.2 Systému riadenia CLLD.

Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov

	región	PRV				IROP				SPOLU			
		EPFRV	ŠR	VZ	spolu	EFR	ŠR	VZ	spolu	fondy	ŠR	VZ	spolu
operácie v rámci stratégie CLLD	menej rozvinutý	954_960 654 675	318_320 218 225	466_294,2 4 229 475,7 0	1_739_574,2 4 1 102 3 75,70	1_060 728 000	0	82_180,58 61 859,65	1_142_900,58 789 859,65	2_015 680 1 382 675	318_320 218 225	548_474,83 291 335,34	2_882_474,83 1 892 2 35,34
	viac rozvinutý												
chod MAS	menej rozvinutý	0	0	0	0	396_000 72 000	0	20_842,14 14 315,79	416_842,11 286 315,79	396_000 72 000	0	20_842,14 14 315,79	416_842,11 286 315,79
	viac rozvinutý												
animácie	menej rozvinutý	52_500 36 075	17_500 12 025	0	70_000 48 100	0	0	0	0	52_500 6 075	17_500 12 025	0	70_000 48 100
	viac rozvinutý												

	ý												
SPO LU	men ej rozv inut ý	1 007 <u>460</u> <u>690</u> <u>750</u>	335 <u>820</u> <u>230</u> <u>250</u>	466 2 <u>94,24</u> <u>229</u> <u>475,7</u> <u>0</u>	1 809 <u>4</u> <u>1</u> <u>150 4</u> <u>75,70</u>	1 456 <u>7201</u> <u>000</u> <u>000</u>	0	103 <u>022,</u> <u>69</u> <u>76</u> <u>175,</u> <u>44</u>	1 559 <u>742,6</u> <u>9</u> <u>1</u> <u>076 1</u> <u>75,44</u>	2 46 <u>4</u> <u>1801</u> <u>690</u> <u>750</u>	335 <u>820</u> <u>230</u> <u>250</u>	569 <u>316,</u> <u>94</u> <u>305</u> <u>651,</u> <u>13</u>	3 369 <u>316,9</u> <u>4</u> <u>2</u> <u>226 6</u> <u>51,13</u>
	viac rozv inut ý												
	spol u	1 007 <u>460</u> <u>690</u> <u>750</u>	335 <u>820</u> <u>230</u> <u>250</u>	466 2 <u>94,24</u> <u>229</u> <u>475,7</u> <u>0</u>	1 809 <u>4</u> <u>1</u> <u>150 4</u> <u>75,70</u>	1 456 <u>7201</u> <u>000</u> <u>000</u>	0	103 <u>022,</u> <u>69</u> <u>76</u> <u>175,</u> <u>44</u>	1 559 <u>742,6</u> <u>9</u> <u>1</u> <u>076 1</u> <u>75,44</u>	2 46 <u>4</u> <u>1801</u> <u>690</u> <u>750</u>	335 <u>820</u> <u>230</u> <u>250</u>	569 <u>316,</u> <u>94</u> <u>305</u> <u>561,</u> <u>13</u>	3 369 <u>316,9</u> <u>4</u> <u>2</u> <u>226 6</u> <u>51,13</u>

6.2. Finančný plán pre opatrenia

Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu

Opatrenie stratégie CLLD	Fond	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
1.1 Podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov (4.1)	EPFRV	menej rozvinutý región	366 530,61 <u>174 693,88</u>	134 700 <u>64 200</u>	44 900 <u>21 400</u>	186 930,61 <u>89 093,88</u>	0
		viac rozvinutý región					
1.2 Podpora pre investície na spracovanie /uvádzanie na trh a/ alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov (4.2)	EPFRV	menej rozvinutý región	208 636,36 <u>143 772,73</u>	68 850 <u>47 445</u>	22 950 <u>15 815</u>	116 836,36 <u>80 512,73</u>	0
		viac rozvinutý región					
1.3 Pomoc na začatie	EPFRV	menej rozvinutý	150 000	112 500	37 500	0	0

podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov (6.1)		región					
		viac rozvinutý región					
1.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (6.4)	EPFRV	menej rozvinutý región	290 227,27 <u>106 909,09</u>	95 775 <u>35 280</u>	31 925 <u>11 760</u>	162 527,27 <u>59 869,09</u>	0
		viac rozvinutý región					
1.5 Zakladanie nových mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev (5.1.1)	EFRR	menej rozvinutý región	204 000 <u>151 778,78</u>	183 600 <u>136 600</u>	0	20 400 <u>15 177,78</u>	0
		viac rozvinutý región					
1.6 Podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev (5.1.1)	EFRR	menej rozvinutý región	296 711,11 <u>295 555,56</u>	267 040 <u>266 000</u>	0	29 671,11 <u>29 555,56</u>	0
		viac rozvinutý región					
2.1 Zlepšenie kvality infraštruktúry a vzhľadu obcí (7.2)	EPFRV	menej rozvinutý región	554 180 <u>420 000</u>	415 635 <u>315 000</u>	138 545 <u>105 000</u>	0	0
		viac rozvinutý región					
2.2 Rozvoj cyklodopravy a jej prvkov (5.1.2)	EFRR	menej rozvinutý región	151 831,58 <u>155 157,89</u>	144 240 <u>147 400</u>	0	7 591,58 <u>7 757,89</u>	0
		viac rozvinutý región					
3.1 Investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej	EPFRV	menej rozvinutý región	170 000 <u>107 000</u>	127 500 <u>80 250</u>	42 500 <u>26 750</u>	0	0
		viac rozvinutý					

infraštruktúry (7.4)		región					
	EFRR	menej	284_210,53	270_000	0	14_210,53	0
–			PRV (EPFRV) : IROP (EFRR)				
Stratégia CLLD mimo BSK (menej rozvinutý región):			54,55 : 45,45				4
Stratégia CLLD v rámci BSK (viac rozvinutý región):			—				
(5.1.2)		viac rozvinutý región					
3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít (5.1.2)	EFRR	menej rozvinutý región	206_147,37 89_473,68	195_840 85_000	0	10_307,37 4_473,68	0
		viac rozvinutý región					
4.1 Animácie (19.4)	EPFRV	menej rozvinutý región	70_000 48_100	52_500 36_075	17_500 12_025	0	0
		viac rozvinutý región					
	EFRR	menej	416_842,11	206_000	0	20_842,11	0
–			PRV (EPFRV) : IROP (EFRR)				
Stratégia CLLD mimo BSK (menej rozvinutý región):			54,55 : 45,45				
Stratégia CLLD v rámci BSK (viac rozvinutý región):			---				
chodu MAS (5.1.1)		viac rozvinutý región					

Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov

Názov opatrenia stratégie CLLD	Rozpočet na opatrenie	Oprávnený prijímateľ – verejný sektor (označiť „X“)	Oprávnený prijímateľ – neverejný sektor (označiť „X“)

1.1 Podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov (4.1)	179_600 <u>85 600</u>		X
1.2 Podpora pre investície na spracovanie /uvádzanie na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov (4.2)	91_800 <u>63 260</u>		X
1.3 Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov (6.1)	150 000		X
1.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (6.4)	127_700 <u>47 040</u>		X
1.5 Zakladanie nových mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev (5.1.1)	183_600 <u>136 600</u>		X
1.6 Podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev (5.1.1)	267_040 <u>266 000</u>		X
2.1 Zlepšenie kvality infraštruktúry a vzhľadu obcí (7.2)	554_180 <u>420 000</u>	X	
2.2 Rozvoj cyklo dopravy a jej prvkov (5.1.2)	144_240 <u>147 400</u>	X	
3.1 Investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry (7.4)	170_000 <u>107 000</u>	X	
3.2 Podpora sociálnych služieb a zariadení (5.1.2)	100_000 <u>50 000</u>	X	
3.2 Podpora sociálnych služieb a zariadení (5.1.2)	170_000 <u>43 000</u>		X
3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít (5.1.2)	160_840 <u>50 000</u>	X	
3.3 Modernizácia vzdelávania	35 000		X

a rozširovanie kapacít (5.1.2)			
4.1 Animácie (19.4)	70_000 <u>48 100</u>		
4.2 Zabezpečenie chodu MAS (5.1.1)	396_000 <u>272 000</u>		
Celkový rozpočet podľa sektorov	----- --	1 129 260 <u>774 400</u>	1 204_740 <u>826 500</u>
Percentuálny pomer zamerania stratégie	----- --	48,38%	51,62%

7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť

7.1. Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia

Z hľadiska ekonomického rozvoja územia sa prostredníctvom realizovania stratégie CLLD vytvorí 25 pracovných miest, ktoré zabezpečia nárast zamestnanosti v celom regióne. Opatrenia na podporu podnikateľských subjektov a ich aktivít zvýšia záujem o podnikanie, vytvoria lepšie podmienky na jeho rozvoj a zabezpečia rast konkurencieschopnosti územia MAS. Strategické ciele sa sústreďujú na technologické inovácie, rozšírenie činností a služieb a investovanie do ľudských zdrojov.

7.2. Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV

Aktivity sa zameriavajú na zachovanie tradícií v oblasti poľnohospodárstva a na udržanie podnikania v tejto oblasti, pričom sa kladie dôraz najmä na podporu mladých poľnohospodárov, výrobu tradičných a nových výrobkov a rozširovanie ich výroby zavádzaním nových technológií. Nárastom záujmu o činnosti v poľnohospodárstve sa zvýši tvorba pracovných miest v tejto oblasti a nárast konkurencieschopnosti s dôrazom na podporu výrob, či už živočíšnej alebo špecializovanej rastlinnej výroby a tým sa naplnia hlavné ciele PRV.

7.3. Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP

Prostredníctvom stanovených opatrení sa zvýši zamestnanosť prostredníctvom podpory podnikania a inovácií a zlepšia sa udržateľné vzťahy medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach, pričom samotné opatrenia stratégie CLLD sú v súlade s cieľmi IROP a majú doplnkový charakter vo vzťahu k celkovému strategickému cieľu.

7.4. Prínosy k začleňovaniu zraniteľných skupín obyvateľstva

V rámci sociálnej sféry sa stratégia CLLD zameriava na rozvoj infraštruktúry a zariadení v sociálnej oblasti, pričom sa kladie dôraz na zapojenie marginalizovaných skupín obyvateľstva do aktivít vykonávaných v rámci opatrení. Realizácia stratégie prinesie pre tieto skupiny obyvateľstva nové služby, ktoré sa budú využívať všetkými obcami v území.

Prínosy k začleňovaniu zraniteľných skupín obyvateľstva (marginalizované rómske komunity, dlhodobo nezamestnaní, telesne/zdravotne postihnutí a pod.)

Sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva riešia nasledovné opatrenia:

1.3 Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov (6.1)

3.1 Investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry (7.4)

3.2 Podpora sociálnych služieb a zariadení (5.1.2)

3.3 Modernizácia vzdelávania a rozširovanie kapacít (5.1.2)

V rámci opatrení plánujeme projekty, ktoré zastrešia zvýšenie dostupnosti komunitných sociálnych služieb - opatrovateľská služba, denný stacionár, vzdelávanie pre marginalizované skupiny obyvateľstva, aby sme zvýšili ich možnosti zamestnať sa.

7.5. Prínosy k životnému prostrediu

Všetky ciele stratégie CLLD, opatrenia a aktivity budú smerovať k zachovaniu životného prostredia, k jeho ochrane a udržaniu stability prírody a krajiny. Investície do prvkov ekologickej cyklodopravy a priblíženie možností cyklodopravy širokej verejnosti zvýšia záujem o túto oblasť, čím sa zníži množstvo emisií a zmiernia sa dopady klimatických zmien. Rozvoj prvkov ekologickej dopravy zvýši možnosti adaptácie obyvateľstva na tieto zmeny a prispieja k trvalo udržateľnému rozvoju celého územia MAS.

Prínosy k ochrane a zlepšovaniu stavu životnému prostrediu a k zmierňovaniu klimatických zmien a adaptácie na nich majú v sebe zahrnuté nasledovné opatrenia:

1.1 Podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov (4.1)

2.1 Zlepšenie kvality infraštruktúry a vzhľadu obcí (7.2)

3.1 Investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry (7.4)

Stratégia prierezovo podporuje environmentálnu účinnosť plánovaných projektov, predpokladá zavádzanie inovatívnych ekoprvkov a zohľadňuje prístupy k ŽP, prvky zelenej infraštruktúry, zvýšenie synergického efektu prostredníctvom vzdelávacích aktivít vo viacerých opatreniach.

7.6. Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD

7.6.1. *Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať*

V území MAS Žibrica sa realizuje množstvo stratégií, ktoré majú vplyv na rozvoj celého územia. Jedná sa o Programy hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí, Program rozvoja NSK, územné plány obcí,

Stratégia rozvoja cyklotrás a cyklodopravy NSK na roky 2016 – 2020

Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2014 – 2020

Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja na roky 2014 – 2020

Program odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015

Program rozvoja NSK 2012-2018

Stratégia rozvoja verejnej, osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020

Národná stratégia regionálneho rozvoja

Národná stratégia rozvoja cyklodopravy a cykloturistiky SR

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 - 2020

Aktivity územia sa dotýkajú plánovaných zámerov uvedených v nasledovných strategických dokumentoch.

7.6.2. *Synergie a komplementarity*

Stratégia CLLD MAS Žibrica nadväzuje na strategické dokumenty na lokálnej, regionálnej a nadregionálnej úrovni. Na lokálnej úrovni sú to PHSR obcí, územné plány obcí a doplnkové dokumenty týkajúce sa rozvoja územia obcí a ich ciele sú v súlade s cieľmi stratégie CLLD.

Regionálne dokumenty obsahujú platné záväzné regulatívy, ktoré sú stanovené pre celý NSK a stratégia tieto regulatívy zohľadňuje, pričom dopĺňa niektoré špecifické priority a opatrenia na úrovni MAS.

Stratégia CLLD sa prelína s dokumentmi na národnej úrovni - sú to operačné programy, národná stratégia – a všetky ministerstvá, ktoré majú vlastné dokumenty, ktoré stanovujú prioritné oblasti, pričom ciele stratégie CLLD MAS Žibrica identifikujú konkrétne potreby daného územia a pôsobia adresnejšie priamo v danom území.

Stratégia CLLD je v súlade s ostatnými stratégiami v území, má na ne priamu nadväznosť a tieto dokumenty sa vzájomne dopĺňajú.

Ciele sú formované tak, aby vyplývali z potrieb, napĺňali strategické smerovanie územia a dopĺňali práve tie oblasti, na ktoré sa v iných dokumentoch nedáva prioritný dôraz, čím sa zabezpečuje pokrytie všetkých rozvojových faktorov.

Uvádza v strategickom rámci opatrenie, ktoré sú v súlade s PHSR obcí a dokumentami na regionálnej úrovni a aj ciele sme sa snažili zosúladiť.

Príklady dobrej praxe:

V minulosti MAS Žibrica alebo jej členovia, realizovali aktivity a projekty, ktoré sú uvedené v tabuľke formulára projektu a v kapitole č. 2.1 stratégie.